Çitlembik 5

E. Abdurrahman

Çitlembik 5

Dua Hazinesi

E. Abdurrahman

Çitlembik 5

Dua Hazinesi

E. Abdurrahman

ÇİTLEMBİK-5
DUA HAZİNESİ

Editör
Kalender YILDIZ

Görsel Yönetmen
Engin ÇİFTÇİ

Kapak
İhsan DEMİRHAN

Mizanpaj
Necmi TOPAL

ISBN
975-278-150-0

Yayın Numarası
404

Basım Yeri ve Yılı
Çağlayan Matbaası / İZMİR Tel: (0232) 252 20 96
Haziran 2005

Genel Dağıtım
Gökkuşağı Pazarlama ve Dağıtım
Alayköşkü Cad. No: 12 Cağaloğlu/İSTANBUL
Tel: (0212) 519 39 33 Faks: (0212) 519 39 01

Işık Yayınları
Emniyet Mahallesi Huzur Sokak No: 5
34676 Üsküdar/İSTANBUL
Tel: (0216) 318 42 88 Faks: (0216) 318 52 20
www.isikyayinlari.com

İÇİNDEKİLER

Dua Hazinesi

İnsan, Cenab-ı Hakk'a ihlâsla kul olursa, Cenab-ı Hak da her şeyi onun emrine musahhar eder, hele iç inleyişi ve hıçkırıklarla süslü bir dua kesinlikle cevapsız kalmaz. Dilerseniz bunu, babamdan dinlediğim bir kıssa ile izah etmeye çalışayım.

Adalet ve faziletiyle tanınan Horasan Valisi Abdullah Bin Tahir'in yasakçıları, akşam evine dönmekte olan bir demirciyi hırsız zanlısı olarak içeri atarlar. Demirci suçsuzdur. Namazını kıldıktan sonra gözyaşlarıyla duaya yönelir: "Ey Mülkün Sahibi! Benim suçsuzluğumu sadece Sen biliyorsun! Bana ancak Sen imdat edebilirsin!" Aynı gece, vali rüyasında dört güçlü kişinin gelip sarayını tahrip ettiklerini gördü. Tahtı tersine döndürülürken uyandı...

Hemen abdest alıp iki rekât namaz kıldı ve tekrar uykuya daldı. Aynı hâdiseyi tekrar yaşadı ve uykusundan fırlayarak uyandı. Üzerinde bir mazlumun âhı bulunduğunu anlamıştı. Derhal hapishane sorumlularını çağırttı, içeride suçsuz kimse

olup olmadığını soruşturdu. Sorumlu: "Pek bilemem Sultanım, yalnız gece getirilen demirci, namaz ve dua kapılarını zorluyor. Ondan endişe ederim." dedi. Vali, derhal demirciyi getirtip dinledi. Durumu anladı. Kendisinden özür dileyip bir torba gümüş akçe hediye etti. Helâllik istedi, ardından da herhangi bir sıkıntısı olursa kendisine gelmesini rica etti. Demirci: "Hakkımı helâl ettim. Hediyenizi de alıyorum. Allah kabul etsin. Fakat sıkıntılarım için size gelemem." dedi. Vali: "Niçin?" diye sorunca: "Benim gibi bir garip için, senin gibi bir Sultanın tahtını birkaç defa tersine çeviren Sahibimi bırakıp, başka kapıya sığınmam asla yakışık almaz, korkarım." dedi.

Duaların bu gücünden ve büyük hazinesinden istifa etmeye bakalım. Hele hele mübarek günlerde...

Benzinlik Mescitleri

Merhum Hacı Kemal amcam bir yolculuk sırasında şoförden, namaz için bir yerde durmasını rica eder. Şöför: "Olmaz bizim servisimiz ekspres servis... Ekspres durmaz." der. Hacı Kemal amcam da: "Durun ben ineceğim." der. Eşyalarını alır, yol kenarına çekilip namaza duracakken, hareket etmek üzere olan otobüsün tekeri patlar ve otobüs de yol kenarına çeker. Kemal amcam, namazını kılar, duasını yapar, çantasını sallaya sallaya şoförün yanına gelir ve birkaç defa: "Ekspres durmaz! Ekspres durmaz!" diye bağırır...

Dr. Hakkı amcam Konya'dan Denizli'ye gelmektedir. Sabah namazının vakti girmiştir. Şoföre: "Acaba bir yerde durmanız mümkün mü?" diye sorar. Şoför: "Denizli'den önce hiçbir yerde duramayız." der. Israrın fayda etmeyeceğini görünce hemen ilk benziklikte indirmesini ister. Şoför de indirir. Hakkı amcam benzinliğin önünde sandalyede oturan bir adam görür. Adama sabah namazı kılmak için indiğini namaz için müsait bir yer olup olmadığını sorar adam ona namaz kılması için bir yer aya-

lar. Namazdan sonra adam Hakkı amcama sorar: "Buralardan bir köyden misiniz?" Hakkı amcam: "Hayır" der. Adam: "O zaman niçin indiniz öyleyse?" der. Peşinden de: "Sen namaz için otobüs durduruyorsun... Belki de işine geç kalacaksın... Ben ne yapıyorum burada böyle boş boş oturuyorum. Dur, vakit varsa ben de namaz kılayım der ve abdest alıp namaza durur. Namazdan sonra: "Ben çok işler çevirdim ama artık onlara tövbe etmiştim. Onları bıraktım ama namazlardan sadece cumaları kılıyorum, beş vakte bir türlü başlayamadım. Ama şurada, başta Allah'a sonra da sana söz veriyorum, bir daha namazlarımı bırakmayacağım." der. Sonra da özel bir taksi ile Hakkı amcamı Denizli'ye gönderir...

Uşak'tan İzmir'e doğru giderken uşak çıkışından on, on beş kilometre sonra bir benzinlik vardır. Babam İzmir'e giderken oraya mutlaka uğrar ve bazen namazlarını bu benzinliğin mescidinde kılar. Bunu yapmasının bir sebebi var. Bakın o mescidin hikâyesini anlatayım size; bir gün Hüseyin amcam arabasıyla benzin almak için bu benzinliğe uğrar. Benzin aldıktan sonra namaz kılmak ister ama benzinliğin mescidi olmadığı için bir kenarda kartonlar üzerinde namazını eda eder. Namazdan sonra benzinliğin sahibiyle sohbete başlarlar. Uzun bir sohbetten sonra benzinliğin sahibi: "Buraya bir mescid yapacağım." der ve şirin bir yer yaptırır. Babam da ne zaman yolu buraya düşse burada bir mola vermeden ya da namaz vakti ise namaz kılmadan geçmez bu şirin mescitli benzinlikten…

İki Güzel Hatıra

Stutgard İş Hayatı Dayanışma Derneği on altı kasım pazar günü bir iftar yemeği verdi. Programın şeref konuklarından olan işadamı İhsan Kalkavan amcam yemekte bir konuşma yaptı, ama ne konuşma: "Ben ortaokuldan sonra Tarsus Amerikan Kolejine giremediğim için annemin ağladığını bilirim. Şimdi bakıyorum da dünyada birçok Türk Okulu var. Dilimiz ve kültürümüzün tanınması ve yayılması açısından bu okullar çok mühim. Barış Manço'yla vefatından evvel, Kırgızistan'da bir programda beraberdik. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel de vardı. Onlar benden bir gün önce döneceklerdi. Beni bir Türk Kolejine davet etmişlerdi. Barış Manço eşyalarını topluyordu, hava alanına gidecekti. Kolejleri çok sevdiğini biliyordum. "Gel beraber gidelim." dedim. "Uçağı kaçırırım." dedi. "Yetiştiririm." dedim. "Tamam gidelim." dedi.

Onun geleceğinden kimsenin haberi yok. Herkes beni bekliyor. Okul idarecileri ve öğrenciler için müthiş bir sürpriz oldu. Fakat asıl sürpriz benim ve Barış Manço için oldu. Çocuklar okulun sa-

lonunda hep bir ağızdan güzel bir Türkçe ile onun şarkılarını söylüyorlardı. Baktım Barış ağlıyor: "Olamaz... Bu kadar güzel nasıl söyleyebiliyorlar!" diyordu. Bir coştu, bir coştu çok mutlu oldu... Bu sefer ben: "Uçak kaçacak." diyorum. O: "Kaçarsa kaçsın." diyor. Arkadaşlar uçağı beklettiler de öyle yetiştirdik. Tabi bekleyenler arasında Cumhurbaşkanı Demirel de var...

Size başka bir hatıra daha anlatayım. İşte böyle bir toplantıda Ali Rıza Binboğa bu okullar hakkında şu değerlendirmeyi yaptı: "Yetmiş sente muhtaç olduğumuz günlerde devletimizden bir heyet kalkıp Dünya Bankasına gidiyor. Uzun uğraşmalardan sonra randevu alıp içeri giriyorlar. Bir de bakıyorlar ki kredi işleri müdürü Dawar isminde bir Hintli. Adamın huzuruna çıkıyorlar. Onun İngilizce sorularına cevap verirken bir ara kendi aralarında Türkçe: "Şimdi bu herifin 'davarlığı' tutarsa, elimiz boş olarak nasıl döneriz." diye konuşuyorlar. Fakat birden İngilizce'yi bir tarafa bırakan Dawar bizimkilere Türkçe diyor ki: "Hiç telaş etmeyin bu Dawar sizlere öyle bir 'davarlık' yapmayacak. İstediğiniz krediyi bulacağım. Çünkü ben tahsilimin mühim bir bölümünü Türkiye'de yaptım." Demek ki dil, kültür yakınlığı ve eğitim, çok mühim.

Bu güzelliklerin çoğalması ve insanımızın bunlardan haberdar olması dileklerimle...

Paskalya Pazarı ve Müslümanlık...

Bin dokuz yüz seksenli yıllarda Müslüman olan İngiliz Hüda Hattab diyor ki: "Çocukluğumda Allah'a inanıyordum. Her fırsatta kiliseye giden birisi olarak ergenlik çağıma girdiğimde dindar biri idim. Kilisede öğrendiklerimi kalbime yerleştirdiğim için birçok akranımın müptelası olduğu sigara, içki ve uyuşturucu gibi şeylere bulaşmadım. Ama bazı meselelerde kafam karışıktı. Mesela eğer İsa Mesih, kabirde üç gece ve üç gündüz kalmışsa ve İncil'in de anlatımları Hz. İsa'nın vefatının cuma günü ikindi vakti, yeniden dirilişinin ise Pazar gününün ilk saatleri vuku bulduğunu tasvir ediyorsa, ortada karışık bir durum var demekti. Aradaki süre üç gün, üç gece değil; iki gece ve bir gündü. Öyleyse neden bütün Hıristiyan dünyası bu üç gün üç gece hatasını görmezden geliyordu? Hem niçin Paskalya bu şekilde kutlanıyordu? Paskalya pazarının hâdiseleri, benim devam ettiğim kilisenin itikatları arasında merkezî bir özelliğe sahipti. Paskalya pazarına dair anlatılanlar bir mana ifade etmiyorsa, gerisi nasıl doğru olabilirdi ki? Bu, zih-

nimdeki şüphelerden yalnızca biriydi. Kilisenin görmüş geçirmiş, sözüne itibar edilen büyüklerine bu ve buna benzer şeyleri sorduğumda cevap veremiyor, sadece inanmam gerektiğini söylüyorlardı. Bunu kabul edemezdim. En önemli akide, dikkatli bir inceleme neticesinde açık vermişti. Bu temel üzerine daha ne bina edilebilirdi ki?

Mısırlı saygıdeğer bir hanımefendiyle dinî müzakereler yapıyorduk. Dinin hayatlarında bir fark husele getiren insanların tanıştığım ve dinlerini yaşayan Müslümanlar olduğunu fark etmiştim. Sonra da İslamiyet'in sadece Araplara mahsus bir din olmayıp Avrupalı, Amerikalı ve Japon Müslümanların varlığını öğrenmiştim. İslamiyet beni cezp etmişti. Bütüncül, incelikli, bedenin ve kalbin Cenab-ı Hakk'a kulluk ettiği bir küllî ibadet olarak namaz; ramazan orucundaki disiplin; tesettür emrinde tecessüm ve vakar; İslam'ın üzerine kurulduğu beş esas, İslam'ın en sade ve buna mukabil en esaslı öğretisi olarak tevhid... Hepsi de beni İslam'a çeken unsurlardı. Yaşadığım toplumun ırkçı tutumunu farketmem açısında şunu söyleyebilirim ki Müslüman olmak, gözümün açılması demektir. Bu toplumdaki önyargılardan ve ırkçılık gerçeğinden hemencecik haberdar oluyorsunuz. Bir kere tesettüre girdiniz mi artık bir yabancı sayılıyor ve çoğu insan tarafından öyle muamele görüyorsunuz. Buna karşılık tesettür beni aktif bir hayat sürmekten, çalışmaktan, yazmaktan, araba kullanmaktan, çocuklarımı gezdirmekten ve haftalık alış-

verişlerimi yapmaktan alıkoymadı. İslam'ı kabul etmeden önceki ve sonraki hayatımı karşılaştırdığımda, doğru bir karar almış olduğumun farkına varıyorum. Bu büsbütün kolay bir iş değil. Hayatın her vechesinde inişler ve çıkışlar vardır; ancak, imanım hayatıma bütünlük veriyor. Büyük bir geleneğe ait olduğumdan eminim. İslam'a inanmak için gerekçelerim var. O, benim şu âleme bir mana vermeme yardım ediyor. Yoksa, imansız bakıldığında, şu kozmoz bir kaos olup çıkar."

Hüda teyzeme Cenab-ı Hak yardımcı olsun, onu insanlara güzel örnek kılsın...

İsimler ve Alaka

İnsanlar önemsedikleri şeylerle ilgili olarak, değişik ifade şekilleri buluyorlar. Mesela atalarımız, atları çok mühim gördükleri için atlarla ilgili birçok kelime türetmişlerdir. Aynen bunun gibi bu hakir-fakir Abdurrahman da çok önemli bir şahsiyet olsa gerektir ki Yıldızlara Taş Atan, Bücür, Bacaksız, Somali Pehlivanı E. (EBU yani en büyük uzman) gibi isimlerle yâd edilir... Her neyse bugün size ABD'li mühtedi Christina Dodge'nın hikâyesini anlatmak istiyorum...

İnsanlık için yüreği küçük yaşlarda çarpmaya başlayan bu yardımsever kız, kiliselerin gençlik gruplarında, kamplarında, yardım toplama servislerinde çalışırken, tabiatla başbaşa kalıp tefekkürün değerini kavramış... Kendisi tefekkürlerini anlatırken diyor ki: "Boş zamanlarımda çimenlik bir alana giderdim veya bir köprüye oturur suyu seyreder ve yalnızca düşünürdüm. Etrafıma, dereye, ağaçlara, bulutlara, böceklere bakardım. Suyu, kuşların cıvıltılarını, cırcır böceklerinin cıvıltılarını dinlerdim. Bu yer bana gerçekten huzur verirdi ve

bu güzel yaratılış için Allah'a hayranlık duyar, O'na teşekkür ederdim. Açık havada, tek başıma, yalnızca Allah'ı, hayatı ve benim onun içindeki yerimi düşünerek vakit geçirmeyi çok severdim. Okula döndüğümde İngilizcelerine gönüllü olarak yardımcı olduğum sohbet grubuna Müslüman biri katılmıştı. Onun hayat hikâyesi ve inancı beni çok etkiledi. İslamiyet'e büyük ilgi duymaya ve araştırmaya başladım.

"Din Araştırmaları Bölümü"nde, "İslam'a Giriş"e kayıt yaptırdım. Hz. Âdem'in ilk günahı yüzünden hepimizin cezalandırılmayacağını öğrendik. Cenab-ı Hak Hz. Âdem'in tövbesini kabul edip onu affetmişti. Hz. İsa, Tanrı değil; diğer peygamberler gibi bir peygamberdi... Her şey fıtrî görünüyordu. Kafa karıştırıcı değildi. Ailemin yanına geldiğimde hep beraber oturmuş Eskimolar hakkında bir televizyon programı izliyorduk. Belgeselde Eskimoların kar hakkında iki yüzden fazla kelimesi olduğunu söylediler; bunun sebebi karın onların hayatında oldukça mühim bir yerinin olmasıydı. Aynı gecenin ilerleyen saatlerinde, biz de evde değişik insanların kendileri için önemli olan şeyler hakkında ne kadar çok kelimeleri olduğunu konuşuyorduk. Babam Amerikalıların para için kullandığı money (para), dough (hamur), bread (ekmek) v.s. bütün değişik kelimeler üzerinde yorumlar yaptı.

Ben de şu yorumu yaptım: "Biliyor musunuz, Müslümanların inancında Allah için doksan dokuz isim var. Herhalde onlar için Allah her şeyden da-

ha önemli!" dedim. Yaz sonunda okula dönünce ilk yaptığım iş, Şehadet getirip Müslüman olmak oldu. Daha sonra Müslüman bir hanım bulup nasıl namaz kılacağımı öğretmesini istedim. Beni bir akîka (yeni doğmuş bebekler için verilen ziyafetin adı) yemeğine davet ettiler. Kendimi Müslümanlar arasında çok rahat hissettim. Topluluğun çoğu Amerikalı Müslüman hanımlardan meydana geliyordu. O akşam oradan ayrılırken kendimi yeni bir hayata başlamış gibi hissediyordum."

Cenab-ı Hak Christina ablamın yardımcısı olsun ve o da başkalarına vesile olsun inşaallah.

Barla'nın Yükselişi

Hakan Yılmaz amcamın "Rise of the Barla" yani "Barla'nın Yükselişi" isimli yazı dizisini babam incelerken gördüm ve bana çok enteresan geldi. Aslında Hakan amcam bunu bir kitapçık olarak düşünmüş ve İngilizce neşretmek istiyormuş. İnşallah İngilizce bilenler için çok faydalı olur. Babam incelemesini yaptıktan sonra dedi ki: "Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin talebelerinden Ahmet Feyzi Kul 'Gelecekten haber verenlerden bir adam, Kur'anı öyle bir ders vererek anlatır ki, ondan sonra hiç kimse öyle bir ders veremez.' (Ahmed b. Hanbel) hadis-i şerifini okur ve: 'Bu zat, Üstad Hazretleri olsa gerek' derdi, doğruymuş." Gerçekten ben de gazetede neşrini beklemeden hemen bir solukta "Barla'nın Yükselişi" dizisini okudum, çok hayret ettim ve Ahmet Feyzi Kul dedemin sözlerini tasdik ettim... Bazı bölümleri sizlere aktarmaya çalışayım.

"1928 yılında Bediüzzaman tarafından yazılan 24. Söz'ün 2. Dal'ında, şöyle denilmektedir: 'Şimdi sen dahi, ey katre içine giren hakîm filozof! Se-

nin fikir katrenin dürbünü ile felsefenin merdiveni ile ta Ay'a kadar yükseldin. Ay'a girdin. Bak, Ay, kendi varlığı itibariyle katı ve karanlıktır. Ne ziyası var, ne hayatı. Senin çalışman beyhude, ilmin faydasız gitti.' Bediüzzaman Said Nursi, 1960'da vefat etmiştir. Hâlbuki Ay'a 1969'da gidilmiştir. Bu ifadeler ise 1928 yılına aittir."

Bediüzzaman, 1914'te yazmaya başlayıp 1915'te tamamladığı 'İşârât'ül- İ'caz' isimli tefsirinde şöyle der: "Hasta halimde, uyku ve uyanıklık arasında ihtar edilen bir nüktedir; Güneşin yerinde, Mevlevî gibi yaptığı semavî hareketi, çekim kuvvetini doğurmak içindir, çekim kuvveti de Güneş Sistemi ile anılan Güneşe bağlı gezegenleri düşme tehlikesinden kurtarmak içindir. Demek, Güneşin mihverinde daireye, benzer cereyanı ve hareketi olmasa, gezegenler düşecekler." Bediüzzaman diğer bir risalesinde (25. Söz, 2. Şua, 1. Lem'a) tarihe şu notları düşer: "Güneş, nuranî bir ağaçtır, gezegenler ise onun hareketli meyveleridir. Ağaçların aksine, Güneş silkinir, ta ki meyveleri düşmesin. Eğer silkinmezse, düşüp dağılacaklar. Hem hayalde canlandırılabilir ki Güneş, bir zikir halkasının meczup idarecisidir. Bu halkanın merkezinde cezbeli bir zikir eder ve ettirir. Evet, güneş bir meyvedardır, silkinir; ta düşmesin seyyar olan yemişleri. Eğer sükûnuyla sükûnet eylese, cezbe kaçar; ağlar fezada muntazam meczupları." Güneşin silkinme hareketi 1914'ten 80 yıl sonra fark edilmiştir.

Bediüzzaman, 29. Söz, 1. Maksad 1. Esasta: "Balık suda yaşadığı gibi güneşin ateşinde dahi, o nuranî sekeneler bulunur. Nar, nuru yakmaz. Belki ateş ışığa meded verir." diyor. ABD'li ilim adamları da cehennemi andıran bir ortamda yaşayan mikro organizmaları keşfetmişlerdir. 'Pyrolobus' adı verilen mikroorganizmaların, 113 satigrat derecede yaşayabildiği, ısı 121'e çıkarıldığında büyüme hızlarının arttığı ve oksijen veya kükürt yerine demir soludukları da elde edilen bulgular arasında. Bu bulgu ile dünya yüzeyinde çok farklı şartlarda da hayat olabileceği görüşü pekişmiş oldu ki Üstad bu konuda da adres göstermiştir.

Bir-iki örnekle bu dizinin önemine işaret etmek istedim... Dizinin tamamı dikkatlice incelendiğinde çok enteresan bilgilere ulaşılmış olacaktır. Bu seneki Berat Kandilinde, bir grup Müslüman hanım bir araya gelmiş mübarek geceyi ihya etmeye çalışıyorlardı. Bunların çoğu yeni Müslüman olmuştu. Yetmiş yaşında mühtedi olmuş Leyla Hanım Fransızca mealden Yasin suresini okuyordu: "O gün cennet halkı, bir zevk ve eğlence ile meşguldürler. Kendileri ve eşleri, gölgelerde ve koltuklarda yaslanmışlardır. Orada onlar için meyveler ve istedikleri her şey vardır. Çok merhametli Rab'den onlara (sözle) selam (vardır). Ey suçlular, bugün şöyle ayrılın (bakayım)." (Yasin suresi, 55-59) ayetlerinin sonuna gelince hıçkırıklarını tutamadı. Katıla katıla ve sarsıla sarsıla ağlıyordu. Onun ağlayışına salonda bulunan herkes katılıp ağlamaya başladı.

Onlar, ahirette sevdikleri insanlardan ayrılacakları düşüncesiyle ağlıyorlardı.

Birkaç hafta sonra yine biraraya geldiler. Kendilerini anlamayan ve dinlemeyen hatta evlerinden kovan yakınlarından yakınıyorlardı. İşte bir genç kızı babası evden kovup sokağa atmıştı. O da teyzesinin yanına gitmişti. Bazı akrabaları onlara hor bakıyordu. Medenî Avrupa'nın göbeğinde böyle şeyler olur muydu? Oluyordu işte! Ama onlar hala o yakınlarını düşünüyor, inançsız bir şekilde öbür tarafa gidip edebî saadetten mahrum kalmalarının üzüntüsünü yaşıyorlardı. Onlara duanın gücü anlatıldı. Bilhassa Kadir Gecesi gibi mübarek gecelerde yapılacak ismen duanın tesirinden bahsedildi. Bilhassa ismen yapılan duaların çok büyük önemi olduğu vurgulandı. Her şeye rağmen damara dokunacak karşılık vermelerden sakınmaları, hatta eğer aksi tesir ediyorsa, susmaları tavsiye edildi. Çektikleri çile ve sıkıntılar için de: "Bütün büyükler çile çekmiştir. Hatta Mekke döneminde çok büyük işkencelere maruz kalan Müslümanlar bilhassa köle ve kimsesiz garip Müslümanlar, Habeşistan'a hicret etmeye mecbur kalmışlardır. Ama işte şimdi, yetmiş milyon nüfusa sahip olan Habeşistan'ın yarısı Müslümandır. O gün oralara gidilmeseydi bugün bu kadar Müslüman olmayacaktı. Atılan tohumlar birgün meyve verdiği gibi, o günkü sıkıntılı ortamda, ortaya konan gayretler sonucunda bugün bu kadar büyük neticeler hâsıl oldu." denildi.

Onlara ayrıca İslâmiyet'in yan tesiri olan bir ilaca benzemediği de hatırlatıldı. Yani: "İslâmiyet, aileleri parçalamaz, dostların ve yakınların arasını açmaz. Bunun için Müslümana sabır düşer. Kalpler Allah'ın elindedir. Hayat bir imtihandır. Cenab-ı Hak, istediği zaman kalpleri güzelliklere yönlendirir. Yeter ki biz, bize düşeni en güzel şekilde yerine getirelim." denildi.

Evet, işte görüyorsunuz çok kısa zamanda böyle bir seviyeye ulaşmış başkaları için dertlenen, çareler arayan, onların içinde bulundukları durumdan dolayı onlar adına hüzün duyan güzel insanlar var...

Müslüman Olan Kadınlar

İslam'ın kasıtlı düşmanları hep İslamiyet'in kadınları ezdiğini, onların haklarını ellerinden aldığını söylüyorlar. Bin dokuz yüz doksanlı yıllarda Müslüman olan Fransalı Leyla Raffin de bu iddiaya karşı: "Peki öyleyse, medyanın çizdiği negatif imaja rağmen neden bu kadar çok kadın İslam'a giriyor? Önce bu sorunun cevabını versinler." diyor. Kendisi de Hristiyan kökenli olmasına rağmen bu meseleyi araştırmış. Ama nasıl? Dinleyelim: "Ben sadece İslam'da kadının konumunu araştırmak yerine, kadının üç semavî dindeki konumunu araştırdım. Bu dinlerin şimdilerde nasıl uygulandığı hususuna pek bakmadım. Daha ziyade bu üç dinin ana kaynaklarıyla ilgilendim.

Üç dinin mukayesesini yapan bazı enteresan makaleler okudum. Bu makalelerden biri sayesinde, resmen kendi dinim olan Hristiyanlığa dair bazı şeyler öğrendim. Nihayetinde İslamiyet'in, kadınlara Hristiyanlık ve Yahudiliğin verdiğinden daha fazla hak ve özgürlük verdiğini öğrenmiş oldum. Fransız kadınlarının ancak son elli yılda elde

ettiği bazı hakları İslamiyet 1400 yıl önce vermişti. Miras konusuna takılmıştım. Sonra, İslam'ın bir bütün olarak ele alınması gerektiğini fark ettim. İslam'ı anlamak için, onu bir bütün olarak ele almak zorundasınız. Zira İslam, mantıklı bir bütünlük arz ediyor. Bütün bu araştırmalarımı çok kısa bir zaman aralığında, üç hafta içinde yaptım. İslamiyet bir mıknatıs gibi beni kendine çekti. Artık gecelerim de gündüzlerim de onu düşünmekle geçiyordu. Bu merak ve heyecanı yenmenin yeğane yolu, İslam'a girmekti. Bazı geceler İslam'ı düşünmekten, din değiştirmenin sonuçları üzerinde kafa yormaktan gözüme uyku girmiyordu. Bilhassa Fransız toplumunda karşılaşabileceğim güçlükleri düşünüyordum. Ancak beni ötesi ilgilendirmiyordu. Önemli olan İslam'dı. Nihayet İslam'a girmeye karar verdim.

Bin dokuz yüz doksan sekizde ülkemi terk edip Fas'a yerleştim. Burada yaşamaktan memnunum. Dinimi yaşama bakımından kendimi özgür hissediyorum. Günün beş vaktinde ezanı dinlemekten keyif alıyorum. Namaz vakitlerine tamı tamına riayet ediyorum. Ramazanı bir Müslüman ülkesinde geçirmek ise eşsiz bir nimet. Bin dokuz yüz doksan dokuz haziranında bir haftalığına Fransa'ya gittim. Ailemin bazı üyeleri tesettürlü halime radikal bir tepki gösterdi. Sadece yaşça benden küçük olan kardeşlerimle ve büyük annemle münasebetlerim iyi... İki bin yılında hacca gittim. Bu, tarif edemeyeceğim kadar güzel bir tecrübe idi, çok feyizli bir

ibadetti. Elhamdülillah, hac insanın imanını daha da güçlü kılıyor. Kâbe'nin karşısında ve Arafat'ta büyükannemin hidayeti için dua ettim. Hac'dan sonra Fransa'ya gittiğimde büyük annemi ziyaret ettim. Bana, artık kendisinin de İslam'ı seçtiğini söyledi. Elhamdülillah!"

Leyla teyzeme Cenab-ı Hak yardım etsin ve bütün aile üyeleriyle inşaallah aynı güzellikte buluşsunlar.

Ağaç Dalıyla Gelen Cennet

Küçük iyiliklerin nasıl büyük kapılar açtığını bilelim ve iyilik yaparken küçük-büyük demeyelim. Bakın bir hadiste Peygamberimiz (s.a.s.) ne anlatıyor:

Ebu Hureyre (r.a.) naklediyor; Hz. Peygamber (s.a.s.) buyurdu ki: "Bir adam yolda yürürken, yol üzerinde bir diken dalına rastladı. Onu alıp yolun kenarına attı. Cenab-ı Hak, bu davranışından memnun kalarak, ona mağfiret etti." (Buhâri, Mezalim 28)

Müslim'de Ebu Zer (r.a.) Hazretlerinden kaydedildiğine göre, Efendimiz (s.a.s.) buyurmuştur ki: "Bana ümmetimin, hayır ve şer, bütün amelleri arz edildi. İyi ameller arasında, insanlara rahatsızlık veren bir şeyin yoldan atılması da vardı. Kötü amelleri arasında yere gömülmeden mescide bırakılmış tükrük de vardı." (Müslim, Mesâcid 58) Ebu Berze (r.a.) anlatıyor: "Ey Allah'ın Resulü bana faydalı olacak bir şey öğret, dedim bana şu tavsiyede bulundu: "Müslümanların yolundan rahatsızlık veren şeyleri kaldır." (Müslim, Birr 131) Başka bir hadis-

te: "Hiçbir hayırlı ameli olmayan bir adam, yoldan geçenleri rahatsız eden bir ağaç dalını oradan kaldırıp attı. Allah, onun bu amelinden memnun kalarak onu cennetine koydu." buyurulmaktadır.

Bu hususta babam bir çocukluk hatırasını şöyle anlatmıştı. İlkokul yıllarımda köyümüzde Kasım Hoca isimli bir imam vardı. Kasım Hoca, ramazanda her akşam vaaz ederdi. Ben de camimizin sermahfilinden bu nasihatleri can kulağı ile dinler ve eve gelip anneme anlatırdım. Kasım Hoca, birgün vaazda insanların geçtiği yollarda oturup, oradan gelip geçenlere rahatsızılık vermenin kötülüğünden, yoldaki taş, diken ve ağaç parçaları gibi mâniları kaldırmanın ne kadar sevap oluşundan bahsetmişti. Ben de ondan sonra elimden geldiği kadar bu nasihatı tutmuştum. O sene köyümüze gezici bir vaiz gelmişti. Yaşlı ve şişman bir hoca idi. Bizim köyden Yeşildere köyüne gidecekti. Bir ata bindirdiler. Ben de atı yederek ona eşlik ediyordum. Yolda taş, ağaç ya da herhangi bir nesneye rastlayınca onu ayağımla kenara itiyordum. Yeşildere'nin insana haşyet ve ürperti veren o çok yüksek ağaçlı, Erenler Mezarlığına yaklaşırken hoca bana sordu: "Evladım, sen ne diye yolda ne bulsan kenara atıyorsun?" Ben de: "Camimizin imamı böyle yapmamızı söyledi ve bunun çok sevap olduğunu anlattı." dedim. Bunun üzerine bana kocaman bir aferin verdi.

Demek ki bu işlerde küçük yaşlardaki telkin ve eğitim çok mühim. Aynı şekilde, Fethullah Gülen

Hocaefendiye göre trafik kaidelerine uymak da farzdır. Çünkü binlerce deneyin neticesi ve bu işin uzmanlarının bilgileriyle tesbit edilen kaidelere uymak gerekir. Aksi takdirde mal hatta can kaybı söz konusudur. Bir de bunlara yolun tıkanmasıyla yüzlerce insanın vaktinin boşu boşuna öldürülmesi eklendiğinde meselenin vahameti daha iyi anlaşılır.

Efendimizin (s.a.s.) önemle üzerinde durduğu bu hususlara bizim daha titizlikle dikkat etmemiz gerekiyor. Lüzumsuz korna çalmalar, başkasına yol vermemeler hiçbir zaman bizden sudur eden davranışlar olmamalıdır.

Zekât ve Sadaka

Kur'an-ı Kerimde sadaka, zekât ve diğer yardımları engelleyenler hakkında şöyle buyuruluyor: "Muhtacı doyurmayı hiç teşvik etmez. Vay haline şöyle namaz kılanların ki onlar namazlarından gafildirler. (Kıldıkları namazın değerini bilmez, namaza gereken ihtimamı göstermezler.) İbadetlerini gösteriş için yaparlar, zekât ve diğer yardımları esirger, vermezler." (Mâun suresi 3-7)

Ebu Musa (r.a.) naklediyor, Resulullah (s.a.s.): "Her Müslümanın sadaka vermesi gerekir" buyurdu. Kendisine 'Ya bulamayan olursa?' diye soruldu. "Eliyle çalışır, hem şahsı için harcar, hem de tasadduk eder" cevabını verdi. 'Ya çalışacak gücü yoksa?' diye soruldu. "Bu durumda, sıkışmış bir ihtiyaç sahibine yardım eder." dedi. 'Buna da gücü yetmezse?' denildi. "Marufu, iyiyi, hayrı emreder" dedi. 'Bunu da yapmazsa?' diye tekrar sorulunca: "Kendisini, başkasına kötülük yapmaktan alıkor. Zira bu da bir sadakadır." buyurdu. (Buhari, Zekât 30)

Efendimiz (s.a.s.) bir başka hadislerinde şöyle buyurmuştur: "Güneşin doğduğu her yeni günde ki-

şiye her bir mafsalı için bir sadaka vermesi gerekir. İki kişi arasında adaletle muamele etmek de bir sadakadır. Kişiye hayvanını yüklerken yardım etmen bir sadakadır. Güzel söz sadakadır, namaza gitmek üzere attığın her adım sadakadır. Yoldan rahatsız edici bir şeyi kaldırıp atman sadakadır." (Buharî, Cihad 72)

Kur'an-ı Kerimde şöyle buyuruluyor: "Hayır! Siz Allah'tan hep ikramı devam ettirmesini istersiniz ama yetime değer vermezsiniz! Muhtaçları doyurmaya teşvik etmezsiniz!" (Fecr suresi, 17-18)
İslamiyet iman esaslarını tesbit ettiği gibi sosyal hayat için de prensipler ortaya koymuştur. Zekât, sadaka, adak, vakıf gibi müesseselerle toplum problemlerine çözümler sunmuştur. Bediüzzaman Hazretlerinin tabiriyle: "Zekâlar, zekâtlarla çiçek açacaktır." Bunun için İslâmiyet'in bu prensibinin uygulanması şarttır.

Bediüzzaman dedem zekât ve faiz meselesi ile ilgili olarak diyor ki: "Yardım nevilerini ihtiva eden zekât hakkında sahih olarak Resul-ü Ekrem aleyhissalâtü vesselamdan: 'Zekât, İslamın köprüsüdür' hadis-i şerifi rivayet edilmektedir. Yani, Müslümanların birbirine yardımları ancak zekât köprüsü üzerinden geçmekle yapılır. Zira yardım vasıtası, zekâttır. İnsanların ictimai heyetinde intizam ve asayişi temin eden köprü, zekâttır. İnsanlık âleminde, içtimai hayatın hayatı, yardımlaşmadan doğar. İnsanların terakkiyâtına engel olan isyanlardan, ihtilâllerden, ihtilâflardan meydana gelen felâketlerin ilacı yardımlaşmadır. Evet; zekâtın farz kılınışı ile faizin haram kı-

lınmasında büyük bir hikmet, yüksek bir maslahat, geniş bir rahmet vardır. Evet, eğer tarihi bir nazarla âlemin sayfasına bakacak olursan ve o sayfayı lekelendiren beşerin kötülüklerine, hatalarına dikkat edersen, içtimai heyetle görünen ihtilâller, fesatlar ve bütün rezil ahlâkların iki kelimeden doğduğunu görürsün. Birincisi: 'Ben tok olayım da başkası açlığından ölürse ölsün, bana ne.' İkincisi: 'Sen zahmetler içinde boğul ki ben nimetler ve lezzetler içinde rahat edeyim.' İnsanlık âlemini zelzelere maruz bırakmakla yıkılmaya yaklaştıran birinci kelimeyi sildiren, ancak zekâttır. İnsanlığı umumî felâketlere sürükleyen ve bolşevikliğe sevk edip terakkiyatı, asayişi mahveden ikinci kelimeyi kökünden kesip atan faizin haram kılınmasıdır. Arkadaş! İctimâi heyetin hayatını koruyan intizamın en büyük şartı, insanların tabakaları arasında boşluk kalmamasıdır; zenginler kısmının avam halktan ve fakirlerden ulaşma hattını kesecek derecede uzaklaşmamaları lâzımdır. Bu tabakalar arasında ulaşmayı temin eden zekât ve yardımlaşmadır. Hâlbuki zekâtın farz kılınması ile faizin haram kılınmasına riayet etmediklerinden, tabakalar arası gittikçe gerginleşir, irtibat hattı kesilir, sıla-i rahim kalmaz. Bu yüzdendir ki aşağı tabakadan yukarı tabakaya ihtiram, itaat, muhabbet yerine ihtilal sadaları, haset bağırtıları, kin ve nefret feryatları yükselir. Aynı şekilde yüksek tabakadan merhamet, ihsan taltif yerine zulüm ateşleri, tahakkümler, şimşek gibi tahkirler yağıyor." (İşârâtül- İ'caz)

Görüldüğü gibi mesele çok açıktır.

Hz. İsa'yı Tanımak ve "Çağrı"ya Kulak Vermek

Sizlere: "Ben gerçekten İsa'yı İslam'da buldum. İslam onu benim için sevimli kıldı." diyen Gregor Shepherd'in serüvenini, "İslamı Seçenlerin Öyküsü"nden aktarmaya çalışacağım. Bakın Gregor dine bakışını nasıl anlatıyor: "Din tahammül edebildiğim en son şeydi. Kilise kurumunun bâtıllığından nefret ediyorum. Tanrının varlığını reddedişimden bir yıl sonra din dersinde öğretmenimiz, kilisenin bizim için ne manaya geldiğini sormuştu. Ben, kilisedeki sunağın önünde durup da insanlara içkinin kötü bir alışkanlık olduğunu söyleyen sarhoş bir papaz tasviri yaptım. Allah beni affetsin, hangi mezhebi veya tarikatı olursa olsun, hıristiyanlığın sunduğu Hz. İsa imajı bende nefret uyandırıyordu. İsa aleyhisselam kuzu gibi zayıf bir adam, hatta âdeta bir hippi gibi takdim ediliyordu. Bizden de Hz. İsa'yı, insanı hidayete götüren bir önder olarak görmemiz isteniyordu. Oysa değersiz ve faydasız bir İsa portresi çizdikleri için, gerçek İsa imajını kendileri mahvediyorlardı! Ben müminlerin önderi ve gerçek bir insan, bir nümûne-i imtisal, takipçisi ol-

makla övünülecek bir sevgi peygamberi olarak gerçek İsa'yı İslam'da buldum. ...Çin'de bir öğrenci gezisine katıldım. Yolculuk esnasında bizimle beraber olan Nepalli Hindularla din konusunda tartıştık. Araplar haşin bir üslupla ve ısrarla yalnızca bir tek Allah olduğunu söyleyip duruyorlardı. Nepalli ise, her çocuğa bir Hindu rahip tarafından doğum sırasında milyonlarca ilah verildiğini övüne övüne anlatıyordu. ... İki büyük bavulum olduğu için onları taşımakta güçlük çekiyordum. Suriyelilerden biri, New Yorklu bir İtalyan mafya patronu gibi duruyordu. Kendisi Arap olduğundan, onun tehlikeli bir terörist olabileceğini düşünüyorduk. Bu tehlikeli adam, yardım etmek için yanıma geldi ve bana hiçbir şey sormaksızın ağır bavullarımdan birini alıp otobüse kadar taşıdı. Ben otobüse ondan biraz sonra ulaştım. Otobüse bindiğimde bana baktı ve yanındaki boş yere eliyle vurarak, Çince 'King zuo!' yani 'Lütfen otur!' dedi.

Gezi sırasında Sincan'da bir camiyi ziyaret ettik. Duvarda çok hoş bir desen gördüm ve resmini çektim. Yıllar sonra fotograf albümümün tozlu sayfalarını karıştırırken bu desene dikkatle baktığımda, onun Kelime-i Tevhid levhası olduğunu fark edecektim! İki hafta sonra Çin'den ayrıldım. Suriyeli arkadaştan ayrılırken, gözlerimden yaş akıyordu. Onunla tanışalı yalnızca üç hafta olmuştu ama onu dünyadaki herkesten çok sevmiştim.

...Geziden döndükten sonra, üniversitedeki "İslam Cemiyeti" tarafından “Çağrı” filmini izle-

mek için davet edildim, filmi izlemeye gittim, ama fırtına yüzünden elektrikler kesildiği için filmi sonuna kadar izleyemedim. Ama buna rağmen ağlıyordum. Hz. Muhammed'in sahabelerinin imanlarını ilân etmek üzere Kâbe'ye girişlerini temsil eden sahneden çok etkilendim. Ertesi gece bir rüya gördüm; uyandığımda aynen sahabelerin telaffuz ettiği şekilde, dudaklarımdan: 'Lâ ilâhe illallah, Muhammedür Resûlullah' sözleri dökülüyordu. Melbourn'de davet edildiğim bir gençlik toplantısında erkeklerin namaz kıldığını gördüm. Kılınan namazı kilisede yapılan ibadetle mukayese ederek, namazın Allah'a kulluk için doğru bir yol olduğu kanaatine vardım. Namazdan sonra bir kitap okundu. Duyduklarım imanımı perçinledi. Kitapta özetle şöyle deniliyordu: 'İmansız biri, hayatı boyunca, kendisine yardım edip koruyan, rızkını veren, kullarına şefkatli, Vedûd bir Rabbin varlığından gafildir.' Bu sözleri duyduğumda, vücudumun atom atom parçalanıp, kâinatın her tarafına yayıldığını hissettim. O an kendimi öylesine boş ve yalnız hissettim ki başımın ümitsizlikten geriye doğru eğildiğini fark ettim. İfadeler şöyle devam ediyordu: 'Müminin ise, ona her an yardım ederek onu koruyan ve ona rızık veren, şefkat eden, Vedûd bir Rabbi vardır.' İşte o noktada bütün o dağılmış atomlar kâinatın her tarafından koşup geldiler ve tekrar vücudumda toplandılar. Allah'ın var olduğuna gerçekten kanaat getirdim! 21 Ocak 1992'de Kelime-i Şehadet getirip İslam'ı kabul ettim…"

Vatana Yolculuk

İbn-i Mesud (r.a.) anlatıyor: "Hz. Peygamber (s.a.s.) birgün yere çubukla, kare biçiminde bir şekil çizdi. Sonra, bunun ortasına bir hat çekti, onun dışına da bir hat çizdi. Sonra bu hattın ortasından bu ortadaki hatta istinad eden bir kısım küçük çizgiler çizdi. Resulullah (s.a.s.) bu çizdikleri şöyle açıkladı: 'Şu çizgi insandır. Şu onu saran kare çizgi ise eceldir. Şu dışarı uzanan çizgi onun emelidir. Bu emel çizgisini kesen şu küçük çizgiler de musibetlerdir. Bu musibet oklarından biri; değmese bir diğer değer. O da değmezse ecel oku değer." (Buharî, Rikak 3) İbn-i Ömer (r.a.) anlatıyor: "Resulullah (s.a.s.) omuzumdan tuttu ve: "Sen dünyada bir garip veya bir yolcu gibi ol." buyurdu. Yine ibn-i Ömer (r.a.), Efendimizden naklediyor: "Akşama erdin mi, sabahı bekleme, sabaha erdin mi akşamı bekleme. Sağlıklı olduğun sırada hastalık için hazırlık yap. Hayatta iken ölüm için hazırlık yap." (Buhârî, Rikak 2)

Şu halde kula: "Garib bir yolcu gibi ol" tavsiyesinde: "Dünyaya bağlanma, ölümden sonrası için

hazırlık yap, ebede giden yolculukta sana gerekli olan azığı yani ibadeti hazırla, zühdü elden bırakma" anlamları gizlidir... Nevevî merhum bu hadisle ilgili olarak şöyle demiştir: "Hadisin manası şudur; dünyaya dayanma, ona sabit kalacağın bir vatan gözüyle bakıp bağlanma, dünyada baki kalacağın fikri, içinden geçmesin, yolcunun vatanında olmadıkça bağlanmadığı şeylere sakın fâni dünyada bağlanıp kalma."

Hadisi şöyle anlayan da olmuştur: "Yolcu, vatanına giden, onun peşinde olan kimsedir. Kul, dünyada, efendisi tarafından bir ihtiyacı görmek üzere yabancı bir yere gönderilmiş kimse gibidir. Ona düşen, verilen hizmeti bir an önce görüp dönmektir, kendisine verilen hizmet dışında bir şeye bağlanıp kalmaz. Öyle ise mümin, vatan-ı aslîsi olan âhireti düşünmeli, ibadet ve kulluk hizmetiyle geldiği dünyada bu hizmetin dışına çıkarak dünyaya bağlanıp kalmamalı, gönlünden ve fikrinden asıl yurdunu çıkarmamalıdır."

Uzun bir yolculuğa çıkan bir insan yolda yorulup bir ağaç gölgesinde dinlendikten sonra ne yapar? Arkasına bakmadan çeker gider... Hem dünya hayatı, "ebedi hayat romanımız"ın sadece birinci sayfasıdır. Sonsuz sayfası olan bir kitapta tek sayfanın ne önemi olabilir ki?

O İman Gerçek İman Olsa Gerek

Vehb ibn-i Münebbih'e: "Lâ ilâhe illallah, cennetin anahtarı değil mi?" denildi Münebbih: "Evet, öyledir ama dişsiz anahtar olur mu? Dişleri olan anahtarın varsa kapın açılır, yoksa kapalı kalır, açılmaz." cevabını verdi. (Buhari, Cenâiz 1)

Prof. Dr. İbrahim Canan amcam bu meselenin izahında diyor ki: "Vehb ibn-i Münebbih "diş" teşbihiyle, ibadet ve dolayısiyle "zahmet"i kasdetmiştir. İbadet olmadan, zahmet çekmeden sadece "Lâ ilahe illallah" demekle cennete gidilemeyeceğini ifade etmek istemiştir. Diğer tarftan Hz. Peygamber (s.a.s.): "Lâ ilâhe illallah cennetin anahtarıdır." buyurduğu üzere bu kelimeyi samimiyetle benimseyen kimsenin de kurtuluşu söz konusudur." "Lâ ilahe illallah" bir lâmba gibi hidayet ışığıdır. Ama onu bir mahfaza içine almak gerekir. Bu da ancak ibadet ve takva ile mümkündür.

Bediüzzaman dedem Emirdağ, Lahikasında: "Herkes Allah'ı bilir. Adi bir adam, bir veli gibi Allah'a iman eder. Hâlbuki Allah'ı bilmek, bütün kâinata ihata eden rububiyetine ve zerrelerden yıl-

dızlara kadar cüzi ve külli her şeyin Onun tasarrufunda, kudret ve iradeside olduğuna kati iman etmek ve mülkünde hiçbir şeriki olmadığına ve "Lâ ilâhe illallah" kelime-i kudsiyesine, hakikatlarına iman etmek, kalben tasdik etmekle olur. Yoksa: "Bir Allah var" deyip, bütün mülkünü sebeplere verip tabiata taksim etmek ve onlara isnad etmek -hâşâ- hadsiz şerikler hükmünde sebepleri merci tanımamak ve sıfatlarını ve gönderdiği elçilerini, peygamberlerini bilmemek, elbette hiçbir cihette Allah'a iman hakikatı onda yoktur. Belki mutlak küfür ve inkârdaki manevî cehennemin dünyevî azabından kendini bir derece telliye almak için o sözleri söyler. Evet, inkâr etmemek başkadır, iman etmek bütün bütün başkadır. Evet, kâinatta şuur sahibi hiçbir varlık, kâinatın bütün eczası kadar şahitleri bulunan Yaradanı inkâr edemez... Etse, bütün kâinat onu tekzip edeceği için susar, lâkayt kalır. Fakat O'na iman etmek, Kur'an-ı Azimüşşân'ın ders verdiği gibi o Yaradanı, sıfatlarıyla, isimleriyle, umum kâinatın şehâdetine istinaden kalben tasdik etmek ve elçileriyle gönderdiği emirleri tanımak, günah ve emre muhalefet ettiği vakit, kalben tevbe ve nedamet etmek iledir. Yoksa büyük günahları serbest işleyip istiğfar etmemek ve aldırmamak, o imandan hissesi olmadığına delildir." der.

Demek o iman, gerçek iman olsa gerek.

Komşularla Tanışmalı

Büyük dayımın: "Tanışmakta acele ediniz." tavsiyesini hep duyardım. Babamın da komşularımızla iyi geçinme hususundaki tavsiyelerini, hatta Alman ailelere, aşure günlerinde aşure götürüp vermemi ve bunun Nuh Tufanı ile olan alakasını anlatmamı isteyişini. Kurban bayramında ise kurban eti götürüp bunun Hz. İbrahim'den kalma bir ibadet olduğunu izah etmemi isterdi.

"İslamı Seçenlerin Öyküsü" isimli kitabı okurken bakınız ne ile karşılaştım: "Tipik bir Amerikan kızı olarak yetiştim... Bir akşamüstü köpeğimi gezdirmeye çıkmıştım. Yeni komşumuz Ümmü Ali evlerinin önünden geçtiğimi görür görmez yanıma geldi. Beni çok kibar bir şekilde evlerine akşam yemeğine davet etti. Önce kesinlikle reddettim. O, ısrar etti. Neden ısrar ettiğini sorunca: 'İslam, komşularımıza hürmet ve nezaket göstermemizi öğütlüyor.' dedi. Bu cevap karşısında şaşırıp kalmıştım, ama dini adına böyle bir şey yapıyor olması beni rahatlattı. Bu kadını çok samimi bulmuştum. Zamanla iyi arkadaş olduk. Bu hanımın iyi bir espri

kabiliyeti vardı. Ara sıra dini konuları konuşurdu ama asla zorlayıcı olmazdı. Oruç tutmadığım halde beni her akşam iftara davet ederdi... Ona büyük bir saygı duymaya başladım. Kendisi ile barışık olduğu apaçık ortadaydı. İçimde bir şeylerin kıpırdadığını hissediyordum.

Üniversiteye başladığımda ciddi ciddi düşünmeye başladım. "Hayattaki gayem ne?" Hristiyan köklerime yöneldim, bana yabancı geldiler. Museviliğe, Budizm, Hinduizm ve pek çok 'izm'e baktım, hiç birinde de huzur bulamadım. Ümmü Ali bu sıkıntılı dönemimde hep yanımdaydı, fakat beni hiçbir şeye zorlamadı. O çalkantılı zamanımda bir gece bir rüya gördüm. Her yanım karanlıklarla kaplıydı. Uzakta büyük bir ışık vardı, altında sevgili arkadaşım Ümmü Ali vardı. Ümmü Ali beni yanına çağırıyordu, ama gidemiyordum. Uyandığımda hayretler içindeydim. Bunun manası ne diye düşünürken anladım ki; karanlık yaşadığım hayattı, ışık ise İslam'dı. Şehadet getirip Müslüman olmaya karar verdim. Müslümanlıktan sonra hayatımda inanılmaz bir değişme oldu. Artık hayal kırıklığına uğramıyor veya çelişkiye düşmüyordum. Hayatın ne manaya geldiğini, dünyadaki hedefimin ne olması gerektiğini biliyordum. Zamanımı boş yere gezerek, sahile giderek, sinemada, tiyatroda uzun saatler geçirerek harcamıştım. Bunun ne kadar boş olduğunu şimdi anlamıştım. Şimdi gayem Allah'ı tanımak ve Ona ibadet etmekti." İşte samimi bir ilgi her şeyi hallediyor.

Anne Baba Hakkı

Ebu Hureyre (r.a.) anlatıyor, Allah Resulü'nün yanına bir adam geldi ve: "Ey Allah'ın Resulü iyi davranıp hoş sohbette bulunmama en ziyade kim hak sahibidir?' diye sordu. Hz. Peygamber (s.a.s.): 'Annen!' diye cevap verdi. Adam: 'Sonra kim?' dedi, Resulullah (s.a.s.): 'Annen!' diye cevap veredi. Adam: 'Sonra kim?' dedi. Resulullah (s.a.s.) yine: 'Annen!' diye cevap verdi. Adam tekrar sordu: 'Sonra kim?' Resulullah bu dördüncü soruyu: 'Baban' diye cevap verdi." (Buhari, Edeb, 2) Resulullah (s.a.s.) başka bir hadislerinde: "Muhakkak ki Allah size annelerinizi vasiyet etmektedir. Sonra yine annelerinizi vasiyet etmektedir, sonra yine annelerinizi vasiyet etmektedir. Sonra babalarınızı vasiyet etmektedir. Sonra yakınlık derecelerine göre akrabalarınızı vasiyet etmektedir." diye buyurmaktadır. Evet, bu hususa şu ayet-i kerimede de işaret edilmektedir: "Biz, insana, anne-babasına karşı iyi davranmasını tavsiye etmişizdir. Zira annesi onu karnında, zorluğa uğrayarak taşımış ve güçlükle doğurmuştur. Taşınması ve sütten kesilmesi otuz ay

sürmüştür." (Ahkâf suresi, 15) Anne, babasına iyi davranmayanların durumu kötüdür. Ebu Hureyre (r.a.) anlatıyor. Peygamberimiz (s.a.s.) birgün: "Burnu sürtülsün! Burnu sürtülsün! Burnu Sürtülsün!" dedi. 'Kimin burnu sürtülsün ey Allah'ın Peygamberi?' diye sorulunca da: "Anne-babasından her ikisi veya biri yanında yaşlılığa ulaştığı halde cennete giremiyenin.' buyurdu." (Müslim, Birr 9)

Hz. Ebu Bekir'in (r.a.) kızı Hz. Esma (r.a.) anlatıyor: "Henüz Müslüman olmamış olan müşrik annem yanıma geldi. Ona nasıl davranmam gerektiği hususunu sormak üzere Hz. Peygamberin (s.a.s.) yanına gidip: 'Annem yanıma geldi. Benimle görüşüp konuşmak arzu ediyor, anneme iyi davranayım mı?' dedim. 'Evet, ona gereken hürmeti göster.' dedi." (Buhari, Hibe 28) İbn-i Ömer (r.a.) anlatıyor: "Bir adam, Resulullah'a (s.a.s.) gelerek: "Ben büyük bir günah işledim, buna tevbe imkânım var mı?" dedi. Hz. Peygamber (s.a.s.): "Annen var mı?" diye sordu. Adam: "Hayır yok" dedi. Peygamber (s.a.s.): "Peki teyzen de mi yok?" dedi. Adam: "Var" deyince Resulullah (s.a.s.): "Öyle ise ona iyilik yap!" diye emretti." (Tirmizî, Birr 6)

Hizmetlerimizde aslan payı, devamlı anne ve babamıza ait olmalıdır. Bu gerçeği hiçbir zaman unutmamamız lazım. Anne ve babanın duası çok tesirlidir. Peygamberlerin ümmetleri hakkındaki duaları veya beddualarıı ne kadar mühim ise anne ve babaların da dua ve beddualarıı çocukları öyle mühimdir.

Men Sebete Nebete

Derler ki; Nasreddin Hoca, bahçesine bir ağaç dikmiş. Hoca bu ağaçtan meyve alacağı günün hayali ile yaşar olmuş, ancak ağacını herkesten sakındığı ve çalınmasından korktuğu için ağacı, söküp geceleri evinde saklıyor sabahleyin de tekrar dikiyormuş. Böyle olunca da bir müddet sonra ağaç kurumuş. Hoca da hayal ettiği meyvelere kavuşamamış...

"Men sebete nebete." Yani; "Sebat eden; nebat bulur, yetişir ve meyve verir." diye bir söz vardır. Çok doğrudur. İyi bir yer bulunca orada sebat edip gelişmek lâzımdır. Oradan oraya gezenler, Nasreddin Hocanın ağacı gibi çürümeye mahkûmdurlar. Yer beğenmeyenler, kabiliyetlerinin üstünde arzulara kapılanlar her şeyden mahrum olurlar. "Burada kalırsam kabiliyetime göre bir elma veya bir erik ağacı olurum ve meyve veririm. Belki hurma olamam ama meyve veren bir ağaç olurum." demek aklıselim bir davranıştır. Sebat etmeyip oradan oraya dolaşanlar, ekseriyetle eksik gedik ve kusur arayanlardır.

Ne olur yerimizde sebat edelim, başkalarının eksik, kusur ve ayıpları ile uğraşmayalım. Zaten herbirimizin kendi kusurumuz -bilhassa benim-boyumuzdan aşkın. Ne diye başkalarıyla uğraşıyoruz? Kendi güzel işlerimizin muhabbetiyle hareket edelim, her yeni gün için: "Bu gün ben ne yapabilirim?" sorusunu kendimize sorup bu soruya en güzel cevabı bulmaya çalışalım. Evet: "Men sebete, nebete." Benim çok meşgul arılarım, herkes nöbete... diyorum. Biz güzel işlerimize bakalım; her an bir nöbetçi hassasiyeti ile yapılması gereken ve üzerimize düşenleri yapalım. Nöbet yerinde, gelecek tehlikeleri gözetleyip onları bertaraf etmek için çareler arayan göz sahiplerinin hiç cehennem ateşi görmeyeceğine dair müjdeler var. Yerimizi, konumumuzu iyi bilelim.

Şu Avrupa ülkeleri içinde yaşayan nesillerimizin önünde öyle büyük tehlikeler ve onları yutmaya hazırlanan öyle müthiş girdaplar var ki bunlara karşı ne kadar çalışsak azdır. Bizim esas işimiz bu... Buradaki varlığımızı korumak ve diğer insanlara güzel örnek olmak için iyi ve faydalı nesiller yetiştirmeliyiz. Bunu asla unutmayalım.

İhtiyaç Sahibi İnsanları Hatırlamak

Bu yazımda sizlere, birkaç sene önce Orta Asya'da, bir kurban bayramında yaşanan bir olayı anlatmak istiyorum; iki öğretmen bir arabaya binip ellerindeki listeye göre bazı adreslere uğrayıp kurban bırakıyorlar. Biri listeyi takip ediyor, diğeri ise şehri daha iyi tanıdığı için hem şoförlük yapıyor hem klavuzluk. Kurban bayramının birinci günü on dört ev dolaşıyorlar, sıra; listedeki son isim ve adresin kapısını çalmaya geliyor. Hem karşılaştıkları ilgiden hem de işlerini bitirmiş olmanın verdiği rahatlıkla -yorgun da olsalar- tebessüm ile karşılık veriyorlar kendilerine kapıyı açan adama. Ev sahibi, ağabeyleri misafir sanıp: "Buyrun hoş geldiniz." deye içeri davet ediyor. Bir yandan da ellerindeki listeye ve poşete bakıyor. Gelenler: "Bey amca bu paketi size gönderdiler lütfen kabul buyurur musunuz?" diyorlar. Adam kendisine uzatılan poşeti merakla alıyor ve hemen oracıkta açıyor. Paketi açtığında paketin üstündeki küçük kart dikkatini çekiyor, kartta: "Mübarek kurban bayramınızı tebrik eder mutluluklar diler, bu küçük hedi-

yeyi kabul buyurmanızı rica ederiz." (Uluslararası M.S.T. Kız Lisesi Müdürü.) yazısı varmış.

Ev sahibi şaşkınlığını gizleyemeyip soruyor: "Yani müdürünüz bunu bana mı gönderdi? Hem de kendi özel arabası ile hem de kamera, fotoğraf çekimi yapmaksızın, hem de tören gösteriş falan olmadan?" Öğretmenlerden biri: "Evet bey amca mübarek kurban bayramı dolayısıyla okulumuzda birkaç kurban kesildi, bir vesileyle sizin de adresinizi aldık bayramın ilk günü size de ulaşalım istedik." deyince yaşlı adam duygularını şöyle ifade ediyor: "Bunu ancak siz yaparsınız. Hem zaten böyle yapmanız gerekirdi. Size böylesi yakışır. Sizi ayakta tutan ve yücelten bu hareket ve davranışlar, Allah sizden razı olsun, emeğinizi boşa çıkarmasın. Bizim gibileri sık sık hatırlayın." Evet, böyle hatırlanması gereken çok insan var.

Cenab-ı Hakk'ın Hz. İbrahim aleyhisselam ile başlatıp öğrettiği kurban ibadetinin elbette çok hikmet ve sırları vardır. Bizler Kur'an-ı Kerimin Kevser suresindeki: "Venhar" (Kurban kes) hükmüne uyarak üzerimize düşeni yapmaya çalışırız. Bazı amcalar, Orta Asya, Afrika ve Etiyopya gibi yerlerde kurbanlarının kesilip öğrencilere dağıtılmasını istiyorlar... Elbette bu çok güzel, ama bazıları bulundukları yerde bir kurban kesseler de bir veya birkaç kurbanı da o muhtaç yerlere gönderiyor. Bu ise daha da güzel...

Kur'an-ı Kerime Saygı

Babam, sabah namazının vakti girince eskiden beri, ezan okur ve bizleri cemaate davet ederdi. Namazı kendisi kıldırırdı. Fakat bu fistül rahatsızlığından sonra (Allah acil şifa versin) sâhib-i özür oldu. Özürlü olunca da imamlık yapamıyor. O zaman ne yapsın, bizim imam olmamızı istiyor. Yaş onbeş olunca bizim de kaçacak mazeretimiz kalmıyor. Tabi, öğlen ve ikindi namazlarında öne geçmek kolay. Çünkü ne okuduğunu bir sen biliyorsun, bir de Allah biliyor. Ama akşam, yatsı ve sabah namazları öyle değil. Hem babam Kur'an kursu hocalığı ve liselerde meslek dersleri öğretmenliği yapmış bir insan. Benim kıldırdığım namazlarda sonra başlıyor: "Şu harfi tam çıkaramadın, şunu çekmedin, şunun tecvidini doğru yapmadın..." demeye... Tabi öyle tenkit okları ile ilistir gibi olacağıma ben de: "Senin önünde imamlık yapılmaz ki; insanı perişan ediyorsun. Öyleyse ben de sana imamlık yapmam." deyip kaçıyorum.

Geçen gün baktımki aldığı bazı notları masanın önüne yığmış... Ne de olsa, pedegoji biliyor.

Yani ben dersimi alayım diye onları serpiştirmiş. Baktım, büyük dayımdan dinlediği sözler... Eh benim için de bir yazı konusu... Hemen incelemeye başladım. Belki bizim ki dilencinin çanağından para çalmaya benziyor ama ne yapalım, bunlar kalp (sahte) para gibi kalp sözler değil, bilakis sıcak kalbden çıkmış mücevherler... Efendim masadaki bazı notlar şöyleydi.

Kur'an düzgün okunmalıdır. O muallâ kitap, tecvid kaidelerine uygun okuyan güzel ağızlardan alınıp öğrenilmelidir. Kur'an-ı Kerime karşı çok saygılı olmalıyız. Kur'an-ı Hakîme abdestsiz el süremeyeceğimize göre her konuda ona çok büyük ihtiram duymamız gerekmektedir. Bazılarının yaptığı gibi sanki çocuğumuz gibi onu sallaya sallaya taşıyamayız. İnsanın değer verdiğine saygıda kusur etmemesi lâzımdır. Kur'an-ı Kerim ise bizim için değerler üstü bir değerdir. O'nu elimize aldığımız zaman, orada sanki Cebrail Aleyhisselam var, sanki Resulullah'ın ruhaniyeti var gibi ürpermeliyiz. Maalesef kimimizin, Kur'an'ın muhtevasına saygısı yok; Rabbim, bana ne buyurmuş, diye bir merakı da yok. Evet, İlahî Kelama ciddi manada saygı yok. O, Allah kelamı. Allah'ın kelamına saygılı olmalıyız. İkrime, Kur'an'ı eline, yüzüne sürüp ağlıyordu.

Kur'an'a karşı tazimi telkin etmeliyiz. Yoksa bereketinden istifade edemeyiz. Elimize aldığımızda göğsümüzde tutmalıyız. Göbeğimizden aşağıda tutmayı saygısızlık saymalıyız. Saygısızlara Allah,

bir şey ilham etmez. Şekil insanı olmayalım. Allah bizim Kelamına nasıl baktığımıza bakar ve ona göre bize muamalede bulunur. Osmanlıyı Osmanlı yapan, Kur'an'a olan saygısıydı. Kur'an-ı Kerim okumaya başlamadan evvel, herkes üzerine güzel kokular sürmeli. Kur'an ayetleri ağzımızdan döküldüğü için, ağzımıza bile güzel kokular almalıyız. Kimbilir, belki de ağzımızdan çıkan o Kur'an kelimelerini melekler emiyordur. Aslında biz farkında olmasak bile bilmediğimiz âlemlerle içli dışlıyız. Biz Kur'an'a ne kadar teveccüh edersek, Cenab-ı Hak da bize o kadar teveccühte bulunur. Bunları sizlere aktarmakla her hâlükârda iyi ediyorum, değil mi? Öyleyse aferin bana...

Ruh ve Aklın Özgürlüğü

İsmail Özgen amcamın hazırladığı "İhtida Öyküleri -2" isimli kitabı okuyordum. "Özgürlüğe Açılan Kapı" başlıklı yazıda bin dokuz yüz doksan birde yirmi altı yaşında ihtida eden ABD'li Kerime Slack Razî'nin hatırası karşıma çıktı. Kerime diyor ki: "Şerif, ilgimi çeken ilk Müslümandı. Eğitim programında çalışan yaşlıca bir adamdı. İşinden bir şey kazandığı söylenemezdi. Lâkin öğrencilere bir şeyler öğretmekten aldığı hazzın her şeye bedel olduğunu söylerdi. Yumuşak edayla ve samimi bir biçimde konuşurdu. Beni sözlerinden ziyade hâli cezbetti. "Umarım, onun yaşına eriştiğimde ben de onun kadar huzurlu bir ruha sahip olurum." diye düşünür oldum. Bu düşünceleri taşımaya başladığım da yıl; bin dokuz yüz seksen yedi idi. Zaman içinde daha fazla Müslümanla karşılaşmaya başladım, onların iç huzurlarının yanında, inançlarının gücü de beni ziyadesiyle etkiledi.

Bu asil ruhlar, İslam hakkında evvelce edindiğim şiddet taraftarıdır, cinsiyetler arasında ayırımcılık yapar, gibi imajlarla örtüşmüyorlardı. Sonra

erkek kardeşimin Müslüman arkadaşı olan İmran'la karşılaştım ve kısa bir zaman sonra onun tam da evlenmeyi istediğim tip de bir insan olduğunu fark ettim. Zeki, samimi, bağımsız ve kendisiyle barışık biriydi. Kendisi Hristiyan biriyle evlense bile çocuklarını Müslüman olarak yetiştirmek istediğini açık açık söylemişti. Cevabım şu olmuştu: "Eğer onlar da senin gibi samimi, huzurlu ve nazik birer insan olacaklarsa, bunda bir problem yok." Kendimi İslam'ı daha iyi anlama yükümlülüğü altında hissediyordum. Geçmişe baktığım da bu huzurlu ruhların beni, kendi iç huzurum olmadığı cezbettiklerini fark ettim. İçimde akademik başarının ve beşerî ilişkilerin doyurmaya yetmediği bir boşluk vardı. (...) İslam'a dair okumalarım esnasında keşfettiğim bir şey beni oldukça şaşırttı. İslam, bizim bu ülkede, kadınlar olarak, ancak yüz yıl önce edindiğimiz hakları daha altıncı yüzyılda vererek, gerçekte kadınları özgürleştiriyordu. Kocasından ayrı olarak kendine ait mal ve servet edinme hakkı, evlilikten sonra kendi soy ismini koruma hakkı, oy verme hakkı, boşanma hakkı... (Nikâh kıyılırken konulan bir şartla) ...Kur'an sayesinde yolumu yavaş yavaş netleştirdikçe, entellektüel faaliyetlerim giderek azaldı ve gitgide artan bir biçimde, kendimi şahsî bir mücadelenin içinde buldum. Her sözü reddeder olduğum, her sözde suçlayacak bir yol bulduğum, hiçbir sözün doğru olmasına izin vermediğim günler oldu. Fakat bunun ardından, doğrudan doğruya bana konuşan

bir cümleyle karşılaştım. Bu hâdise bir sürü iç karmaşa ve şüphe içerisine boğuştuğum bir zamanda gerçekleşti.

Bakara suresinin sonuna doğru, bir ayet okumuştum: "Allah hiç kimseye taşıyamayacağı yükü yüklemez." (Bakara 286) Bu ayeti okuduğumda, henüz Allah'a iman ettiğimi açıklamış bir durumda olmadığım halde, kalbimden bir yük kalkmış gibiydi. O güne kadar, seküler hümanizmin hayata dair en açık fikirli yaklaşım olduğuna inanırdım. Herkesin kendi ideolojisine sahip olduğunu ve benim de bilinçli bir şekilde tercihimi ortaya koymam gerektiğini anladım ya inanç diyecektim ya da ideoloji. ...İki buçuk yıl sonra Kur'an'ı bitirmiş, onun tabiat tasvirlerine hayran kalmış ve sık sık Kur'an ayetlerinin ihtiva ettiği hikmetle sükûn ve emniyet bulmuş bir haldeydim. Bir öğle sonrası, Müslümanların yaptığını sık sık gördüğüm şekilde diz çöktüm, başımı yere dayadım (secde ettim) ve Allah'tan bana yol göstermesini istedim. Secde de müthiş bir huzur hissettim. Birkaç gün sonra şehadet getirdim. Allah'ı tanıyıp kabul etmekle, ruhun ve aklın özgürlüğüne açılan kapıyı bulmuştum."

Teyzeciğim Cenab-ı hak seni iki cihanda azize kılsın.

Bekir Berk Amca

Geçen gün baktım ki babam kafasını sallayıp duruyor. Anladım ki canı sıkkın. Ne olduğunu sorunuca, arkadaşı Kenan Beyin kendisine: "İhsan Bey, Avukat Bekir Berk için bir dosya hazırlıyor. Sizden de hatıralarınızı yazmanızı istiyor." dediğini, fakat onun telefonunu vermeyi unuttuğunu söyledi. Kısa bir şey yazmıştı. Ben hemen cinlik yapıp: "Babacığım, yazıyı bana ver. Ben hemen ulaştırırım inşallah." dedim. Tabi, hiç yoktan, bir yazı avuçlarımın içine kadar gelmişti, yazıyı İhsan amcaya ulaştırmadan önce onu köşeme taşıyacaktım, ama bir maksada binaen, yazı şöyleydi: "Merhum Bekir Berk ile fazla bir hatıram yok. Ama o, 163. maddenin en tanınmış avukatı idi. Bilhassa Nur Risalelerini okuyanlar mahkemeye düşünce, Bekir Berk hemen oraya koşardı. 1971 Martının son günü arkadaşlarla İzmir Karşıyaka'da sohbet ediyorduk. Polisler baskın yaptı. Hâkim: "Said-i Kürsî'nin Çuvallar isimli kitabını okurken..." diye başlayan ithamları yüzümüze karşı, kekeleyerek okumaya başlayınca hepimiz de gülüşmeye başladık. Hâkim, adını dahi bilmedi-

ği bir zatın "Şualar" isimli kitabını "Çuvallar" diyerek telaffuz ediyor bizi de bu zatın kitapları etrafında, gizli bir örgüt kurmakla itham ediyordu. Hâkime: "Bir kere ismi, Kürsî değil, Nursî; kitabın adı da Çuvallar değil Şualar" deyince: "Demek ki hakkınızda söylenenler doğru, bu işi çok iyi biliyorsunuz." diye hakkımızda tutuklama kararı verdi. Bizi Buca Cezaevi'ne attılar. Bekir Berk avukatımız oldu. Ziyaretimize gelmişti. O gün Zübeyr Ağabeyin vefatını öğrendi ve hemen İzmir'den İstanbul'a hareket etti.

Nur toplantısı yapıyor diye tutuklanıp Balıkesir'den İzmir'e getirilmişti. Onu ve yanındakileri sıkıyönetim hapishanesine almışlardı. Savcı Nureddin Soyer daha sonra bin dereden su getirircesine oradan buradan topladığı 54 kişiyi bir araya getirip hepimizi askerî mahkemeye sevketti. Çok yanlış şeyler oluyordu. Bediüzzaman Hazretlerinin: "Risale-i Nur'un manevî avukatı" dediği Ahmet Feyzi Kul teselli için: "İzâ esâbethüm..." ayetinin cifri yorumunu yaparak: "İnşaallah bu sene yani 1971'de artık bu musibetler sona erecek." diye bir pusula yazıp Bekir Berk'e göndermişti. Bu pusula kendisine verilirken Nureddin Soyer'in casusları bunu görmüşler ve Soyer'e haber vermişler. Soyer, Bekir Beyin üzerini aratıp pusulayı ortaya çıkardı. Öbür gün Cumhuriyet gazetesi "1971'de Nurcular Devlet Kuracakmış" diye manşet atıp habere delil olarak da bu pusulayı gösterdi. Bekir Berk mahkemede buna itiraz etti.

Ben mahkemede ifade verirken hep "Bediüzzaman" dediğim için Savcı Soyer, hâkimlere: "Bakınız

bu sanık, mahkeme huzurunda bile Bediüzzaman diyerek propaganda yapıyor. Çünkü Bediüzzaman'ın manası, "Zamanın Harikası" demektir. Bu hususun böylece zabta geçmesini istiyorum." dedi. Bekir Berk'in avukatı Lâtif İslam da "Bediüzzaman; ism-i hastır (özel isim). Özel isim, övgü ve propaganda vesilesi olamaz. Mesela sayın savcının ismi Nureddin, şimdi kendisi "Dinin Nuru" mu olmuş oluyor?" dedi. Ama savcı her fırsatta "bölücü Said" ve "Kürtçü Said" deyip duruyordu. Sanıklar arasında yer almasına rağmen Bekir Berk dayanamayarak: "Bediüzzaman'a böyle ifadeleri lâyık görenler, ya komünistlerdir veya onların propagandalarına kanmış gafillerdir!" diyerek çok sert bir konuşma yaptı. Nureddin Soyer, kızardı, bozardı ama bir şey diyemedi. Bir daha da o ifadeleri ağzına almadı.

Bekir Bey, hapishanede müdafaa hazırlarken, savcının iftiralarına karşı, daktilosunun başında yumruklarını sıkar ve havaya savururdu. Bunu da: "Yalan ve yanlışlar zihnimde kötü bir iz bırakmasın, diye yapıyorum." diye izah ederdi. Kendisini 1989'da Umreye gittiğimde Cidde'de ziyaret etmiştim. Daha sonra vefatından önce İstanbul'da hastanede ziyaret ettim. Allah rahmet etsin.

Şimdi de Kenan amcama bir ihtarda bulunmak istiyorum. Eğer bu yazıyı İhsan amcama ulaştırmazsan, ben de senin hapishaneye giderken kardeşin tarafından eline tutuşturulan paketlerin içindekilerden bahsederim. Ona göre…

Kimleri Neler Kurtarır

Efendimiz Muhammed aleyhisselam buyuruyor ki: "Dün gece acib bir rüya gördüm. Gördüm ki ümmetimden bir adamı azap melekleri kuşattı... Bir de baktım o adamın dünyada iken aldığı abdest geldi onu bu durumdan kurtardı. Yine ümmetimden bir adam gördüm kabir azabı onu sıktı. Hemen, onun namazı geldi ve bu durumdan onu kurtardı. Yine ümmetimden bir adama şeytanlar musallat oldu. Hemen Allah'a yaptığı zikirler gelip onu onlardan kurtardı. Yine ümmetimden bir adam gördüm susuzluktan dilini sarkıtıp soluyordu, hemen onun ramazan orucu gelip onu suladı. Yine ümmetimden bir adam gördüm önünde bir zulmet ve altında da bir zulmet vardı. Hemen onun haccı ve umresi geldiler ve onu bu karanlıktan kurtardılar. Yine ümmetimden bir adam gördüm, ölüm meleği gelip onun ruhunu aldı. Hemen o kişinin anne ve babasına yaptığı iyilik gelip ondan ruhunu geri alarak kendisine iade etti.

Yine ümmetimden bir adam gördüm. O, müminlere konuşuyordu fakat onlar konuşmuyorlar-

dı. Hemen yaptığı sıla-i rahim geldi ve: "Bu kişi, akrabalarını ziyaret eder, sıla-i rahmi yerine getirirdi." dedi. Bunun üzerine o konuştu, onlar da konuştular ve artık müminlerle beraber oldu. Yine ümmetimden bir adam gördüm, halka halka olan nebilerin yanına gitmek istiyordu fakat herhangi bir halkaya uğradığında da tard ediliyordu. Bunun üzerine yaptığı gusül abdesti gelip onun elinden tutarak onu benim yanıma oturttu.

Yine ümmetimden bir adam, eliyle cehennem ateşinin şiddetinden korunmaya çalışıyordu. Hemen sadakası gelip onun başı üzerine gölge ve yüzüne karşı da örtü oldu. Yine ümmetimden bir adama cehennem zebanisi geldi. Hemen yaptığı emr-i bilmaruf (iyilikle emir) ve nehy-i anil-münker (kötülükten vazgeçirme) gelip onu bu durumdan kurtardı. Yine gördüm ki ümmetimden bir adam cehenneme atıldı. Hemen, dünyada Allah korkusundan ağlayıp akıttığı gözyaşları gelip onu cehennem ateşinden çıkardı. Yine ümmetimden bir adam gördüm amel defteri sol eline verildi. Hemen onun, Allah korkusu, gelip amel defterini solundan alarak sağ eline verdi. Yine ümmetimden bir adam gördüm. Mizanı hafif geldi. Hemen kendinden önce küçükken ölen evlatları geldiler ve mizanını ağırlaştırdılar.

Yine ümmetimden bir adam gördüm. Cehennemin kenarındaydı. Hemen Allah'tan olan ürpertileri gelip onu bu durumdan kurtardı. Yine ümmetimden bir adam gördüm. Hurma sazının titre-

diği gibi titriyordu. Onun Allah'a olan hüsn-ü zannı gelip onun titreyişini teskin etti. Yine ümmetimden bir adam gördüm. Sırat üzerinde bazen düşe kalka, bazen sürünerek, bazen da tutunarak gidiyordu. Benim üzerime okuduğu salâvatları gelip onu elinden tutarak, sırat üzerinde ayağa kaldırdı ve üzerinden geçirdi. Yine ümmetimden bir adam gördüm. Cennetin kapılarına kadar gitti fakat kapılar ona kapandı. Hemen, Lâ ilahe illallah, şehadeti geldi, elinden tutarak cennete soktu." (Tabaranî)

Görüldüğü gibi Efendimiz Muhammed Aleyhisselam, yapılan amellerin bizleri birer birer nerelerde nasıl kurtaracaklarını anlatmış. Böylece de dünyada neler yapmamız lazım geldiğine işaret buyurmuştur. Gereğince amel edenlere ne mutlu!

Müslüman Yumuşak Huylu Olmalıdır

Babam Amerika'da iken New York'ta Arapların idaresinde olan büyük bir camide karşılaştığı bir olayı ve bu olaydan duyduğu üzüntüyü şöyle dile getirmişti. Müslümanların nasıl ibadet ettiklerini gözlemlemek için gelen bir papaz adayına, cemaatten bazı kimselerin, güzel şeyler anlatmak yerine, Orta Doğu'daki çatışmaların hesabını sorup sıkıştırmaları hem adamın hem de babamın çok canını sıkmış.

Benzer bir şey bin dokuz yüz doksanlı yıllarda hidayete eren Lübnanlı Fuad Haddad'ın da başına gelmiş. Bu tip davranışların yanlışlığını gözler önüne sermek için size onun sözlerini aktarmak istiyorum: "New York'taki Columbia Üniversitesinde lisansüstü bir çalışma yapıyordum. Bu sırada çok okudum, tefekküre daldım ve hidayet bulmam için içimden gele gele dua ettim. Hayatım kiliseyle kütüphane arasında geçiyordu. Bursiyer öğrenci olarak gittiğim Paris'te, Kur'an-ı Kerimin hatim setini almıştım. Seti ilk defa New York'ta dinledim müthişti. Çok etkilendiğim için Kur'an meali okumaya

başladım. Hristiyanlarla ilgili ayetlere özel bir dikkat gösterdim. Bu ayetleri okurken onlarda beni cezbeden bir aşinalık hissediyordum. Bir müddet sonra Kur'an'ın semavî kaynaklı olduğuna kani oldum ve o zaman, benim yolumun İslam olduğunu anladım.

Mahallemizdeki bir papaza İslam'ın beni cezbettiğinden bahsettiğimde, bir papaz olarak vermesi gereken cevabı verdi. Ama sözlerini 'Allahü Ekber' diyerek bitirdi. Papaz, İtalyan asıllı bir Amerikalı olarak 'Allahü Ekber' diyordu. Hayret! Bir süre sonra New York'daki iki camiyi de ziyaret ettim. Ne var ki bu camilerin imamları, benimle İncil'i ve Orta Doğu'daki çatışmaları konuşmak istediler. Hâlbuki ben onların benimle nazik bir sohbette bulunacaklarını sanıyordum. Bu konuşmalara ragmen kalkıp eve gidince kendi kendime şöyle dedim: "Bir gün daha geçti ve sen hâlâ Müslüman değilsin!" Nihayet Columbia Üniversitesindeki bir Müslüman öğrenci grubuna gittim ve onlara niyetimi açıkladım. Bu öğrenciler bana abdesti ve namazı öğrettiler. Onların arasından değerli bir arkadaş edindim. Bu günler benim hayatımın nurlu harflerle yazılmış günleri oldu. Müslüman oldum. Zaten Allah birisine bir nimet verecekse onu kimse engelleyemez. On iki yaşındayken Cizvit okulunda, tuhaf bir din dersi öğretmeni bizden ödev olarak Fatiha suresini ezberlememizi istemişti. Eve gittim. Ödevimi yaptım. Bu hâdise hayatım boyunca beni bırakmadı. Gerçi veliler: "Biz çocukla-

rımızı Hristiyan okuluna Müslümanların dinini öğrensinler diye göndermiyoruz" diyerek şikâyet edip o öğretmeni attırdılar. Ama tohum ekilmişti. İşte şimdi Lübnan'dan uzakta Amerika'da, Peygamber Muhammed aleyhisselamın kapısını çalıyordum."

Arkadaşlar sakın siyasî meselelerle imanın yolunu kapamayalım. İman her şeyin üzerindedir. İmanın; maddî, dünyevî, siyasî veya ticarî hiçbir şeyle kirletilmemesi gerekmektedir.

Maksat; Dikkatler Uyanık Olsun

Bazı amcalar, benim yazılarımı: "Acaba bu yaramaz yine kime takılacak?" diye merakla takip ediyormuş. Yahu takılma kısmı işin garnitürü... Esas mesele; bu fakir, sizlere ne demek istiyor ona dikkat edin. Acaba ben bu üslûbu niye seçtim, diye merak ediyorsanız size bir örnek vereyim: Prof. Süheyl Ünver Hoca, "ebrû" konusunda bir konferans veriyormuş. Kapalı salon ağzına kadar dolu imiş. Ama herkesin alakasını çekmeyen konularda yazmak, konuşmak elbette zordur. Onun için hoca, daha konferansın başında: "Muhterem dinleyiciler, beni dikkatle dinleyin. Konuşmamın bir yerinde, birisine küfredeceğim!" demiş. Tabi iki saatlık konuşmayı pür dikkat, hiç çıt çıkarmadan dinlemiş gelenler. Konuşma bitince, dinleyenlerden birisi Süheyl Ünver'e yaklaşıp: "Hocam, birisine küfredecektiniz, herhalde unuttunuz!" diye uyarmaya kalkmış. Süheyl Hoca: "Teessüf ederim! Nasıl oluyor da bana küfretmeyi yakıştırıyorsunuz?" deyip adamın ağzının payını vermiş. Hocanın maksatını anladınız değil mi, amcalar? Evet, in-

sanların dikkatini çekmek için mutlaka bir teşvik kamçısına ihtiyaç oluyor. İnsanları alıştıkları yeknesaklıktan, bıkkınlıktan kurtulmak için, irkilmelerine sebep olacak bir şeyler bulmak lâzım.

Namaz kılmaya, Kur'an okumaya başlamadan önce abdest alıyoruz, böylelikle kendimize gelip tazeleniyoruz, değil mi? Bu tazelenme her sahada olmalıdır. "Her gün yeniden doğarız, bizden kim usanası?" diyen Yunus Emre dedemiz gibi, her işimize şevkli ve uyanık gözlerle bakmamız gerekiyor.

Bizim işler her zaman aşk ve heyecanla sahip çıkılacak cinsten. Eğer bizzat kendimizden motorlu değilsek, bizi gayrete getirecek bir lokomotifin peşine takılalım. Hatta: "İşte sana açık çek, beni istediğin yere çağırabilirsin. Peşinden gelir sana arkadaşlık yapar, destek olurum." diyelim. Elbette herkes bir fıtratta olmaz. Ama topluluk ruhu, hayırda yarışma, bizi motive edecek, ölgün ve solgun hâlimizi canlılığa çevirecektir. Yoksa yorgun askerler gibi ayak sürümekle bir yere varılmaz. Haydi, işe koşturmak zamanıdır, yola çıkalım.

Kalbi Öldüren Şeyler

Peygamber Efendimiz (s.a.s.): "Çok gülme, zira gülmenin çoğu kalbi öldürür." "Bildiğimi bilseydiniz, az güler, çok ağlardınız." "Ağlayın! Ağlayamazsanız, kendinizi ağlamaya zorlayın!" "İnsanları güldürmek için konuşup (bin bir) yalan (ve maskaralıklar) uyduranlara yazıklar olsun! Yazıklar olsun! Yazıklar olsun!" "Kişi, arkadaşlarını güldürmek için bazı sözler sarf eder de bunlar sebebiyle Arz'la Süreyya yıldızı arasındaki mesafe kadar ateşin derinliklerine düşer." buyurmaktadır.

Demek ki insanın bir kelime bile olsa yalan veya zararlı söz söylememesi, bir lokma da olsa haram yememesi, bir pırıltıya, bir işarete kapılıp gitmemesi gerekir...

"Yirmi Birinci Söz" de Bediüzzaman dedem kalp, ruh ve ince duygular için şöyle demektedir: "Ey işkembesini düşünen nefsim! Acaba hergün hergün ekmek yersin, su içersin, havayı teneffüs edersin; sana usanç veriyor mu? Madem vermiyor; çünkü ihtiyaç tekrarlandığından, usanç değil belki lezzet alıyorsun. Öyle ise: Hane-i cismimde

senin arkadaşların olan kalbimin gıdası, ruhumun ab-ı hayatı ve lâtife-i râbbaniyemin hava-yı nesimini cezb ve celbeden NAMAZ dahi seni usandırmamak gerektir."

Küstüm çiçeği gibi hafif bir dokunmakla kapanan çiçekler, ezan çiçeği gibi ezanlarla açılıp kapanan ince yapılı çiçekler var; insanda da günahlarla kapanan, körelen duygular var. Dünyevî ve uhrevî âlemleri radar gibi tarayarak hassasiyet ve güzellikte yaratılan ince duygu ve cihazlar, isyan, şer ve azgınlıklarla küflenip gider. Her günah, kalpte siyah bir nokta olarak belirir. Kalp, bir nevi, pas çözücü olan tevbe ve istiğfar ile temizlenmezse zaman içinde karara karara mühürlenmeye kadar gider. Başta namaz olmak üzere; ibadetler, dualar, gözyaşları ve hayır işlerinde koşturmak insanı bu tehlikelerden kurtarır. Müşterek ibadet, dualar ve maneviyat atmosferleri bizler için koruyucu seralar hükmündedirler.

Abdest Uzuvları

İbrahim Erdinç Şumnu amcam, Tevfik Samancıoğlu eniştesinden bazı hatıralar naklediyor. Galiçya, Trablusgarb, Yemen, Kafkasya, Çanakkale ve diğer cephelerde çarpışan bu mübarek gazi diyor ki: "Arabistan çöllerinde kaktüs meyvelerini incir gibi yerdik. Susuz çölde ne yapardık bilir misiniz? Sabah erkenden kalkar, gece yağan çiğ ile ıslanmış otlara mendillerimizi bastırırdık. Sonra da ıslanan mendillerimizi mataralarımıza sıkardık. İşte o tuzlu birikintilerle bütün gün idare ederdik... Çatışma biter, top tüfek susar, barut dumanları dağılır, sesler iniltiler kesilirdi. Bazan düşman cesetleriyle bizim şehitlerimiz birbirine karışırdı. Defnetmek için cesetleri toplardık... Bütün kalmış vücutları tanımak kolaydı... Ama ya kopmuş tek bacak tek kollar? Onların bizim arkadaşlarımıza ait olup olmadığını nasıl anlayacaktık? İşte böyle parçalanmış kol ve bacaklar için, hazin ve ibretli bir inceleme yapardık: Müslümana ait bir bacağın ayak bileğine yakın bir yerde namaz nasırı vardır. Bu nişan, bir ulvî paroladır, şehitlik işaretidir. Tek kola

gelince... Hani abdest alırken veya su yokluğunda teyemmüm ederken, kollarımızı hep bilekten dirseğe doğru sıvazlarız ya; işte bu sebeple kollarımızdaki kıllar, biraz yukarıya doğru yatmış olur... Silah arkadaşlarımızın kopmuş kollarını da böylece ayırır, gözyaşlarımızla öper ıslatır, defnederdik."

Ebu Hureyre (r.a.) abdest aldı, yüzünü yıkadı. Kollarını neredeyse omuza kadar yıkıyordu. Sonra ayaklarını yıkadı. Ayaklarını da neredeyse dizkapağına kadar yıkadı. Sonra dedi ki: "Ben Resulullah'ın (s.a.s.): 'Ümmetim Kıyamet günü abdest organlarındaki parlaklıkla gelir. Öyleyse kimin imkânı varsa, parlaklığını artırsın.' buyurduğunu duydum."

Zaten hadis-i şeriflerde Efendimiz (s.a.s.): "Temizlik imandandır." "Namazın anahtarı temizliktir." "Temizliğe dikkat et ki rızkına genişlik verilsin." "Abdest üzerine abdest nurdur." "Her kim emrolunduğu gibi abdest alır ve emrolunduğu şekilde namaz kılarsa, geçmiş günahları bağışlanır." buyuruyor.

Düşünelim bir kere, vatan müdafaasında savaş meydanlarında savrulan kollar ve ayaklar bile, abdest ve namazın izleri ve işaretleri ile ayrılıp seçiliyor. Kıyamet gününde de insanlar abdest organlarının nurlar saçan parlaklığı ile herkesin içinde ayrılıp seçilecekler. Bu görevimizi asla ihmal etmememiz gerekmektedir.

Gayret ve Sabır

Ağabeyler, amcalar, ablalar, teyzeler, gördük ki ne zaman bir iş için gayret etsek, emek sarfetsek Cenab-ı Hak, bu emeği ve gayreti boşa çıkarmıyor. Bazen en güvendiğimiz kimselere bir iş için gittğimiz halde boş dönmemize rağmen, ihtimal ki mükafaat olarak, bu sefer hiç ümit edilmedik bir yerden emeğimizin karşılığını kat be kat görüyoruz. Gayret içinde olursak görüyoruz ki sanki bir kapı kapatılırken birçok kapı da açılıyor.

Mademki Avrupa'dayız Batılılardan birkaç örnek verelim: Thomas Mann diyor ki: "Her gün balığa çıkılabilir. Fakat her seferinde balık tutulmaz." Axel Munte: "Başarının şartları şunlardır: "Bilmek. İstemek. Cüret etmek. Susmak." diyor. Benjamin Disraeli: "Başarı, cüretin çocuğudur." diyor. Sir Samuel Brown, yaşadığı Tweed Irmağı civarında ucuza bir köprü kurmak maksadıyla araştırmalara başladı. Bahçede gezinirken gördüğü örümcek ağı ona, demir ipler ve zincirlerle bir asma köprü kurma fikri verdi. Neticede onun buluşu bir asma köprü olmuştur.

Başarılı olmada aktif sabır içinde bulunma ve dirençli olma çok mühimdir. Bir de unutmayalım, müminin niyeti amelinden hayırlıdır. Hem nice büyükler hayır hizmetlerinde gayret göstermişler ama peşlerinden bir-iki kişi gitmiş. Bazıları o bir-iki kişiyi bile bulamamış ama Cenab-ı Hak onlara, diğer başarılılar gibi hadsiz sevaplar vermiş. Çünkü onlar Allah rızası için kendilerine düşeni yapmışlar. Bizim bu hususta düşüncemiz bu olmalıdır. Yani: "Ben vazifemi, işimi en güzel şekilde yapmaya çalışırım ama Cenab-ı Hakk'ın işine karışmam. O nasıl dilerse, öyle bir netice alırım. Ondan gelen her şeyde bir nevi hayır vardır." demeliyiz...

Cenab-ı Hak yardımcınız olsun.

Kur'an Okumak ve Bakara Suresi

Peygamber Efendimiz bir işe bir adam tayin edeceği vakit, en çok Kur'an en çok okuyanı ve o işte en tecrübeli olanı seçerdi. Ebu Hureyre (r.a.) anlatıyor: "Resulullah (s.a.s.) kalabalık bir orduyu sefere çıkardı. Askerlere Kur'an okumalarını tenbihledi. Her bir askere, Kur'an'dan bildikleri yerleri okumalarını tenbih ediyordu. Derken sıradan birisine: "Kur'an'dan ne biliyorsun?" diye sordu. O: 'Ben falan falan sureleri ve bir de Bakara suresini biliyorum.' dedi. Resulullah (s.a.s.): "Yani sen, Bakara suresini biliyor musun?" diye sordu: 'Evet' cevabı üzerine: "Haydi yürü, seni askerlere komutan tayin ettim." buyurdu. Askerlerin ileri gelenlerinden biri atılıp: 'Yemin olsun ki Bakara suresini ezberlememe engel olan şey, hükümleriyle amel edememek korkusundan başka bir şey değildir.' dedi. Resulullah (s.a.s.) şu tenbihte bulundu: "Kur'an'ı öğrenin ve okuyun. Kur'an-ı Kerimin onu öğrenip okuyan ve onunla amel eden kimse için durumunu, içi ağzına kadar misk dolu bir kaba benzetebiliriz. Bu kap her tarafa koku neşreder. Kur'anı öğrendiği halde, ezbe-

rinde olmasına rağmen okumayıp yatan kimse de ağzı, sıkıca bağlanmış, hiç koku neşretmeyen misk kabı gibidir." (Tirmizi, Sevabul- Kur'an 2)

Nevvâs ibn-i Sem'an anlatıyor. Resulullah'ın şöyle söylediğini işittim. "Kıyamet günü Kur'an-ı Kerim ve dünyada iken ona sahip çıkıp onunla amel edenler getirilirler. Bu geliş de Bakara ve Âl-i İmran sûreleri Kur'an-ı Kerimin önünde yer alırlar." Resulullah (s.a.s.) bir iki sure için üç benzetmede bulundu ki bir daha onları unutmadım. Şöyle demişti: "Onlar sanki iki bulut veya aralarında nur ve aydınlık olan iki siyah gölgelik veya sahiplerini müdafaa vaziyeti almış saflar hâlinde iki kuş sürüsü gibidirler." (Müslim, Müsâfirin 253)

Ebu Hureyre (r.a.) anlatıyor. Resulullah (s.a.s.) buyurdu ki: "Evlerinizi kabirlere çevirmeyin, içerisinde Bakara suersi okunan evden şeytan kaçar." (Müslim, Müsafirin 212) İbn-i Mesud (r.a.) anlatıyor. Resulullah (s.a.s.) şöyle buyurdular: "Bakara suresinin sonundaki iki ayeti, geceleyin kim okursa, o iki ayet ona kâfi gelir." (Buhari, Meğazi, 12)

Prof. Dr. İbrahim Canan amacamız bu hususla ilgili olarak diyor ki; Bakara suresinin sonundaki iki ayet halkımızca Âmenerresulü diye adlandırılan aşr-ı şeriftir. Resulullah'a (s.a.s.) Mirac esnasında vahyedilmiştir. Peygamberimiz (s.a.s.) Mirac sırasında Cenab-ı Hakk'a ümmetinin tahiyyat, tesbihat ve salâvat nevinden ibadetlerini hediye olarak takdim etmiş, mukabilinde de bu iki ayeti getirmiştir. "O Peygamber de kendisine Rabbinden

indirilene iman etti, müminler de. Onlardan her biri: 'Allah'a, meleklerine, kitaplarına, Peygamberlerine iman etti. Allah'ın Peygamberlerinden hiçbirini diğerlerinden ayırmayız. Dinledik, itaat ettik. Ey Rabbimiz, mağfiretini isteriz. Son varışımız ancak Sanadır.' dediler. Allah hiç kimseye gücünün yeteceğinden başkasını yüklemez. Herkesin kazandığı hayır kendi faydasına, yaptığı şer de kendi zararınadır. "Ey Rabbimiz unuttuk veya yanıldıysak bizi tutup sorguya çekme. Ey Rabbimiz, bizden evvelki ümmetlere yüklediğin gibi üstümüze ağır bir yük yükleme. Ey Rabbimiz, tâkat getiremeyeceğimizi bize taşıtma. Bizden sâdır olan günahları sil, bağışla, bize mağfiret et, bizi esirge. Sen Mevlamızsın. Artık kâfirler güruhuna karşı da bize yardım et." (Bakara suresi, 285-286)

Bilhassa yatsı namazından sonra bu iki ayeti okumayı unutmayalım.

Bir Bilgeye Sorayım

Geçen gün aklıma, insanın fıtrî ömrünün azami yüz yirmi sene olmasının hikmeti takıldı. Hatta yüz yirmi yaşa ulaşmak da çok az kimseye nasip olmuş. Ne dersiniz üzerinde düşünmeye değer bir konu değil mi? İsterseniz hayvanlar âleminde kimin ne kadar yaşadığına bir bakalım. Hayvanlar arasında filler yüz seneden fazla yaşıyormuş. Zamanında dinazorlar üç yüz, dört yüz yıl yaşıyorlarmış ama neticede yine ölüyorlarmış. Zamanımızın dinazorları da eski akrabaları gibi daha çok yaşayabilmek için hırs içindeler. Daha çok yaşayabilmek için ellerinden geleni yapıyorlar. Ama yine de ölüyorlar. Akibet belli. Mühim olan, burada elde etmemiz gereken şeyi elde etmek ve öbür tarafa öyle gidebilmektir. Bunun için bazılarına beş dakika bile yeter. Ebedi saadet için beş dakika yettikten sonra az yaşamışız ya da çok yaşamışız bu çok da mühim değil. Önemli olan oradaki durumumuz.

Aslında çok yaşama arzusu, tamamen şeytanî bir arzu. İnsanı içten içe kemiren 'tul-u emel'den

(dünyada sonsuza kadar kalma arzusu) başka bir şey değil. Rabıta-i mevte (ölümü düşünme) önem vermeli ve bunun üzerinde durmalıyız. Ölümü hatırlamaya çok ihtiyacımız var. Bu iş bizimle başlamadı, bizimle de bitmez. Kendimizi kandırmayalım. Bilge amcaya uzun zamandır kafama tıkılan bir hususu sordum, dedim ki:

-Mukabele okumanın hikmeti nedir? Herkes kendi başına okusa daha iyi değil mi?

Bana şöyle cevap verdi:

-Mukabelede otuz kişi varsa, otuz kişilik sevap kazanılır. Kimin ağzından çıkanın kabule karin olacağını bilemeyiz. Bu gibi durumlarda, iştirak-i amal-i uhreviye dûsturu ile hareket etmenin çok bereketini görürüz. İşlerimizi, ibadetlerimizi tek başımıza yapmayalım. Tek başımıza dünyanın altını üstüne getirecek güce sahip olsak bile işlerimizi etrafımıza alacağımız beş on kişiyle birlikte yapmalıyız. Birlik ve beraberlik, bereket sebebidir. Kollektif şuur, kollektif hareket ve kollektif mantıkla, kollektif hedefe yürüyebilmeliyiz. Mukabele işte böyle bir nimettir. Mukabele; Efendimizin (s.a.s.) Cebrail aleyhisselamla yapmış olduğu ve sahabe efendilerimizin de benimseyip günümüze kadar taşımış olduğu güzel bir âdettir.

Bu güzel cevaptan sonra bilgeye başka bir soru daha sordum:

-İnançsızlıktan kurtulan insanlar var. İlk zamanlar heyecanlı oluyorlar. Sonra gevşiyorlar hep aşk ve şevk içinde olmaları için bizim üzerimize düşenler nelerdir...

-Her aile elindeki ışıkla etrafına ışık tutmalıdır. Kadınıyla erkeğiyle, çoluğuyla çocuğuyla bütün aile kendilerindeki güzel imajı çevrelerine aksettirebilmeli, imrendirici olmalıdır. Etrafınızdaki insanlar, sizin vesilenizle sizin değerlerinize saygı duyup, sizin hayat tarzınızı tercih noktasına gelmelidirler. Buraya kadar gerçekleşen şey, aynen kontağı çevirip arabayı çalıştırmak gibidir. Kontağı çevrilmiş arabaya hareket imkânı verilmezse, olduğu yerde çalışır ama hiçbir yere ulaşamaz. Yepyeni bir tercihle, hayat felsefesini bütünüyle değiştiren bir insan, bunu yapmakla iradesinin gücünü ortaya koyuyor demektir. İşte tam bu noktada o kimsede bir de irşad ruhu uyarılırsa o kimse, o zaman canlı kalır ve meyve vermeye başlar. "Bu tercihimi ifade edebilmeliyim." diyerek aksiyon içinde yoğrulanlar hep başarıdan başarıya koşacaklardır. Böyle bir duyguya uyarılamayanlar, kendilerini atalet ve tenbelliğe atarlar. Kendini rehavete salanlardan hiçbir şey olmaz.

İşin doğrusu, kendi tercihleri ile bu işe girişen bu insanlar için irşad daha kolaydır. Ama bu yolun gösterilmesi ve irşad etme duygusunun sıcağı sıcağına hemen uyarılması gerekmektedir. Zaten sahabe efendilerimizin büyüklüğü buradadır. Sahabelerin hepsi de tercihin hakkını veriyor, irşad ruhunu hiç çekinmeden ifade edebiliyor, bunun için de her türlü fedakârlık ve cefaya katlanıyorlardı. Kontağı çevrilmiş arabayı harekete geçirmek gibi tercih sıcaklığının yaşandığı ilk anlarda da insanları harekete geçirmeli ve tercih sıcaklığı soğumadan önceki o büyülü zamanı iyi değerlendirmeliyiz.

Kur'an Gölgesinde Gölgelenmek

Ebu Hureyre (r.a.) anlatıyor: "Hz. Peygamber (s.a.s.), Ubey İbnu Kab'a (r.a.) uğradı. Kab, namaz kılıyordu. Ona: 'Sen mescidden çıkmadan önce, sana Kur'an-ı Kerimin (sevapça) en büyük suresini öğreteyim mi?' dedikten sonra şöyle devam etti: 'O sure, Elhamdülillahi Rabbil âlemin'dir ki yedi ayettir. Nefsimi kudret elinde tutan Allah'a yemin ederim ki Allah, Fatiha'nın bir mislini ne Tevrat'ta, ne İncil'de, ne Zebur'da, ne de Furkan'da (yani Kur'an'da) indirmemiştir.' (Tirmizi, Sevabul- Kur'an, 1) buyurdu."

İbn-i Abbas (r.a.) anlatıyor. Cebrail Aleyhisselam, Hz. Peygamber'in (s.a.s.) yanında otururken gökten kapı sesine benzer bir ses işitti. Başını göğe doğru kaldırdı ve dedi ki: "İşte gökten bir kapı açıldı, bugüne kadar böyle bir kapı asla açılmamıştı." derken oradan bir melek indi. Cebrail aleyhisselam tekrar: "İşte arza bir melek indi, bu melek şimdiye kadar hiç inmemişti." Melek selam verdi ve Hz. Peygamber'e (s.a.s.): "Sana verilen iki nuru müjdeliyorum. Bunlar, senden önce başka hiçbir peygambere verilmemişlerdi. Onların biri Fatiha

suresi, diğeri de Bakara suresinin son kısmıdır. Onlardan okuduğun her harfe mukabil sana mutlaka büyük sevap verilecektir." (Müslim, Müsafirin 254) Ebu Ümâme (r.a.) buyurdu ki: "Hz. Peygamber'in (s.a.s.) şöyle dediğini işittim: Kur'an-ı Kerimi okuyun. Zira Kur'an, kendini okuyanlara kıyamet günü şefaatçi olarak gelecektir. Bakara ve Âl-i İmran surelerini okuyun! Çünkü onlar kıyamet günü, iki bulut veya iki gölge veya saf tutmuş iki grup kuş gibi gelecek, okuyucularını müdafaa edecektir." (Müslim, Müsafirin 252)

Muhyiddin-i Arabî başından geçen bir olayı şöyle anlatıyor. Çok hastalanmıştım. Babam başımda Kur'an okuyordu. Bir ara dalıp kendimden geçtim. Rüyaya benzer bir hal gördüm. Silahlı düşmanlar üzerime saldırıyorlardı. Beni öldürmek istiyorlardı. Tam o sırada bir atlı gelip düşmanları darma duman edip dağıttı. Onlar kaçıp gittikten sonra yanıma geldi. Çok güzel bir yüzü vardı. Bana: "Ben Yasin suresiyim." dedi. Muhyiddin-i Arabî, buna dayanarak her bir Kur'an suresinin bir müvekkelinin yani onu temsil eden manevi bir şahsiyetinin olduğunu söylüyor.

Bazıları da dualar ve salâvatlar için dahi öyle şeylerin olabileceğini iddia ediyorlar. Hatta ilham ve sünuhat ile yazılmış Kur'an tefsirlerinin dahi birer şahs-ı manevisinin olabileceğini söylemişler, hatta onlarla görüştüklerini, beraber ders yaptıklarını iddia edenler olmuştur. Netice itibariyle, herbir ibadet ve sevabın, hatta günahın da bir şekli var-

dır. Mesela Elhamdülillah kelimesi bir cennet meyvesi şeklinde, gıybet günahı da bir leş şeklinde olur. Daha kabirde iken insanların amelleri yanına gelir ve insana: "Biz senin işlediğin amelleriz" derler. Okuduğumuz Fatiha, Bakara ve Al-i İmran gibi sureler de hem kabirde hem de Kıyamet gününün o dehşetli anında yani Güneşin beyinleri eriten sıcağının bastığı anda, koyu bir gölgelik veya saf tutmuş kuşlar halinde bizleri korumaya gelirler.

İşte bu gerçekleri bilerek küçük yaşlarda çocuklarımıza Kur'an-ı öğretmeliyiz.

Efendimiz Aramızdayken

Hz. Hatice validemizin Peygamberimize hediye ettiği Zeyd bin Harise, Peygamberlikten önce Peygamber Efendimizin (s.a.s.) kölesiydi... Aslında o, soylu bir aileden idi ama savaşlar sırasında kabilesinden kaçırılıp köleleştirilmiş ve parayla satılmıştı. Babası, onu bulmak için amcasıyla beraber her tarafı dolaşmış ve büyük gayretler sonunda oğlunu Mekke'de bulmuştu. Sevgili oğlunun kölelikten kurtulması için her ne istenirse vermeye hazır idi. Nübüvvetten önceydi. Ama nebi namzedi, öyle asil davranışlar içindeydi ki onlara: "İşte oğlunuz... Eğer sizinle gelmek istiyorsa buyurun alıp götürün." dedi. Fakat Zeyd, Hz. Muhammed'i (s.a.s.) bırakıp babası ile gitmek istemiyordu. Ondan öyle şeyler görmüştü ki ondan ayrılmamak için köle olarak kalmaya razı idi... Amcası ve babası Hz. Zeyd'in, Peygamberimizi (s.a.s.) tercih etmesi karşısında ne yapacaklarını şaşırmışlardı.

Hz. Muhammed (s.a.s.) onu azat etmiş ve evlatlık edinerek mirasçısı yapmıştı. (Evlatlık edinip mirasçı yapma henüz İslamiyet tarafından yasak

edilmemişti.) Böyle bir güzellik baba ve amcasının gönlünü hoş etmişti. Sevinerek ve huzur içinde ayrılıp gittiler. İşte bu tutum Muhammedî ahlâkın bir neticesidir. Müslümanlardan ve insan olan gerçek insanlardan beklenilen de budur. Hatta: "Sen onların içinde bulunduğun müddetçe; Allah, onları azaba uğratmaz. Eğer onlar istiğfar ederlerse, Allah, bu takdirde de onlara azap etmez." (Enfal suresi, 33)

"Evet, nasıl ki hayat bu kâinattan süzülmüş bir hülasadır. Şuur ve his dahi hayattan süzülmüş, şuurun hülasasıdır. Ruh dahi hayatın halis ve safi bir hülasasıdır. Belki maddi ve manevi hayat-ı Muhammediye dahi eserlerinin şehadetiyle kâinat hayatının hayatıdır. Muhammed aleyhisselamın peygamberliği ise kâinat şuurunun şuurudur ve nurudur. Kur'an'ın vahyi dahi hayatlı hakikatların şahitliğiyle, kâinat hayatının ruhudur ve kâinat şuurunun aklıdır. Evet, evet, evet! Eğer, kâinattan Muhammed aleyhisselamın Risâletinin nuru çıksa gitse, kâinat vefat edecek. Eğer Kur'an gitse, kâinat divane olacak ve küre-i arz, kafasını, aklını kaybedecek. Belki şuursuz kalmış olan başını, bir seyyareye çarpacak bir kıyameti koparacak." (Bediüzzaman, Onuncu Söz, Zeylin İkinci Parçası)

Bunların olmamasının çaresi istiğfara devam etmek ve en mühimi de Muhammedî ahlak ile ahlaklanmaktır. Ayrıca rahmet hazinesinin mühim bir anahtarı olan Hz. Muhammed aleyhisselama salâvat getirmeyi asla ihmal etmemek gerektir.

Kur'an Öğrenmenin Yaşı

Babam, bu günlerde ısrarla Kur'an üzerinde duruyor. Sanki her işi bırakmalı ve Kur'an öğrenip, Kur'an okumalıyım gibi gelmeye başladı bana. Küçük aklımla bu işin içinden çıkamadığım için bu işi bir bilgeye arz edeyim dedim, ona içinde bulunduğum durumu anlamttım, bana dedi ki: "Kur'an, çok küçük yaşlardan itibaren öğrenmeye ve öğretilmeye başlanılmalıdır. Bir hocanın ağzına bakılarak çok küçük yaşlarda öğrenilen Kur'an, doğru öğrenilmiş olur, harfler de ağızdan doğru çıkar. Tecvitle Kur'an öğretme işi, küçük yaşlardan itibaren başlanmalı ve asla ihmal edilmemelidir. Eğer çocuk yaşlarda bunlara dikkat edilmezse, ileri yaşlarda, harfler ağızlarına tam oturmaz."

Bilgeye namazla ilgili de soru sordum o soruma da şöyle cevap verdi: "Hadis-i şerifte; çocuğa, yedi yaşına girince namazın teklif edilmesi tavsiye ediliyor. Demek ki, çocuk dokuz-on yaşına gelince artık beş vakit namaz kılmaya başlamalıdır. Çocukların düzgün şekilde yani verip veriştirmeden doğru biçimde namaz kılmaları için, tabi ki en

başta bizlerin çocuğa güzel misal olacak şekilde namaz kılmamız şarttır. Anne-babanın namazı, çocukta çok şey ifade eder. Telkin olmalıdır ama bizim güzel hâlimiz telkinden daha da önde olmalıdır. Çünkü söylemekten daha çok yaşayıp göstermek tesir eder. Babalar, anneler doğru ve duyarak namaz kılmalıdırlar. Namazlar, erken yaşlardan itibaren doğru ve duyarak kılınmazsa, daha sonra o kadar yığılıp kazaya kalmış namazı, kılıp ödemek imkânı da bulunamaz. Onun için çocuk, sizin Allah karşısında durduğunuzun, açık işaretlerini sizde görüp hissetmelidir. Bu hissi çocuğa verecek bir duruşunuz olursa, çocuk bunu kafasında değerlendirir.

Keşke kreşlerde bile mürebbiyeler tarafından bu duygu ve şuur çocuklara verilebilse... Evet, çocuk özel bir meşguliyet istiyor. Çocukların psikolojilerine göre, onları sıkmadan, onlarla ihtimamla ilgilenmek lazım. Bilgisayar oyunları, aldatıcı ve köreltici bir tuzak, maalesef anne-babalar çocuğu böyle şeylerle meşgul ederek onlardan kurtulmak, rahat etmek istiyorlar. Aslında, çocukların gelişmesi için hedefler koymak ve her hedefe ulaşanlara mükâfat vermek lâzımdır. Mükâfatlar çocuk için uyarıcı olmalıdır."

Bu cevabı da beğenmiştim sonra biraz da büyüklerimiz ders alsın diye Kur'an konusundaki mirasyediciliği sordum. Dedi ki: "Kur'an'ı öğrenme, Kur'an'ı doğru okuma, Kur'an'ın mana ve muhtevasına inebilme ve Kur'an'ı en renkli ve en cazip

bir sesle seslendirebilme gaye olduğu halde, böyle bir şeye eğer heves duyma ve her şeyden öte arzulama yoksa sorarım size bu durum mirasyedi bir Müslümanlık değil de ya nedir?" Evet, amcalar ben cevabı beğendim ya siz, beğendiniz mi?

Anne Babalar ve Öğretmenler

Bazı kimseler benim hakkımda: "Bu Abdurrahman babasınadan amma da korkuyor!" diyormuş. Bizim temel değerlerimizde, babanın ve öğretmenin yeri çok ayrıdır. Aslında bir zamanlar Batı'da da öğretmenin yeri çok farklıymış.

Napolyon Paris'te iken geçeceği güzergâh kordon altına alınır. Napolyon'u görmek için toplanan kalabalığı yararak Napoyon'a ulaşmak isteyen bir adam, halkı yararak yolun kenarına kadar gelir. Fakat cadde kordon altında olduğu için Nayolyon'a ulaşmak isteyen adama askerler izin vermez. Adamın gayret ve çırpınışlarını fark eden İmparator Napolyon: "Bırakın gelsin!" diye emir verir ve adam gelirken de şeref kıtasına: "Dikkat! Hazır ol! Fransa geliyor!" diye selâm durdurur. Gelen adam Napolyon'un öğretmenidir.

Almanya'nın meşhur devlet adamlarından Hindenburg, bir gezi sırasında bir köyün yanından geçmektedir. İçinden köy ilkokulunu ziyaret etmek geçer. Bir sınıfa girer, öğretmen ders anlatmaktadır. Fakat Hindenburg'un girişine hiç aldırış etmeden

dersine devam eder. Hindenburg buna çok sinirlense de sesini çıkarmaz. Ders bitip de öğrenciler sınıftan çıkınca öğretmen, Hindenburg'a hak ettiği saygıyı fazlasıyla gösterir. Buna bir mana veremeyen Hindenburg'a öğretmenin cevabı şu olur: "Efendim biz çocuklara, öğretmenliği çok kutsal bir görev olarak anlatıyor ve Tanrı'dan sonra saygıda kusur edilmemesi gereken insanların öğretmenler olduğunu öğütlüyoruz. Eğer ben, onların yanında dersi kesip size şu anki saygıyı göstermiş olsaydım, çocukların gözünde, öğretmenliğin değerini düşürmüş olurdum." Hindenburg'da bu açıklamadan sonra öğretmenin bu davranışını takdirle karşılıyor…

Tarihten silindikten iki yüz sene sonra ayağa kalkıp tekrar bir devlet olarak ortaya çıkmayı başaran Polonya'nın tarihi incelenirse, bu başarıda en güçlü dinamiğin eğitim ve öğretmenler olduğu anlaşılır. Ümit Şimşek amcamın "Yüzen Üniversite" veya "Uçan Üniversite" adını verdiği ve bu hususta bir de kitap yazdığı bu eğitim şekli Polonya'da gerçekleşmiştir. İşgalci devletlerin her şey üzerine baskılarını artırıp kendilerini eğitimden mahrum ederek cahil bir sürü haline getirme gayretlerine karşılık, eğitim gönüllüsü Polonyalılar; gizli eğitim fedaisi olan hocalarla anlaşarak, devamlı yer değiştiren okul ve üniversiteler açarlar. Daha sonra bu okullardan birkaç defa Nobel ödülü alan meşhur insanlar yetişmiştir. İşte tarihe böylesine yön veren öğretmenlerin elleri öpülmeli ve onlara gereken saygı her zaman gösterilmelidir.

Ana-baba hakkına gelince, zaten onlara aslan payını, Kur'an-ı Kerim vermiştir. İsra suresinin 23. ve 24. ayetlerinde bu husus çok açık bir şekilde ifade edilmektedir. Onların evlatlarına hem duaları hem de -Allah korusun- bedduaları bir peygamberin ümmetleri için yaptığı dua ve beddua kadar tesirlidir. Kulaklarımıza bu hakikatlar küpe olsun, unutmayalım.

Ateşe Koşan Pervaneler Gibi...

Ebu Musa (r.a.) anlatıyor. Hz. Peygamber (s.a.s.) buyurdu ki: "Benim misalimle Cenab-ı Hakk'ın benimle göndermiş olduğu şeyin misali, şu adamın misali gibidir. Bir adam kendi kavmine: 'Ben düşman ordusunu gördüm, tehlikeyi haber veriyorum, tedbir alın!' der. Kavminden bir kısmı tavsiyesine uyup, geceleyin, telaşa düşmeden oradan uzaklaşır. Bir kısmı da bu haberciyi yalanlar ve yerinden ayrılmaz. Ancak sabahleyin ordu onları yakalar ve imha eder. İşte bu temsil bana itaat edip getirdiklerime uyanlarla, bana isyan edip Cenab-ı Hak'tan getirdiklerimi tekzip edip yalanlayanları göstermektedir." (Buhari, Rikak 26)

Ebu Hureyre (r.a.) anlatıyor. Hz. Peygamber (s.a.s.) buyurdular ki: "Benim misalimle sizin misaliniz, şu temsile benzer: Bir adam var ateş yakmış. Ateş, etrafı aydınlatınca, pervaneler (gece kelebekleri) ve aydınlığı seven bir kısım hayvanlar bu ateşe kendilerini atmaya başlarlar. Adamcağız onları kurtarmaya (onlara mâni olmaya) çalışır. Ancak hayvanlar galebe çalarak çoklukla ateşe girerler.

Ben tıpkı o adam gibi ateşe düşmemeniz için belinizden yakalıyorum ancak siz, ateşe ateşe koşuyorsunuz." (Buhari, Rikâk 26)

Efendimiz (s.a.s.) Kur'an-ı Kerimin ve kendisinin durumunu bu hadislerle işte böyle izah ediyor. Cenab-ı Hak, diğer canlı ve şuurlu varlıklardan çok farklı olarak insanda pek çok istidat ve kabiliyet, hissiyat ve ince duygular yaratmıştır, onları âdeta insan benliğine ekmiştir. Bunları sulayıp besleyecek, gıdalandırıp büyütecek bir rahmeti de semadan Kur'an olarak indirmiştir. İşte insan, bu ilâhî yağmurdan istifadeye çalışmalı, âhiretin tarlası olan dünyada, ebedi saadet için gerekli olan ürün ve mahsülleri almak için çalışmalıdır. Bu hususta, Bediüzzaman dedemin Sözler kitabının bilhassa 23. Söz'ünde çok güzel izahlar var.

Birinci hadiste beyan edilen temsilin hakikati şöyledir. Efendimiz (s.a.s.) peygamberilğinin ilk döneminde Kureyş'ten en yakın akrabalarını çağırarak bizzat onlar şöyle demiştir. "Size, şu tepenin arkasından bir düşman ordusu geldiğini söylesem, bana inanır mısınız?" demiş. Onlar da: "Evet, inanırız. Senin hiç yalan söylediğini işitmedik." demişlerdir. Ama daha sonraki sözlerini kabul etmeyerek kendi kendileri ile çelişkiye ve tenakuza düşmüşlerdir.

İkinci hadiste ise daha değişik bir temsille kendi vazifesini ve insanların durumunu izah etmiştir. Doğduğu andan itibaren: "Ah ümmetim! Vah ümmetim!" diye inleyen şefkatli Nebi'nin (s.a.s.) durumu zaten ortadadır. Son Kitabı getiren, zaman ve

mekânın son Peygamberi olması itibariyle, hangi dinden olursa olsun hatta dinsiz olsun bütün insanlar, Hz. Muhammed aleyhisselamın ümmetidir. Onun derdi bütün insanlığın derdidir.

Bizler onun adına bol bol salâvat getirerek, sünnetlerini yaşayarak onunla irtibatımızı sağlamlaştırmanın yanında gözyaşı döktüğü; dert ve davasına da ortak olmak mecburiyetindeyiz. Ondan bîhaber yaşayanları Hz. Muhammed'den (s.a.s.) haberdar etmek ve o "Sonsuz Nur"u bütün insanlığa hakkıyla tanıtmak da bizim vazifemizdir.

Mal ve Cömertlik

Ahnef ibni Kays anlatıyor: "Kureyş'ten bir grupla oturuyordum. Ebu Zerr (r.a.) bizim oturduğumuz yerden geçiyordu. Yanımıza gelince şöyle dedi: 'Mal biriktirenleri, cehennem ateşinde kızdırılan taşlarla müjdele. Bu kızgın taşlar onların her birinin memelerinin uçlarına konacak, ta kürek kemiklerinden çıkacak... Böylece çalkalanıp duracaklar.' Bu sözleri duyanlar başlarını eğdi. Orada bulunanlardan hiçkimsenin ona cevap verdiğini görmedim. Bunun üzerine Ebu Zerr dönüp gitti. Ben de peşinden onu takip ettim. Nihayet bir direğin dibine oturdu. "Bu adamların, senin kendilerine söylediklerinden hoşlanmadıklarını görüyorum." dedim. Şu cevabı verdi: "Bunların hakikaten hiçbir şeye aklı ermiyor. Dostum Ebu'l- Kâsım (s.a.s.), bir keresinde beni çağırdı. Yanına varınca bana: "Uhud'u görüyor musun?" dedi. "Evet, görüyorum." dedim. Bunun üzerine: "Bunun kadar altınım olmasını istemem. Olsaydı, üç dinarı hariç hepsini fakirlere nafaka olarak dağıtırdım." buyurdu. Ebu Zerr (r.a.) önceki sözünü kuvvetlendire-

rek: "Bu Kureyşliler var ya dünyayı topluyorlar hiçbir şeye akılları ermiyor" dedi. Ben: "Seninle bu Kureyşliler arasında ne var ki onların yanına uğramıyor, onlardan bir şey almıyorsun?" dedim. Ebu Zerr: "Hayır! Rabbime yemin ederim, taa Allah ve Resulüne kavuşuncaya kadar ben onlardan ne dünyalık isterim ne de kendilerine din namına bir şey sorarım." dedi. Ben tekrar: "Şu ihsan meselesi hakkında ne dersin?" dedim. "Sen onu al. Çünkü bu gün onda bir nafaka var. Ancak, bu ihsan, dinin karşılığında yapılırsa, bırak alma." dedi." (Buhari, Zekât 4)

Efendimiz: "Altına tapanlar melundur." (Tirmizi, Zühd 42) buyuruyor. Ebu Saîd el- Hudrî (r.a.) anlatıyor: "Resulullah (s.a.s.) buyurdular ki: "İki haslet vardır ki bir müminde asla ikisi beraber bulunmazlar: Cimrilik ve kötü ahlâk." (Tirmizi, Birr 41) Ka'b ibni İyaz (r.a.) anlatıyor: "Resulullah (s.a.s.) şöyle derken işittim: "Her ümmet için bir fitne vardır, benim ümmetimin fitnesi de maldır." (Tirmizi, Zühd 26) Aslında bu ifadelerde altın, gümüş ve mal düşmanlığı yapılmamakta, bilakis onlara sahip olanların, taparcasına onlara bağlanmaları ve sahip olduklarını Allah için insanlığın faydasına kullanmamaları yerilmektedir. Dünyaya kalben bağlanmadan, istediğimiz kadar dünyalığı helal ve meşru yoldan kazanabiliriz. Mühim olan onların sarfedileceği yerlerdir. "Elimiz kârda ama gönlümüz Yâr'da yani Allah'ta olmalıdır." Hz. Hatice (r.a.) validemiz çok zengindi ama bütün malını Al-

lah yolunda harcadı. Cimrilik ve pintilik hadis-i şerifte kötü ahlâkla yanyana getirilip yerilmiştir.

Müslümanın her zaman eli, yüzü ve sofrası açık olmalıdır. Hayırdan, hayır doğar, cömertlikten bereket. Müslümanların bu gün her günden daha fazla cömert olması gerekmektedir. Zaten amelleri az dahi olsa cömertlerin cennete gideceğine dair rivayetler vardır. Hz. Osman'ın (r.a.) cömertliği karşısında Efendimiz (s.a.s.): "Bundan sonra Hz. Osman'a yaptıkları zarar vermez." demiş ve onu cennetle müjdelenen on kişinin arasında zikretmiştir. Bu, bize çok açık bir misaldir.

Seher, Fatiha ve Kur'an

Bir gece hırsızın biri, bir mürşid-i kâmilin evine girmiş. Ev sahibi olan zat ibadet ve dua ile meşgul olmakta imiş. Hırsız mahzende seher vaktine kadar beklemiş, fakat ev sahibi bir türlü uyumamış. Hırsız artık ümidi kesip gideceği sırada, sabaha yakın, mürşidin evine bir grup gelmiş, hırsız meraklanmış ve olacakları izlemeye başlamış, gelenler mürşide: "Bizim kırklardan bir kişi eksildi, bize birisini ver de sayımız tamamlansın." demişler. Mürşid, onların içine katacak bir aday bakmış, ancak uyanık birini bulamamış. Seherde uyanık olmayan biri de kırklara katılamazmış. Bunun üzerine mürşit geceden beri farkında olduğu hırsıza bağırmış: "Gel buraya." Adam süklüm püklüm çıkmış saklandığını sandığı yerden. Mürşid; kırklara dönmüş ve: "Alın bunu götürün." diyerek, sırf seherde uyanık olduğu için hırsızlığa gelen adamı kırklar içine katmış. Adam, adi bir hırsız olmaktan kurtulmuş, kırklara karışıp hırsızlıktan veliliğe terfi etme yolunu tutmuş.

Anlatırlar ki bir adam karısını yanına çağırmış. Kadın: "Biraz bekle namaz kılacağım" demiş.

Adam: "Eğer yanıma gelmeden önce namaz kılarsan, boş ol." demiş. Kadın ısrar edip namazını kılmış. Sonra da kocasıyla birlikte, “boş” olup olmadığını öğrenmek için müftüye gitmişler. Müftü: "Yapacak bir şey yok. Sen namaz kılınca, boş düşmüşsün." demiş. Üzgün bir şekilde müftünün yanından çıkıp ağlamaya başlamışlar. Tam o sırada, oradan geçmekte olan âlim bir zat, bunlarla ilgilenmiş ve ağlamalarının sebebini sormuş. Onlar da durumu anlatmışlar. Bunun üzerine âlim, kadına: "Sen bir Fatiha oku." demiş. Kadın, Fatiha'yı okumuş, ama harfleri çıkaramıyor düzgün okuyamıyormuş. Bunun üzerine âlim: "Sen Fatiha'yı okuyamıyorsun. Fatihasız namaz olmaz. Bu yüzden sen namaz kılmış sayılmazsın. Namaz kılmadığın için de boş düşmezsin. Siz hâlâ karı- kocasınız. Gidin evinize." demiş ve durumu bir kâğıda yazıp imzalamış. "Bunu da müftüye verin." demiş. Müftü yazıyı ve onun imzasını görünce: "Tamam. Siz boşanmamışsınız." demiş...

Benim bunları size aktarmamın sebebini herhalde anlamışsınızdır. Seherlerde uyanık olmalı ve Kur'an-ı Kerimi düzgün okumalıyız…

Nasihat

Elhamdülillah çok güzel okuyucularımız var... Bir okuyucumuz -Allah kendisinden razı olsun- hoşuna giden bir nasihatin fotokopisini çektirip bana göndermiş. Aslında bu nasihat, bir gazeteye durmadan mektup yazan bir öğrenci için verilmiş, ama olsun hepimiz öğrenciyiz. Hem hayatta biz insanlar için bir mektep... Ben nasihatı kendi üzerime alarak nasihat metnini aktarıyorum...

Bismillahirrahmanirrahîm. Ey Abdurrahman dikkat et...

Paranı ver, gönlünü ver, selam ver, canını ver ama sırrını verme!

Günlerini say, servetini say, büyüklerini say ama yerinde sayma!

Emek ver, kulak ver, bilgi ver ama hiçbir zaman boş verme!

Satıcı ol, alıcı ol, kalıcı ol, bulucu ol, ama bölücü olma!

Eşini beğen, işini beğen, aşını beğen ama kendini beğenme!

Fidan büyüt, garip doyur, çocuk besle ama kin besleme!

Davet et, hayret et, affet, tevbe et ama ihanet etme!

Hedefe koş, hizmete koş, yardıma koş ama Allah'a ortak koşma!

Elini aç, gözünü aç, kapını aç ama ağzını şerre açma!

Okumaktan zarar gelmez, oku ama lanet okuma!

Rakibini geç, sınıfını geç, ama gülüp geçme!

Ev al, araba al, abdest al ama beddua alma!

Zulmü devir, nefsi devir ama çam devirme!

Yaklaş, konuş, tanış, ama uzaklaşma!

Doğrul, devril, ama eğrilme!

Seslen, uslan ama tembelliğe yaslanma!

İtil, atıl ama satılma!

Babam anlatırdı, eskiden bizim köyde bir hoca varmış. Cuma ve bayram günleri vaaz ve nasihat ettikten sonra dermiş ki: "Ey cemaat! Nasreddin Hoca Akşehir gölüne varıp yoğurt mayası çaldıktan sonra göle şöyle seslenmiş: 'Ey göl eğer niyetin varsa tutarsın... Eğer niyetin yoksa ne yaparsam yapayım sen yine de tutmazsın.' İşte sizler de benim nasihatlerimi, eğer niyetiniz varsa tutarsınız yoksa elimden bir şey gelmez." Bizim köylü Kasım Hoca gibi ben de diyorum ki buyurun size nasihat... Artık niyetiniz varsa... Ama bu nasihatlar da tutulmayacak gibi değil...

Himmet ve Hedef

Japon sazan balıklarının, enteresan özellikleri vardır. Bu balık, yavru iken küçük bir kabın içine konulduğunda sadece sekiz santim büyümektedir. Eğer konulduğu kap biraz daha büyük bir kapsa kabın büyüklüğü nisbetine göre bu balık da on beş, yirmi santime kadar büyüyebilmektedir. Hatta bu balık küçük bir havuza konulduğunda boyu yarım metreye kadar ulaşabiliyor. Daha da enteresanı bu balık, büyük bir göle bırakıldığında boyunun bir metreye kadar ulaşmasıdır...

Bu örnekten yola çıkarak şöyle düşünmeye başladım. Demek ki insanın hedefleri büyük olur ve o hedeflere göre himmeti de âli olursa, elde edeceği neticeler de o kadar büyük olur. Onun için "Kimin himmeti milleti ise, o kişi tek başına bir millettir." denilmiştir. İşte böyle yüce bir dava ve himmet sahibi olan Hz. İbrahim aleyhisselam hakkında Kur'an-ı Kerimde: "Gerçekten İbrahim, hak dine yönelen, Allah'a iteat üzere bulunan, tek başına bir ümmet, bütün hayırlı halleri kendinde toplayan bir önder idi." buyurulmuştur (Nahl suresi, 120).

Demek ki hedef ve himmetleri büyük tutmak gerekiyor.

Önümüze Bakıp Vazifemizi Yapalım

Komiser Cevat amcam, İstanbul'un fethini anlatırken demişti ki: "Fatih gemileri karadan indirdi. Bu iş için binlerce manda kullanılmıştı. Düşünüyorum da bu kadar mandanın bağırması ve böğürmesi ortalığı velveleye verir. Bu meseleyi, tereyağından kıl çeker gibi sessizlik içinde nasıl halledilmiştir acaba?"

Komiser Cevat amcam, on iki Eylül bin dokuz yüz seksen öncesini anlatırken: "Anarşist ve teröristleri yakalıyorduk, biz yakalıyorduk ama bakıyorduk ki birileri de salıveriyor. Bu yüzden içeri aldığımız herkesi tek tek sorguluyor, gerekli nasihatleri verdikten sonra da başkalarına bırakmadan ben salıveriyordum. Bir seferinde bir adamı içeri aldık, baktım ki adam tam bir haydut. Ve gördüm ki ne Türk ne Müslüman ne de vatansever. Öbür ahmaklara ibret olsun diye onu yanıma aldım, hepsinin önünde adama kahve ısmarlayıp: 'Aferin sana, sen vazifeni yapıyorsun. Senin bu vatanla düşmanlıktan başka hiçbir bağın yok. Seni aramıza sokanlar bu işi yapmak için yetiştirmişler. Başarından dolayı işte seni böyle kutluyorum.' dedim.

Öbürlerine de: 'Ahmaklar, hâlâ gözünüz açılmadı mı? Oynanan oyunları görmüyor musunuz? Eğer komünizm rejmini bile getirseniz size laboratuvar, araç-gereç, yol, hastane, okul vb. şeyler lazım değil mi? Bunları niye kırıp parçalıyorsunuz?' dedim. Öyle sanıyorum ki bu manzaradan ve bu konuşmadan sonra bazıları daldıkları derin gaflet uykusundan uyanmıştı."

Şimdi olayların üzerinden perde kalktı ve pek çok şey ayan beyan anlaşıldı... Hem insanlarımızın gözü açıldı. Artık insanlar dünyaya daha geniş bir bakış açısı ile bakıyorlar ve dünyada olup bitenleri daha iyi görebiliyorlar. Eğitimin önemi çok iyi şekilde anlaşıldı. İnsanî evrensel değerleri ön plana çıkaran eğitime adanmış samimi ruhlar ülke içinde ve dışında büyük hizmetler yaptılar. İnsan mayasındaki cevherleri ortaya çıkarıp, barış içinde yaşanacak bir dünyanın temellerini attılar.

Akıllı, İnsaflı Avukatlar ve Adil Hâkimler

Babam, Avukat Zafer amcamı çok sever o da babamı çok sever. Zafer amcam avukatlığı bırakmıştı ama tekrar avukatlığa dönmeyi düşünüyordu. Babamla bu konuyu konuşuyorlardı, tabi ben de kulak misafiyidim. Babam, Zafer amcaya şöyle bir şey sordu: "Günün şartlarında, bilhassa ayrılık ve cinayet davalarında, hak hukuk nasıl korunacak?" Zafer amca şöyle cevap verdi: "Ben, boşanma davalarını çok önceleri bıraktım zaten. Bak neden bıraktığımı da anlatayım sana. Birgün yaşlı bir kadın yanında bir kız çocuğu ile yolumu kesti ve bana: 'Bunun annesi ile babasının davasında sen bunun babasının avukatı idin. Onun sözlerine inanıp hâkimi de etikileyerek, bunların ayrılması yönünde karar çıkarttırdın. Nafaka geliyor ama bu çocuk artık öksüz.' dedi.

Kadının anlattıkları beni çok etkilemişti, bunun üzerinde çok düşündüm. Ertesi gün yine adliyedeydim tabi, baktım mahkeme avlusunda bir çocuk, elinden tutan kadından elini kurtarıp 'Baba!' diye bir adama doğru koşuyor. Çocuk adama yaklaşınca adam: 'Baban şimdi mi aklına geldi?' diye-

rek çocuğu azarladı. Annesi de: 'Niye o herifin yanına gittin?' diyerek o parmak kadar çocuğa bir tokat aşketti. Çocuk ortada kalakaldı. Ayrılınca ikisi de çocuğu kabul etmemiş. Çocuk, Çocuk Esirgeme Kurumu'na gönderilmiş… Bunları gördükten sonra bütün boşanma davalarını terkettim.

Hırsızlık yapan bir çocuğun avukatlığını yapıyordum, hâkim çocuğa son sözünü sordu. Çocuk, hırsızlık yapmadığını, bir şeyden haberi olmadığını söyledi. Ben de son sözlerimde onun hırsızlık yaptığının kesin olduğunu, fakat bir çocuk olduğunu, lehine bir karar verilmesi gerektiğini, aksi takdirde hapishanede kalırsa, ileride azılı bir kimse olarak topluma döneceğini söyledikten sonra ona, son bir fırsat verilmesini istedim. Ben böyle konuşunca annesi: 'Sen nasıl avukatsın, oğlumu savunacağına, onu suçluyorsun!' dedi. Hâkim de: 'Biliyorsun ki avukat, müvekkili hakkında aleyhte konuşamaz. Bu kanunen suçtur.' diye bana ikazda bulundu. Ben: 'Bu sözlerim zabta geçebilir.' dedim. Hâkim benim istediğim gibi bir karar verdi. Karardan sonra çocuğun annesine: 'Öp bakalım bu avukatın elini.' dedi. Kadın: 'Niçin?' deyince hâkim: 'Eğer böyle konuşmasa idi bu çocuğa iki sene ceza verecektim." dedi.

Bediüzzaman dedem: "Vaizler hem hâkim (hikmet sahibi) hem de muhakemeli olmalıdır." demişti. Ben de diyorum ki avukatlar hem basiretli hem de vicdanlı olmalıdırlar. Yoksa başarıya ve kazanacakları paraya bakarlarsa, çok büyük aile facialarına sebep olurlar...

Akıl ve Şuur Sahibi Olmak

Bazıları bu yaşta bu akla sahip olmama şaşırıyorlar. Allah vergisi kardeşim... O verince, bakteriler bile insanları şaşırtacak işler yapıyor. Bakteriler aslında ne beyne ne de sinir sistemine sahipler. Protein, yağ ve sudan oluşan bir hücredir onlar. Yine bunların akarabası olan ve bir toz zerresinden bile daha küçük olmalarına rağmen, amipler, bakterilere göre çok daha karmaşık bir yapıya sahiptirler. Eğer bir amipi alıp onu, bir kedi boyutuna getirebilseydik, onun hemen hemen de bu memeliyle aynı zekâya sahip olduğunu görecektik. Peki, ama bu küçücük canlılar nasıl olup da bu denli iyi proğramlanmışlar ve nasıl bu kadar doğru kararlar alabilmektedirler? Bir amip yakalamak istediği avını şuurlu olarak kovalar, avı yön değiştirdiğinde o da onun ardından yön değiştirir. Avını uzun müddet takip edebilir. Bu davranışlar moleküler seviyede açıklanamamaktadır. Bu canlılar, şuurlu bir şekilde, karar alıp vermektedirler…

Ciddi bir akıl, zekâ ve şuur gerektiren bu çeşit davranışların ne beyni, ne de sinir sistemi olmayan bir mikro organizma tarafından gerçekleştirilmesi bu akılcı, planlı, hesaplı ve kararlı davranışların kay-

nağının amip olamayacağını göstermektedir. Onu Yaratan ve davranışlarını ona ilham eden Allah'tır. Allah'ın izni olmadan bir yaprak kıpırdayamaz; bir zerre gibi bir yıldız da onun ilim ve takdirinin haricînde bir harekette bulunamaz. Aslına bakarsak insan iradesinin karıştığı bir şehrin ve içindeki evlerin yapılışı ve planı ile ilhama mazhar arıların yaptığı petek şehri ve altıgenden oluşan evler karşılaştırılırsa peteklerin daha muntazam ve mükemmel olduğu görülür. Diğer taraftan atom zerrelerinin hiçbir iradesi olmadığı halde İlahî sevkiyatla meydana getirdikleri bir gül ve gülnarın hücre şehri, arıların petek şehrinden daha üstün ve daha güzeldir.

Cenab-ı Hak, atomları arıları ve bakterileri mesul tutmayacak, hesaba çekmeyecektir. Çünkü insana verilen akıl, zekâ, vicdan, kalp gibi yüksek nimetler onlara verilmemiştir. Biz mükellefiz ve sorumluyuz. Kırmızı kitaplarda verilen bir misalde deniliyorki: "Bir padişah bir hizmetçisine yirmi altın verse ve: "Kendine özel bir kumaştan mükemmel bir elbise al." dese... Bir başka hizmetçisine de bin altın verse ve eline de bir pusula vererek: 'Bunda yazılı olanları al gel.' dese... İkinci hizmetçi verilen pusulayı hiç okumadan birinci hizmetçinin yaptığı gibi bütün parayı, bin altının tamamını, bir kat elbiseye sarfetse padişahtan ceza görmeyecek midir? İşte Cenab-ı Hak, hayvanata yirmi altınlık bir imkân vermişse insanlara bin altınlık bir imkân vermiştir. Ayrıca insalara gönderdiği peygamberler ve kitaplarla da bu imkânları nasıl kullanacaklarını bildirmiştir. Artık bu durumda bizim ne yapmamız lâzım geldiği belli değil midir?

Evlatlık Müessesesi

İnsanların kendi sulbünden gelmeyenlere, evladım demesi ve onları mirasçı bırakması ayetle neshedilmiştir. Hatta Hz. Peygamber aleyhisselamın Zeynep Binti Cahş ile evlenmesi de bu evlatlık âdetini yıkmak içindir. Kimsesiz bir çocuğu alıp yetiştirebilirsiniz, bu güzeldir. Ama onu evlat edinip mirasınızı ona bırakamazsınız. Hayatta iken ona mal bağışlayabilirsiniz. Ancak vefatınızdan sonra bütün mülkünüzü bağışlasanız bile sözünüz, vasiyetinizin ancak üçte birine geçer.

Mübarek bir adam vardı. Adam hiç evlenmemişti. Mirası, ağabeyinin çocuklarına kalacaktı. Fakat bu çocuklardan ikisi yetişkin kimselerdi hem dindar da değillerdi. Ama imanları vardı. Adam, mallarım bunlara kalmasın diye küçük, dindar yeğenini evlat edindi. Malları ona kalacaktı. Adam vefat etti… Vefat ettikten bir müddet sonra bir çocuk tarafından rüyada bir fırında yanarken görüldü. Bu rüyanın hikmeti araştırılınca, böyle bir mesele olduğu ortaya çıktı. Diğer yeğenlerini mirastan mahrum etmesi, adamın böyle görülmesine

sebep olmuştu. Servetinin hepsini küçük yeğenine bırakmaması lazımdı. Eğer bu incelikler bilinmezse yanlışlar yapılabilir. Ayrıca belli bir yaştan sonra evlatlık kız ile baba durumundaki kişi yalnız başlarına aynı odada kalamazlar. Erkek çocuk ise akil baliğ olduktan sonra evlat edinen kadınla tek başına bir odada kalamaz.

İslamiyetin incelik ve ölçülerine riayet etmek mecburiyetindeyiz. Efendimiz (s.a.s.) Zeyd bin Hâriseyi evlatlık aldıktan sonra halası Ümeyme'nin kızı Zeynep ile evlenmesine vesile oldu. Zeynep, hanedandan olduğu için köle asıllı Zeyd'i kendisine denk görmüyordu. Evlilik bir türlü uyum içinde gitmiyordu. Zeyd b. Harise boşanmak istiyordu. Fakat Peygamber Efendimiz (s.a.s.) razı olmuyor ona: "Eşini yanında tut." diyordu. Nihayet Hz. Zeyd onu boşadı. Zeynep iddetini doldurduktan sonra serbest kaldı. Bunun üzerine Cenab-ı Hak, Hz. Muhammed aleyhisselama: "Biz onu sana nikâhladık." buyurdu. Böylece evlatlık müessesesi de ayetin açık ifadesi ile ilga edilmiş oldu.

Dinimizi çok iyi öğrenmek mecburiyetindeyiz. Bilmediklerimizi ilmihallerden ve bilenlerden sorup öğrenebiliriz.

Sadaka

Ebu Mesud el-Bedri (r.a.) anlatıyor: "Sadaka vermeyi emreden: 'Onların mallarından zekât al ki bununla onları temizleyesin ve arındırasın' (Tevbe suresi, 103) ayeti nazil olduğu zaman biz ücret mukabilinde sırtlarımızda yük taşıyor bu yolla bir şeyler kazanıp ondan sadaka veriyorduk. Bir adam (yani Abdurrahman ibni Avf) gelerek çok miktarda bağışta bulundu. Münafıklar dedikodu yaparak onun hakkında, gösteriş yapıyor, mürai dediler. Hemen: "Sadaka vermekte gönülden davranan müminlere dil uzatan ve ancak ellerinden geldiği kadar verebilenlerle alay eden kimselere bu davranışlarının cezasını Allah verir. Onlara can yakıcı azap vardır." (Tevbe suresi, 79) ayeti nazil oldu.

Rivayetlere göre bu arada ibretli hâdiseler de cereyan eder. Bunlardan bir şöyledir. Son derece siyah, bodur, çirkin bir zat gelerek gösterişli bir deveyi sadaka olarak birisine verdi. Münafıklar birbirine kaş-göz işareti yaparak: "Devesi, kendisinden daha hayırlı." diyip adamla alay ettiler. Bu söz Peygamberimizin kulağına gelince Resulullah

(s.a.s.) onlara: "Yalan söylüyorsunuz. O sizden de devesinden de daha hayırlı." diye cevap verir.

İmkânsızlık içinde olsalar da çok az bile olsa sadaka verebilen kimselerden Resulûllah'ın (s.a.s.) ne derece memnun kalıp mütehassis olduğunu belirtmek için: "Tek bir dirhem hayırla yüz bin dirhemin önüne geçti!" dedi. Yanındakiler: "Ey Allah'ın Resulü bu nasıl olur?" dediler. Peygamberimiz (s.a.s.): "Şöyle ki bir adam vardır, sadece iki dirheme sahiptir, ondan birini alır tasadduk eder. Bir adam vardır pek çok malı mülkü vardır, tasadduk eder. Bir adam vardır pek çok malı mülkü vardır, servetinin yanına varır, yüz bin dirhemini alır ve bağışlar. İşte öbürü hayırda bunu geçer."

Demek ki Allah yanında kazanılan kıymet, bağışlanan miktara bakmıyor, himmete, niyete, fedakârlığa bakıyor. Mühim olan herkesin yüreğinden kopanı hayır yolunda sarfetmesidir. Az veya çok olması fazla bir şey fark ettirmez... Cenab-ı Hak insanların kalplerine bakar...

Düğmeye Basmayın

Size yaşanmış birkaç hikâye anlatacağım. Evvel zaman içinde bilge bir kişi varmış. Dünya çapında bir iyilik yapmak için bir proje tasarlamış. Onun bu iyi niyetini kavrayamayan bazı kimseler onu, karalamaya başlamış. Görüntü veren bir cam küreden insanların ve insanlığın kaderine düğüm atmaya yeltenenlerden birisi de bu karalamaya alet olmuş. Sonra da: "Bu tehlikeyi durdurmak için düğmeye ben bastım!" diye keyifli keyifli övünmeye başlamış, ama birgün açık kapıdan asansör boşluğuna düşmüş. Farkına varmadan birisi asansöre binip düğmeye basarsa, asansör aşağı inecek ve kendisini pestile çevirecek bunu düşününce başlamış bağırmaya: "Düğmeye basmayın!" Düğmeye basmayın! Düğmeye basmayın! Benim bildiğim Allah, öyle bir Allah'tır ki aynı kelimelerle olayları tekrar yaşatır!

Bir zamanlar bir aksak yazar vardı. Dergi diye bir iftiraname çıkarıyordu. O da bu bilge kişi için: "Hapislerde çürüyecek göreceksiniz." demişti. Çok geçmeden kader perçemlerinden tutup bu kâhinbaşını zindanlara sürüklemişti!

Bir de bilgin geçinen bir patron vardı. Mevkutesinin alnından o bilge kişiyi çetebaşı ilan etmişti. Çok geçmedi aynı iddialarla yakasına yapıştılar. Evet, o öyle Allah'tır ki bazılarının müstehak olduklarını ahirette bazılarınınkini dünyada verir.

Güzel Türkçe ve Güzel Eserler

Babam iki de bir: "Haylazlığı bırak, şu kırmızı kaplıları bir oku. Onları anlamaya çalış. Bak, İmam-ı Gazali dini ilimleri yeniden diriltmek ve felsefenin tesirinden kurtarmak için 'İhya-i Ulum'üd- Din' isimli bir kitap yazmış, aradan yüzyıllar geçmesine rağmen bu eser günümüzde bile hem dinî hem de dünyevî ilimleri, ihya ediyor. Artık aklını başına topla!" diyor.

Babamı dinledikten sonra, bir de koca dayım ne diyor ona kulak vereyim dedim. Baktım ki o, işi daha sıkı tutuyor, diyor ki: "İslam'a doymuş ve dolmuş insanlar olmak için bunları, mukayeseli olarak, en az beş defa okumak gerekli. Bir ara üç defa okunsa da olur demiştim... İkaz üzerine bu sayıyı beşe çıkardım. Onları iyi bilenleri bulmaya, bu kitapları onlarla mütalaa ve müzakereye çalışın. Onlar çok kıskançtır ve kendilerine âşık olmayanlara yüzlerindeki peçeyi sıyırıp açmazlar. Onlar okyanus gibidir. Bazı yerleri sahil kıyısı gibi bazı yerleri yirmi beş otuz metredir ki bu seviyeden sonra onların derinine inmek ihtisas ister. Bu

eserlerde öyle yerler var ki kalp ve ruhun derece-i hayatına çıkmayan kimseler orada yüzemez."

Bunları dinleyince: "Ne olacak benim hâlim?" diye düşünmeye başladım. Şimdi siz bana bir akıl verin ve söyleyin benim ne yapmam lazım? Artık tembelliği bir tarafa bırakalım. Önce kendi yayınlarımızı takip edelim, onları iyice anlamaya çalışalım, sonra da inşaallah az dahi olsa hergün anlaya anlaya şu kırmızı kaplıları okumaya çalışalım... Gerekirse lügat çıkaralım. Olgun Türkçeyi emin olun böylece çok daha iyi öğrenmiş olacağız inşaallah... Olgun Türkçeden kastım her türlü meram ve muradımızı ifade gücüne sahip kelimelerimizdir. Onlar bilinmeden diğer diller de tam olarak öğrenilemez. Bu dil, bize tarih ve kültürümüzden mirastır. Onu iyi bilen ve güzel telaffuz eden ağızlar, emin olunuz yabancılar tarafından harikulâde bir musiki şaheseri olarak dinlenilmekte ve takdir edilmektedir. Bu aciz, garip bücür; İsviçre'de bir iftar konuşmasında bizzat buna şahit olmuşumdur. Bu güzel dil bizim ağzımızda Yahya Kemal ustanın dediği gibi anamızın ak sütü gibidir.

Şimdi: "Ey Abdurrahman nereden nereye geldin!" demeyin. Çünkü bunlar birbiriyle alakalı... Kırmızı kaplı kitaplar olgun Türkçe ile yazılmış şaheserlerimizdendir.

Müminler

Kâmil müminler, kâinata; Allah'ın kendilerine verdiği derin bir sezgiyle bakar, kalp küplerinin içinde bulunan balları veya zehirleri; mücevherleri veya sahte paraları hemen keşfeder ve ona göre tavırlarını belirlerler. Bu ilâhî bir vergidir. Bu sezginin gelişmesi, manevi havanın hâkimiyetine bağlıdır. Bu duygu, gaflet ve şehvet gibi, boğucu atmosferde gelişen bir şey değildir. Gözünü, kulağını haramlara karşı kapatan; nefsini şehevânî ve şeytanî şeylerden uzak tutan; tefekkürde derinleşen, helâl yemeye dikkat eden kimse de bu duygu gelişir, görüşleri isabetli kılınır, hatalardan uzak tutulur. Böylece bu derin sezgi sahipleri, gölgelere aldanmaz, sahtekârlara inanmaz, benzerliklere takılıp kalmazlar. Onlar "Kamışın içindeki şekeri, suyun ruhundaki oksijeni ve hidrojeni görür ve idrak ederler."

Efendimiz (s.a.s.) müminin, bir delikten iki defa ısırılamayacağına dikkati çeker... Laflara değil, yapılanlara bakmak gerekir. Cenab-ı Hak bizlere akıl ve idrak vermiş... İşin netice ve semeresine bakmak dururken boş yavelerle avunmak, feraset

sahibi Müslümanlara yakışmaz... Cenab-ı Hak: "Görmedin mi Allah nasıl bir benzetme yaptı. Güzel söz, kökü yerin derinliklerinde sabit, dalları da göğe doğru yükselmiş bir ağaç gibidir ki Rabbinin izniyle her zaman meyvesini verir. Düşünüp ders çıkarsınlar diye Allah insanlara böyle temsiller getirir." (İbrahim suresi, 24-25) İman ve ihlâs üzerine kurulan bir iş, işte bu temsilde beyan edilen mübarek bir ağaç gibidir... Kökü derinlerde olduğu için ufak- tefek şeylerle yıkılmaz. Devamlı gelişir ve her mevsim meyve verir. Yedi verenler gibi...

Cenab-ı Hak, müminlerin gelişmelerini bir ekinin gelişmesi gibi anlatır: "Öyle bir ekin ki filizini çıkarmış, sonra da onu kuvvetlendirmiş, derken kalınlaşmış da artık gövdesi üzerinde doğrulmuş. Öyle ki ekincilerin hoşuna gider." (Fetih suresi, 29). Artık, gölgeler ve hayaller peşinde koşmayalım. Bizim iç dünyamızda sevgi saygı gelişiyor mu? Bütün insanları kucaklayabiliyor muyuz? Yoksa içimizde birilerine karşı nefret ve düşmanlık tohumları mı var? Kendimizi derin bir muhasebeden geçirelim ve gittiğimiz yolu kontrol edelim.

Tesbih ve Dua

Hz. Ebu Hureyre (r.a.) anlatıyor. Resulullah (s.a.s.) bir adama: "Namazda oturunca ne diyorsun?" diye sordu. Adam: "Ben teşehhüdü okurum, sonra Allah'tan cenneti isterim, ateşe karşı O'na sığınırım. Ama vallahi, ben ne senin dın dınlarını ne de Muaz'ın dın dınlarını (sessizce yapılan dualarını) bilmiyorum" dedi. Efendimiz (s.a.s.): "Biz de aynı şeyler etrafında dın dın ediyoruz." buyurdu.

Ebu Hureyre (r.a.) anlatıyor. Resulullah (s.a.s.) buyurdular ki: "Aziz ve celil olan Allah buyurmuştur ki: Kulum, beni andığı ve dudakları benim için kımıldandığı an ben kulumla beraberim."

Numan ibni Beşir (r.a.) anlatıyor. Resulullah (s.a.s.) buyurdular ki: "Allah'ın celâlinden zikrettiğiniz tesbih (Sübhanallah), tehlîl (Lâ ilâhe illallah) ve tahmid (Elhamdülillah) cümleleri arş'ın etrafında dönüp dururlar. Onlar tıpkı arı oğulunun uğultusu gibi uğultu çıkararak, sahiplerini hatırlatırlar. Sizden biri, arş'ın civarında kendisini hatırlatan birisinin olmasından hoşlanmaz mı?"

Bizler elbette; Rahman, Kahhar, Rahim, Cebbar, Hakîm, Müteâl gibi sayılmayacak çok isimlerle müsemma olan Mabud-u Mutlak İlah-ı bil-Hakk'ı hakkıyla takdir edemeyiz. Bizim tesbih, tekbir ve tehlillerimiz Onun o yüce şanına lâyık biçimde O'nu anlatamaz... Yüce kametler: "Seni her türlü eksiklikten tenzih ederiz! Biz Sana hakkıyla kulluk edemedik ey Mabud! Seni marifet-i hakikiyle tam tanıyamadık ey Maruf! Seni zikr-i hakiki ile tam zikredemedik ey Mezkûr! Sana şükr-ü hakiki ile tam şükredemedik ey Meşkûr!" demişlerdir.

Bizim dındınlarımız, bizim mırıltılarımız Senin sevdiklerinin izlerinde onların söylediklerini tekrarlamaktan ibaret olabilir... Veysel Karanî gibi: "Ya Rabbi! Sen Rabbimsin, ben kulum... Sen Hâlıksın ben mahlûkum... Sen Rezzaksın, ben merzukum... Sen Maliksin ben memlûk... Sen Azizsin ben zelil... Sen Ganisin, ben fakir... Sen Hayysın ben meyyit... Sen Bakisin ben fani... Sen Kerimsin ben leîm... Sen Muhsinsin, ben müsiy... Sen Gafursun ben müznib... Sen Azimsin ben hakir... Sen Kavisin ben zayıf... Sen Verensin ben dilenci... Sen Eminsin, ben korkulu... Sen Cömertsin ben miskin... Sen Mucîbsin ben dua ile el açan... Sen Şafisin ben hasta... Günahlarımı mağfiret et. Affet beni... Hastalıklarıma şifa ver... Ya Allah, ya Kâfi, ya Rab, ya Vâfî, ya Rahîm, ya Şafi, ya Kerim, ya Muâfî, beni, anne-babamı iman, Kur'an hizmetindeki sadık dostlarımı ve rehberlerimi affet... Her günahımı bağışla. Her hastalıktan şifa ver. Benden ve onlardan

ebediyyen Rahmetinle razı ol, ya Erhamerrâhimîn. Velhamdülillahi Rabbilâlemin!" demeye çalışalım.

Her şeyde, en mühim olan şey, niyet ve samimiyet olduğu gibi elbette bu dındınlarda da öyledir. Cenab-ı Hak bizlere ihlâs, sadakat ve samimiyet ihsan etsin. Âmin…

Kur'an Okumak ve Onunla Amel Etmek

Ebû Umâme (r.a.) anlatıyor: "Hz. Peygamberin (s.a.s.) şöyle dediğini işittim: "Allah, geceleyin Kur'an okuyan bir kula, kulak verdiği kadar hiçbir şeye kulak verip dinlemez. Allah'ın rahmeti, namazda olan kulun, başı üstüne saçılır. Kullar, ondan (namazdan) çıktıkları an ki kadar hiçbir zaman Allah'a yaklaşmış olmaz." (Tirmizî)

İbni Abbas (r.a.) anlatıyor. Bir adam: "Ey Allah'ın Resulü, Allah'a hangi amel daha sevimlidir?' diye sordu. Resûlullah (s.a.s.): 'Yolculuğu bitirip tekrar yola başlayan.' cevabını verdi. Adam: "Yolculuğu bitirip tekrar başlamak nedir?" diye sorunca Resûlullah (s.a.s.): 'Kur'an'ı başından sonuna okumak, bitirdikçe yeniden başlamaktır.' cevabını verdi." (Tirmizi) Ebu Saîd (r.a.) anlatıyor: Resulullah (s.a.s.) buyurdular ki: "Aziz ve celil olan Allah diyor ki: 'Kim, Kur'an-ı Kerimi okuma, meşguliyeti sebebiyle benden istemekten geri kalırsa, ben ona, isteyenlere verdiğimden fazlasını veririm." (Tirmizi) Sehl İbni Muaz el- Cuhenî (r.a.) anlatıyor Resulullah (s.a.s.) buyurdular ki: "Kim Kur'an okur ve onunla amel ederse,

kıyamet günü babasına bir taç giydirilir. Bu tacın ışığı, Güneşin dünyadaki herhangi bir evde bulunmasıyla o evi aydınlatmak için vereceği ışıktan daha güzeldir. Öyleyse Kur'an'la bizzat amel edenin ışığı nasıl olacak, düşünebiliyor musunuz?" (Ebu Davud)

Hz. Ali (r.a.) anlatıyor: "Resulullah (s.a.s.) buyurdular ki: 'Kim Kur'an'ı okur, ezberler, helâl kıldığı şeyi helâl kabul eder, haram kıldığı şeyi de haram kabul ederse, Allah, o kimseyi cennete koyar. Ayrıca o kişi hepsine cehennem şart olmuş bulunan ailesinden on kişiye şefaatçi kılınır." (Tirmizi) İbni Abbas (r.a.) anlatıyor. Resulullah (s.a.s.) buyurdular ki: "Hafızasında Kur'an'dan hiçbir ezber bulunmayan kişi harap olmuş bir ev gibidir." (Tirmizi). İbni Büreyde'nin babası, Bireyde anlatıyor. Resulullah (s.a.s.) buyurdular ki: "Kıyamet günü Kur'an-ı Kerim rengi uçuk bir adam gibi gelir ve (okuyucusuna): "Seni, gece uykusuz ve gündüz susuz bırakan bendim." der. İbni Mesud (r.a.) anlatıyor. Resulullah (s.a.s.) şöyle buyurdular: "Bakara suresinin sonundaki iki ayeti geceleyin kim okursa o iki ayet ona kâfi gelir." (Buhari) Ayrıca Resulullah (s.a.s.) bu iki ayetin (Âmene'r- Resulü); Cennet hazinelerinden ve Arş-ı Âzam'ın altında bulunan hazineden alınmış olduğunu da belirtmiştir.

Bütün bu hadis-i şerifler, Kur'an-ı Kerimin ve ayetlerin ne kadar mühim olduğunu gösterir. Kur'an-ı Kerimi, baştan sona okumalı veya vird edindiklerimizi her gün tekrar tekrar okumalıyız. Okumak, içimizi, dışımızı ve çevremizi nurlandırır.

Hatıralar

Babam yerinden biraz kımıldadı mı benim güllerim açılmaya ve sepetim de dolmaya başlıyor. Köşesinde yazmayı düşündüğü şeyleri çevresine anlatmaya başladığı anda, artık onlar benim hafızama dolayısıyla benim bu naçizane kalemime emanet demektir. Bakın babamdan ne öğrendim. Fikret amcam, seneler önce, umre dönüşünde eski arkadaşı olan büyük dayıma uğramış. Dayım: "Medine'de Zehra Anneye uğradınız mı?" diye sormuş. Fikret amcanın böyle bir mübarek valideden haberi yokmuş. Dolayısıyla hayır demiş…

Aynı yıl, hac mevsiminde Fikret amcaya, hiç ummadığı bir şekilde hacca gitmek kısmet olmuş. Fikret amca, Medine'ye varınca ilk iş olarak Zehra Anneyi ziyaret etmiş...

Aslında Zehra Anne Ödemişli imiş. Seneler önce bir grup hanımla Emirdağ'a Bediüzzaman dedemin ziyaretine gitmiş. Giderken bir çıkın da limon götürmüş. Kapısına varmışlar. Fakat Bediüzzaman dedem de Isparta'ya gidiyormuş. Zehra Nineye: "Ziyaretinizi kabul ettim" diyerek arabaya

yönelmiş. Zehra Nine, eyvah ben hediyemi nasıl vereceğim diye düşünmeye başlamış. Onun çıkınından diğer hanımların da haberi yokmuş. Biraz sonra Üstadın talebesi Zübeyr Gündüzalp gelmiş: "Üstadın selamı var. Zehra hanımın çıkınında kendisinin emaneti varmış. Karşılıksız hediye kabul etmediği için hırkasını gönderdi." demiş. Zehra Nine hayret etmiş. Diğer hanımlar da hayret etmişler. Hırkaya bakmış, bu; kolsuz, yamalı ama çok güzel bir hırka imiş. Zehra Nine bu hırkayı yıllardır sandığında saklarmış. İşte Fikret amcam onu ziyaret edince sandıktan hırkayı çıkarıp ona giydirmiş. Annem de bir umre sırasında bu mübarek nineyi Medine'de ziyaret etmiş. Zehra Nine anneme çok güzel iltifatlarda bulunmuş. Onu ben de ziyaret etmek istiyordum ama artık bu mümkün değil, çünkü o vefat etmiş. Allah rahmet eylesin...

Babamın yazmayı düşündüğü bir başka hatıra daha var. Harun amcam anlatmış... Bu son Abant toplantısında Kemal Derviş, Türkiye'nin AB'ye girmesinin Avrupa'ya ne kazandıracağını tarihî bir hadise ile şöyle anlatmış: "İkinci Dünya Savaşı sırasında Yahudiler Bosna'da çok sıkışmışlar. Ellerinde tek nüshası bulunan tarihi bilgileri saklayan mühim bir kitabın tek metnini saklayacak güvenilir bir yer aramışlar ama bir türlü bulamamışlar, en son Müslümanların müftüsü gelmiş akıllarına. Haham müftüye rica etmiş, o da kabul etmiş ve onu savaş bitinceye kadar saklamış. Sonra da kendilerine iade etmiş. İşte çeşitli din ve kültürlerin bera-

berce yaşaması büyük bir zenginliktir. Avrupa, Türkiye'nin bu zenginliğinden istifade etmelidir."

Selçuk amcam da bir Kızılderili reisinden bahsetmiş. Evi olmayan ve devamlı arabasıyla oradan oraya dolaşan bir Kızılderili şefi birgün, Kızılderililer için mukaddes sayılan ve dumanlar tüten çubuğunu yere çarpmış. Bir infial olmuş. Şef: "Söyleyin bakalım şu anda çocuklarınız ve gençleriniz nerede? Onlara sahip misiniz? Cevabınız yok değil mi? Onlar bu çubuktan daha mı değersiz? Onlara sahip çıkalım. Öğrendiğime göre Türkiye'de çok güzel bir eğitim geliştirilmiş. Gidip bir görelim. Kabul ederlerse çocuklarımızı onlara veririz." demiş. Nasıl olur? demeyin. Babam yalan söylemez. Biliyorum Hulusi'nin babası olan Selçuk amcam da yalan söylemez. Benden şüpheniz yoktur, değil mi?

Zayıfları Gözetmek

Hz. Cabir (r.a.) anlatıyor. Habeşistan muhacirleri dönünce Resulullah (s.a.s.), onlara: "Habeşistan diyarında gördüğünüz farklı şeylerden bana anlatmaz mısınız?" buyurdular. Onlardan bir grup genç: 'Elbette! Ey Allah'ın Resulü!' Dediler ve anlatmaya başladılar: 'Birgün biz otururken, onların yaşlı rahibelerinden biri, başının üstünde bir su küpü olduğu halde yanımızdan geçti, yolda bir gence rastladı. Genç elini rahibenin omuzları arasına koyup onu itti. Rahibe, dizlerinin üzerine düştü ve küp kırıldı. Rahibe yerden kalkınca, gence yöneldi ve: 'Ey zalim! Allah, kürsünü kurup, evvelîni ve ahirîni toplayıp hesaba çektiği zaman, el ve ayakların lisâna gelip yaptıklarını anlattıkları vakit o Kıyamet gününde sen bana yaptığın bu zulmün ne demek olduğunu bileceksin! Yarın Allah'ın huzurunda benim hâlimle, kendi hâlinin ne olduğunu göreceksin!' dedi. Resulullah (s.a.s.) bu anlatılanları dinledikten sonra: 'Rahibe doğru söylemiş, rahibe doğru söylemiş. Allah, zayıfların intikamını güçlülerden

almayan bir ümmeti nasıl takdis edip günahlarından arındırır?' buyurdu."

Hz. Ömer (r.a.) anlatıyor. Resulullah (s.a.s.) mescidine gitmiştim. Orada Hz. Mu'âz ibni Cebel'i (r.a.) Efendimizin (s.a.s.) kabrinin dibinde oturmuş ağlar buldum ve: "Niçin ağlıyorsun?" diye sordum. Hz. Muâz: "Resulullah'dan (s.a.s.) işitmiş olduğum bir hadis sebebiyle" dedi ve Resulullah'ın (s.a.s.) şu hadisini okudu. "Şurası muhakkak ki riyanın azı dahi şirktir. Kim Allah'ın veli kuluna düşmanlık yaparsa, şüphesiz Allah ile savaşmaya çıkmış olur. Allah itaatkâr, takva sahibi ve halktan uzak duran kendi halinde kullarını gerçekten öyle sever ki onlar görünmedikleri zaman aranmazlar (ehemmiyet verilmedikleri için, yoklukları kimsenin dikkatini çekmez), hazır bulundukları zaman (da meclislere, ciddi meşguliyetlere) çağırılmazlar, tanınmazlar. Kalpleri pırıl pırıl hidayet kandilleridir. (Onları hiçbir şey, şek ve şüpheye atamaz). Her müşkil meselenin, ağır belânın altından kalkarlar."

İşte Cenab-ı Hak da onları kimseye ezdirmez. Bazı kendini bilmezler, onları aciz zannedip, çalım satmak, birbirlerine hoş görünmek, bir yerlere gelmek için onlara ilişme cüretinde bulunurlar. Ama böyleleri İlâhî darbeyi yedikleri zaman neye toslamış olduklarını fark ederler. Lakin iş işten geçmiş olur.

Mağdur ve mazlumlara ilişmeler olduğunda, ehl-i vicdan kendine düşeni yapmalı, zulüm ve gadredenlerin yanında olmadıklarını belirtmelidir.

Aksi halde, 'hata-yı ekseriyet' Allah korusun belâ ve musibetlerin gelmesine sebebiyet verebilir. Yakın tarihimiz incelendiğinde bunların örnekleri görülecektir. Son bir-iki asır üzerinde düşünülürse Orta Doğu ve Balkanlardaki olayların bir tesadüf olmadığı, olmayacağı anlaşılacaktır.

Gurur ve Kibire Kapılmamak

Tasavvuf ehli, insanlara 'ğına billah'ı (Allah'la müstağni olmak) öğütlemektedir. Bediüzzaman dedem diyor ki: "Cenab-ı Hakk'a vâsıl olacak tarikler pek çoktur. Bütün hak tarikler Kur'an'dan alınmıştır. Fakat tarikatlerin bazısı bazısından daha kısa, daha selametli, daha umumiyetli oluyor. O tarikler içinde, kısa anlayışımla Kur'an'dan istifade ettiğim acz ve fakr ve şefkat ve tefekkür tarikidir. Evet, acz dahi, aşk gibi, belki daha selâmetli bir tarîkdir ki ubudiyet tarikiyle mahbubiyete kadar gider. Fakr dahi Rahman ismine ulaştırır. Hem şefkat dahi, aşk gibi, belki daha keskin ve daha geniş bir tariktir ki Rahîm ismine ulaştırır. Hem tefekkür dahi aşk gibi, belki daha zengin daha parlak daha geniş bir tariktir ki Hakîm ismine ulaştırır. …Yanlış anlaşılmasın acz, fakr ve kusurunu Cenab-ı Hakk'a karşı görmek demektir. Yoksa onları yapmak veya halka göstermek demek değildir.

...Şu acz, fakr, şefkat, tefekkür tarikindeki dört hatvenin izahatı, hakikatın ilmine, Kur'an'ın hikmetine dair olan yirmi altı adet Söz'de geçmiştir.

Yalnız, şurada bir-iki noktaya kısa bir işaret edeceğiz. Şöyle ki: Evet, şu tarik daha kısadır. Çünkü dört adımdır. Acz, elini nefisten çekse, doğrudan doğruya Kadir-i Zülcelâle verir. Halbuki en keskin tarik olan aşk, nefisten elini çeker, fakat mecazî maşuka yapışır. Onun zevalini bulduktan sonra Hakikî Mahbuba gider. Hem şu tarik, daha selâmetlidir. Çünkü nefsin şatahat (manevî sarhoşluk) ve yükseklere kanat açıp uçmak gibi davaları bulunmaz. Çünkü acz, fakr ve kusurdan başka nefsinde bulunmuyor ki haddinden fazla geçsin. Hem, bu tarik daha umumî ve büyük bir caddedir." (26. Söz'ün Zeyli)

İnşallah bu derin şuuru kavrayıp ona göre hareket edenlerden oluruz.

Riyazette Ölçüyü Korumak

Muhyiddin ibn-i Arabî, diyor ki: "Bil ki Hz. Peygamber (s.a.s.) baştan ayağa gözdür ve buna işareten şöyle buyurmuştur: 'Ben sizi sırtımdan da görüyorum.' (Buharî, İman) Bu, nur makamına vâris olduğum sırada, Fas'ın el- Ezher Camii'nde namaz kıldırmaktaydım. Mihraptayken bütün varlığım tek bir göz haline geldi. Her yanımı, tıpkı kıbleyi görebildiğim gibi görebilmekteydim. Hiçbir şey, görüş saham dışında kalmıyordu. Camiye gireni, camiden çıkanı veya arkamdaki cemaatı görebiliyordum. Hiçbir kenarı olmayan bir küre gibiydim." (Fütuhat, 69. Bab) Bediüzzaman dedem, ziyade nuraniyet kazanan vücutların, her parçası ile görebileceğini söylüyor.

Vücutlar nasıl nuraniyet kazanır? En başta, madde inceldikçe maneviyat kuvvetlenir, hissiyat parlak hale gelir. Bunun için yeme-içmenin kontrol altına alınması gerekir. Riyazet denilen hassas disiplinle vücut, kontrol altına alınır. İnsan riyazet yaparken kâmil bir mürşid kontrolünde olmalıdır. Zira riyazet sırasında gözler maneviyata açılınca o

pencere ve kapılardan ruhaniyat ve tayyibat da gelir, habîsat da gelir, habîsat yani şeytana ait şeyler… Bunları sezmek, ona göre bir yol çizmek pek zordur. Pek çokları işte bu dengesiz ve kontrolsüz gidişle şeytanlara oyuncak olmuş, kimisi "Ben Hızırım." kimisi "Ben kutubum." kimisi "Ben mehdiyim." kimisi "Ben ahir zamanda beklenen İsa'yım." hatta kimisi "Ben son Resûlum." demişlerdir. Bu yüzden birçok yanlış yollar ortaya çıkmış, iyi niyetle çıkılan yolda sapkınlıklara düşülmüştür. Bu tip insanların ipleri ecnebilerin eline geçmiş ve bunlar; İslam Dünyasının paramparça olmasında mühim birer silah olarak kullanılmışlardır. İnsan riyazet yapacaksa böyle bir tehlikeye maruz kalmamak için mutlaka uzman bir hekimin hastayı kontrol etmesi gibi, kâmil bir mürşid tarafından müşahade altında tutulmalıdır.

Ayrıca bunlar çok hoş olmakla beraber yine de şahsî kemâlattır. Bu tür haller, sahabe efendilerimiz de görülmemektedir. Mühim olan başta haram ve helâle dikkatle ve üzerimize düşen farzları yerine getirmekle beraber, yüreğimizin bütün ümmet-i Muhammed için çarpmasıdır. Yanlış anlaşılmasın, Hz. Muhammed aleyhisselam geldikten sonra insanların hepsi de onun ümmeti durumundadır. Onlar kendilerini dinsiz sansalar dahi yine ümmet-i Muhammed aleyhisselamdan sayılırlar. Ama hala "ümmet-i davet"tirler yani çağırılacak kimselerdir.

Büyük Dayım Güzel Şeyler Görür

Büyük dayım anlatıyor. Seneler önce bir gece vakti, birkaç arkadaşıyla birlikte, kaldığı yerin terasında oturuyormuş. Buluta benzer bir şeyin aralarına indiğini fark etmiş. Telaşla arkadaşlarına benim gördüğümü siz de görüyor musunuz diye sormuş. Mübareklerden birisi: "Efendim, bugün fazla uykusuzsunuz da ondan mı böyle bir şey görüyorsunuz acaba?" demiş. Aradan biraz daha zaman geçmiş. Gece saat iki, iki buçuk sırasında bu sefer binlerce uçağın kuzeyden güneye bir ışık halesi şeklinde akıp gittiklerini görmüş. Önce onların gerçek uçaklar olduğunu zannetmiş. Hâlbuki o tarihte bütün Türkiye'deki uçakların sayısı o kadar yokmuş. Sonra o inen bulutun sekine olduğunu anlamış. Uçakların da o sırada Sovyet Federasyonundan bir ülke (Gürcistan olabilir) ile Türkiye'nin maçı olduğundan herhalde bizimkilere, harika nevinden bir ruhanî destek, diye düşünmüş. Maçı biz kazandığımız için de gördüğü şeyi tamamen ona yormuş. Ama meselenin gerçeğini birkaç sene sonra, bütün Orta Asya'da ve Sovyetler'de açılan

okullar ve oralara giden eğitime adanmış yiğitler olarak anlamış.

Koca dayım hep böyle şeyler düşündüğü için herhalde Allah'da öyle şeyler gösteriyor. Duydum ki, namaz kılmayan, Kur'an bilmeyenlerin haline çok üzülüyormuş. Ben de hem kendim çok dikkat etmeye hem de okuyucularıma bir nebze bu derdi duyurup haberdar etmeye çalışacağım...

Peygamber Efendimiz (s.a.s.) Medine'ye hicret edince, daha kendi evi için bir kerpiç koymadan mescit yapılması için kolları sıvadı. Orada hem ibadet etti hem de Kur'an okudu ve insanların Kur'an öğrenmelerini sağladı. Onun için biz de hem düzgün ağızlardan doğru Kur'an okumayı öğreneceğiz hem de Suat Yıldırım Hocamın geniş mealinden ve kitaplardan Kur'an'ın manasını anlamaya gayret edeceğiz inşaallah... Ayrıca ilmihal bilgilerimizi geliştirmeye çalışmamız lazım. Çünkü bunlar bir Müslüman için en hayati meseledir. Bir de diyorum ki bilgimi kontrol için kendimi bir imtihana tâbi tutsam. Şimdi bunu babama söylesem eline iyi bir koz vermiş olacağım kulağımla beraber. Sırf kulağımın selâmeti için babamın imtihan etmesinden ise başka bir imtihan hocası bulup bilgilerimi kontrol ettirmek bu hususta boyumun ve posumun ne olduğunu anlamak istiyorum. Aynı şeyi bütün amca ve ablalarım için tavsiye ederim. Daha fazla işi savsaklamasak diyorum. Yoksa Münker ve Nekir sormaya başlayınca iş işten geçmiş olabilir.

Bediüzzaman dedem: "Sıratallezîne en amte aleyhim, gayril mağdû bi aleyhim ve le'ddâllîn" ayetini düşünürken misalî bir vâkıa ile karşılaşır. "Kendimi, büyük bir sahrada görüyorum. Bütün zeminin yüzünü; karanlıklı, sıkıcı ve boğucu bir bulut tabakası kaplamış. Ne nesim var ne ziya ne âb-ı hayat... Hiçbirisi bulunmuyor. Her tarafı canavarlar, muzır ve vahşi hayvanlarla dolu olduğunu tevehhüm ettim. Kalbime geldi ki: 'Şu zeminin öteki tarafında ziya, nesim, âb-ı hayat var. Oraya geçmek lazım.' Baktım ki iradesiz sevk olunuyorum. Zeminin içinde, tünelvârî bir mağaraya sokuldum. Gitgide zeminin içinde seyahat ettim. Bakıyorum ki benden evvel o yeraltı yolda çok kimseler gitmişler. Her tarafta boğulup kalmışlar. Onların ayak izlerini görüyordum. Bazılarının bir zaman seslerini işitiyordum. Sonra sesleri kesiliyordu. -Ey, hayali ile benim hayâli seyahatime iştirak eden arkadaş! O zemin, tabiattır ve tabiat felsefesidir. Tünel ise ehl-i felsefenin fikirleri ile hakikata yol açmak için açtıkları meslektir. Gördüğüm ayak izleri Eflâtun ve Aristo gibi meşhurlarındır. İşittiğim sesler, ibn-i Sina ve Fârâbî gibi dâhilerindir. Evet, ibn-i Sina'nın bazı sözlerini, kanunlarını bazı yerlerde görüyordum. Sonra bütün bütün kesiliyordu. Daha ileri gidememiş, demek boğulmuş. Her ne ise seni meraktan kurtarmak için hayâlin altındaki hakikatın bir köşesini gösterdim. Şimdi seyahatime dönüyorum.- Gitgide baktım ki benim elime iki şey verildi. Biri, bir elektrik; o yeraltı tabiatın

zulümatını dağıtır. Diğeri, bir âlet ile dahi azîm kayalar, dağ gibi taşlar parçalanıp bana yol açılıyor. Kulağıma denildi ki: 'Bu elektrik ile o âlet, Kur'an'ın hazinesinden size verilmiştir.' Her ne ise... Çok zaman öylece gittim. Baktım ki öteki tarafa çıktım. Gayet güzel bir bahar mevsiminde bulutsuz bir Güneş, ruh-efzâ bir nesim, hayatdar bir âb-ı leziz, her taraf şenlik içinde bir âlem gördüm. 'Elhamdülillâh' dedim.

Sonra baktım ki ben kendi kendime mâlik değilim. Birisi beni tecrübe ediyor. Yine evvelki vaziyette o büyük sahrada, boğucu bulut altında yine ben kendimi gördüm. Daha başka bir yolda, bir sâik beni sevk ediyordu. Bu defa yeraltında değil, belki seyir ve seyahatle yeryüzünü kat edip öteki yüze geçmek için gidiyordum. O seyahatimde öyle acâib ve garâibi görüyordum ki tarif edilmez. Deniz bana hiddet ediyor, fırtına beni tehdit eder, her şey bana müşkilat peyda eder. Fakat yine Kur'an'dan bana verilen bir seyahat vasıtam ile geçiyordum, galebe çalıyordum. Gitgide bakıyordum, her tarafta seyyahların cenazeleri bulunuyor. O seyahati bitirenler, binde ancak birdir. Her ne ise... O buluttan kurtulup, zeminin öteki yüzüne geçip güzel Güneş'le karşılaştım. Ruh-efzâ nesimi teneffüs ederek 'Elhamdülillah' dedim. O cennet gibi o âlemi seyre başladım. Sonra baktım, biri var ki, beni orada bırakmıyor. Başka yolu bana gösterecek gibi, yine beni bir anda o müthiş sahraya getirdi. Baktım ki yukarıdan inmiş aynı asansörler gi-

bi muhtelif tarzlarda bazı uçak, bazı otomobil, bazı zenbil gibi şeyler görünüyor. Kuvvet ve istidada göre onlara atılsa yukarıya çekiliyor. Ben de birisine atladım. Baktım, bir dakika zarfında bulutun fevkine beni çıkardı. Gayet güzel, müzeyyen, yeşil dağların üstüne çektim. O bulut tabakası, dağın yukarısına kadar gelmemişti, en lâtif bir nesim en leziz bir ab-ı hayat, en şirin bir ziya her tarafta görünüyor. Baktım ki, o asansörler gibi nuranî menziller, her tarafta var. Hatta iki seyahatimde ve zeminin öteki yüzünde onları görmüştüm, anlamamıştım. Şimdi anlıyorum ki, şunlar, Kur'an-ı Hâkim'in ayetlerinin cilveleridir. İşte 'Ve le'ddâllîn' ile işaret olunan evvelki yol, tabiata saplananların ve tabiatçılık fikrini taşıyanların mesleğidir ki, onda, hakikate ve nura geçmek için ne kadar müşkilat olduğunu hissettiniz. 'Gayril- mağdû bi' ile işaret olunan ikinci yol esbabperestlerin ve vasıtalara icad ve tesir verenlerin, -Aristo'yu üstad kabul eden meşşâiyyûn filozofları gibi yalnız akıl ve fikir ile hakikatların hakikatına ve Cenab-ı Hakk'ın marifetine yol açanların mesleğidir.- 'Ellezîne en amte aleyhim' ile işaret olunan üçüncü yol ise, sırat-ı müstakîm ehli olan, ehl-i Kur'an'ın nûrânî caddesidir ki en kısa, en rahat en selâmet ve herkese açık, semâvî ve rahmânî ve nûrânî bir meslektir." (30. Söz 1. Maksad)

Cenab-ı Hak bizi sırat-ı müstekîmden ayırmasın. Âmin…

Hızır Hakkında

Hep merak ederdim, Hz. Hızır'ın menşei nedir diye? Geçenlerde bu merakımı giderecek bir hadise rastladım. Übey ibn-i Ka'b'ın (r.a.) anlattığına göre; Resulullah (s.a.s.) Mirac gecesinde çok hoş bir koku hissetti: "Ey Cibril, bu güzel koku nedir?" diye sordu. Cebrail: "Bu koku, berber kadının, iki oğlunun ve kocasının kabirlerinin kokusudur. Bunların hikâyesi şöyledir" dedi ve anlatmaya başladı: "Hızır aleyhisselam, beni İsrail'in ileri gelenlerinden biriydi. Onun yol güzergâhındaki bir manastırda oturan bir rahip vardı. Hızır oradan geçtikçe rahip önüne çıkar, ona İslam'ı öğretirdi. Hazır henüz buluğa ermişken babası onu evlendirdi. Hızır, İslam'ı hanımına öğretti. Ve bunu kimseye haber vermemesi hususunda söz aldı. Kendisi kadınlara yaklaşmazdı. Bu sebeple bir müddet sonra kadını boşadı. Aradan zaman geçince babası, Hızır'ı başka bir kadınla evlendirdi. Hızır ona da İslam'ı öğretti ve kimseye söylememesi için söz aldı. Bu sırrı iki kadından biri tuttu, diğeri ifşa etti. (Böylece onun İslam'ı yaydığı ortaya çıktı.) Bunun üzerine Hızır oradan ayrıldı. Deniz ortasında bir adaya

geldi. Odun kesmeye iki kişi oraya geldi ve onu gördüler. Bunlardan biri Hızır'ı gördüğünü gizledi, diğeri ifşa etti ve: "Ben Hızır'ı gördüm!" dedi. Ona: "Seninle beraber onu başka kim gördü?" denildi. O: "Falan kimse!" dedi. Fakat ona soruldu ise de gördüğünü söylemedi. Onların dininde yalan söyleyen öldürülürdü. Zamanla, sır tutan bu adam, sır tutan o kadınla evlendi. Bu kadın, (bir berberdi) Firavunun kızının başını tararken tarak elinden düştü. Kadıncağız: "Firavun helâk olsun!" dedi. Kız bunu babasına haber verdi. Kadının kocasından başka iki tane de oğlu vardı. Firavun onları da çağırttı. Bunları dinlerinden çevirmek için Firavun ısrar etti. Onlar direndiler, o zaman Firavun: "Öyleyse sizi öldüreceğim!" dedi. Karı-koca: "Bu, tarafınızdan bize ihsan olur!" diye merdane cevap verdiler, peşinden de: "Madem öldüreceksin hiç olmazsa, bizi bir kabre koy!" dediler. Firavun da öyle yaptı.

Şimdi bazılarının: "Ey hocalığa soyunan bücür Abdurrahman! Firavun zamanında İslamiyet mi vardı ki?" şeklinde bir sorunun kafalarına takıldığından adım gibi eminim. Bilelim ki: "Allah katında din sadece İslamiyet'tir." Yani Hz. Âdem aleyhisselama gelen din de diğer bütün peygamberlere gelen din de İslam'dır. Ama insanlar bunlara Musevilik, İsevilik gibi isimler takmışlardır. Fakat biz asla Muhammedîlik demeyiz. Eğer bunu söyleyenler varsa yanlış söylüyorlar. Hz. Musa aleyhisselamın da Hz. İsa aleyhisselamın da getirdiği din İslamiyet'tir...

Kusura bakılmasın ama bu bücür her şeyi bilmese de bazı şeylerin farkındadır.

Nefes Kesen Dua

Ebu Hureyre'den (r.a.) rivayet olunduğuna göre Resülullah (s.a.s.) şöyle buyurmuştur: "İbrahim aleyhisselam üç defa -bundan ikisi, kendisine ait bir sebeple değil- münhasıran tevil ve başka manaya çevirerek yalan söylemiştir. Aziz ve Celil olan Allah'ın zatı ve rızası için, birisi (putperestlere): "Hakikaten ben hastayım." demesi, diğeri: "Belki putların şu büyüğü bu işi işlemiştir." demesi. Üçüncüsü ise İbrahim günün birinde Sâre ile beraber cebbarlardan ve azılı zalimlerden olan Mısır melikinin bulunduğu şehre uğradığında söylediğidir.

Hz. İbrahim şehre girince, firavunun adamları kendisine gelip: "Şehre bir misafir kişi gelmiştir. Beraberinde insanların en güzeli bir kadın vardır, diye haber verildi. Zalim melik, İbrahim'e haber gönderdi. Hz. İbrahim saraya gelince firavun, Sâre'yi kastederek: "Yanında bir kadın varmış, o kadın kimdir?" diye sordu. Hz. İbrahim: "(Din cihetinden) Kız kardeşim" dedi. Sonra İbrahim, Sâre'nin yanına gelerek: "Sakın sözümü tekzip etme; ben bunlara senin için kız kardeşimdir dedim. Allah'a yemin ederim ki yer-

yüzünde (bizim iman ettiğimiz esaslara) benden ve senden başka iman eden hiçbir kişi yoktur." dedi.

İbrahim, Sâre'yi Melik'e gönderdi. Sâre huzura varınca, melik Sâre için ayağa kalktı. Sâre hemen namaza durdu. Namazdan sonra: "Ya Rab, ben sana ve senin peygamberine iman ettimse ben kadınlığımı zevcimden başkasına karşı ebedî muhafaza eyledimse, benim üzerime şu kâfiri musallat etme, diye dua etti. Firavun'un derhal nefesi tıkandı. Horlamaya, hatta ayağıyla yere vurup debelenmeye başladı. Sâre: "Allah'ım! Eğer bu adam ölürse, bunu bu kadın öldürdü." derler diye endişesini dile getirdi. Bunun üzerine firavun saralı bir adam durumuna getirildi. Kendine gelince, Sâre'ye ikinci defa taarruza kalkıştı. Sâre yine: "Allah'ım, ben sana ve senin peygamberine iman ettimse, ben kadınlık şerefimi zevcim müstesna olmak üzere herkese karşı korudumsa şu kâfiri üzerime musallat etme." diye dua etti. Firavun'un yine nefesi tıkandı. Hırlamaya, hatta ayağıyla yere vurup debelenmeye başladı. Sâre yine: "Ya Rab, bu zalim ölürse, bunu bu kadın öldürdü." denilir diye endişe etti. Bunun üzerine Firavun tekrar, saralı bir adam haline getirildi. Üçüncü defa aynı şey olunca firavun, saraydaki yakınlarına: "Siz bana, insan değil, muhakkak bir şeytan göndermişsiniz. Bu kadını İbrahim'e geri gönderiniz. Hâcer'i de Sâre'ye veriniz." dedi. Sonra Sâre, İbrahim'e dönüp geldi. Başından geçenleri anlattı ve: "Anladın mı zevcim, Allah kâfiri zelil etti. Bir cariyeyi de hizmetçi verdi." dedi.

Bunu nakletmekten maksadım, bazı zor durumlarda kinayeli ve tevilli sözler söylenebileceğidir. Ayrıca namusunu koruyan masum kadınların dualarının da çok tesirli olduğunu anlatmaktır. Duaların ne kadar mühim olduğunu ancak ihlâsla ve kendilerini tam vererek dua edenler bilir.

Yalnız bir hususa dikkat lâzımdır. Kinayelerin uygun olması gerekir. Mesela: "Kız kardeşim" derken, o melikin dinine göre, kadın evlendiği adamın kız kardeşidir anlayışı vardı. Din kardeşliği bir yana, işte Hz. İbrahim onların bu anlayışını da kastederek Sâre ile evli olduğunu anlatmıştır...

El Emeği ve Hz. Davut

Mazeretsiz olarak işsizlik parası alanlara bir ibret olması için size Hz. Davut aleyhisselamdan bahsetmek istiyorum. Efendimiz buyuruyor ki: "Davut aleyhisselama (Mukaddes Kitabı) okumak kolaylaştırılmıştı. Böylece hayvanın eğerlenmesini emreder, eğerlenmezden önce baştan sona (Tevrat veya Zebur'u) okurdu. O, kendi el emeğiyle kazandığından başka bir şey yemezdi." (Buharî)

Hz. Davut aleyhisselamın burada zikredilen seçkin vasfı kendi elinin emeği ile rızkını temin etmesidir. Efendimiz (s.a.s.) bir hadiste: "Kişinin en temiz yiyeceğinin el emeğiyle kazandığı şey" olduğunu belirtmiş ve buna örnek olarak da Hz. Davut'u göstermiş ve: "Kimse eliyle kazandığından daha hayırlı (temiz) bir şey yememiştir. Allah'ın Peygamberi Davut aleyhisselam el emeğini yerdi." buyurmuşlardır.

İbn-i Hacer, Hz. Davut'un, zırh ustası olduğunu, Allah'ın ona demiri yumuşatyı öğrettiğini, yumuşayan demiri zırh yapmada kullandığını, Davut aleyhisselamın, devrinin büyük krallarından birisi

olmasına rağmen kendi eli ile yaptığı zırhın parasından başka bir şey yemediğini belirtir. Prof. Dr. İbrahim Canan amcamın dediğine göre, Davut aleyhisselamın mümtaz bir diğer yönü, takvası ve dinî hayatıdır. Davut aleyhisselam her işinde Allah rızasını arardı. Davut aleyhisselam Allah'a yaptığı sesli zikirleriyle meşhurdur. Bazan fevkalâde güzel sesiyle yaptığı zikirlere, dağ, taş, kuş ve diğer hayvanlar da iştirak ederdi. Geceleri teheccüde kalkar, Hz. Muhammed aleyhisselamın övdüğü ve ümmetine tavsiye ettiği savm-ı Davut denilen gün aşırı orucu tutardı. Yani bir gün yer, bir gün tutardı. Çok güzel bir hatipti. Belâğat sahibi idi. İsrailoğullarının Tâlut'un komutası altında, Amâlikalılar'la yaptığı savaşa katılıp, müşriklerin lideri Câlut'u öldürmüş, böylece onların bozgununu kolaylaştırarak herkesin sevgi ve itimadını kazanmıştı. Tâlut'tan sonra da kral olmuştu. Kendisine peygamberlik de verilince iki vasfı birden kendisinde topladı. Hükümdarlığının âdilâne olmasına gayret eder, bu maksatla zaman zaman tebdil-i kıyafetle halk arasına çıkıp: "Davut'tan memnun musunuz?" diye sorar, idaresini halkın arzusuna göre yönlendirirdi. Bu suretle âdilâne bir saltanatla kırk yıl kadar hüküm sürdü. Vefat edince yerine geçen oğlu Hz. Süleyman, hem saltanata hem peygamberliğe mazhar oldu.

Ferdiyet Makamı

Muhyiddin ibn-i Arabî diyor ki: "Bir gün elimde tiksinti uyandıran bir şey taşıyordum. Bu, ait olduğum ictimaî tabakaya yakıştırılmayan bir şeydi ve herkesin gözleri önünde cereyan ediyordu. Taşıdığım şey kötü tuzlanmış bir balık kokusu yayıyordu. Arkadaşlarım onu, nefsimi öldürmek için taşıdığımı zannettiler. Zira onların gözünde böyle bir şey taşımayacak kadar büyüktüm. Şeyhime gidip yaptığım şeyin mücâhede için uygun olmadığını söylemişler. Şeyhim: "Bunu hangi niyetle taşıdığını soralım." demiş. Beni yayına çağırdı ve onların yanında bana bu meseleyi sordu ve bu konu hakkında kendilerinin ne düşündüklerini aktardı. Şöyle cevap verdim: "Hareketimi izah ederken yanılmışsınız, benim niyetim mücâhede değildi. Allah'ın azametine rağmen böyle bir şey yaratmaktan imtina etmediğini müşahede ettim. O halde ben onu taşımaktan nasıl imtina ederim?" Şeyhim bana teşekkür etti ve arkadaşlarım hayrete düştü." (Fütuhat I)

Bediüzzaman dedem bu hususta şöyle der: "Herbir şeyin biri mülk, diğeri melekût, yani biri dış, diğeri iç olmak üzere iki cihet vardır… Mülk ciheti, bazı şeylerde güzel, bazı şeylerde çirkin görünür: Aynanın arka yüzü gibi. Melekût ciheti ise her şeyde güzeldir ve şeffaftır. Aynanın iç yüzü gibi. Öyleyse, çirkin görünen şeyin yaratılışı, çirkin değildir, güzeldir. Aynı zamanda o gibi çirkinlerin yaratılışı, güzellikleri ikmal etmek içindir. Öyleyse, çirkinin de bir nevi güzelliği vardır. Binaenaleyh, bu hususta Mutizele mezhebinin 'Çirkin şeylerin yaratılması Allah'a ait değildir.' dedikleri safsataya mahal kalmadı." (İşarâtül-İ'caz)

Kâinattaki şer ve çirkinlikler, güzel bir tablodaki gölgeler gibidir. O gölgelere yaklaştığınız zaman, resimde hakikaten bir ayıp ve noksanlık varmış gibi gelir. Fakat ondan uzaklaştığınız ve her tarafını içine alan şümullü bir bakışla baktığınız zaman, gölgenin zarurî olduğu ve ondan müstağni kalınamayacağı ve onun, resimdeki umumî yapıda ayrı bir güzellik vazifesi gördüğü anlaşılacaktır.

"Tabiatları lâtif, ince ve lâtif sanatlara meftun bazı insanlar, has bahçelerinde pek çok güzel hendesevari bir şekilde, arkları, havuzları, şadırvanları yaptırmakla bahçelerine pek muntazam bir manzara verirler. Letafet ve güzelliğin derecesini göstermek için, bazı çirkin kaya ve kaba, gayr-ı muntazam mağara ve dağ heykelleri gibi şeyleri de ilave ediyorlar ki onların çirkinliğiyle, intizamsızlığıy-

la bahçenin güzelliği, letafeti fazlaca parlasın… Çünkü eşya zıddı ile bilinir." (Mesnevi-i Nuriye)

Burada Bediüzzaman dedemin beyan ettiği gibi, tezatlardan doğan güzellikler ve eşyanın melekût vechindeki hikmetler açısından bakıldığında çirkinliklerin arkasında gizlenen harikulâde sırlar anlaşılacaktır.

Besmele ve Kelime-i Tevhid

Babam arkadaşları ile sohbet ederken dinlemiştim. Niçin her hayırlı işin başında "Besmele" çekmek ve devamlı "La ilahe illallah" diyerek imanı tazelemek gerektiği üzerinde duruyorlardı. Onlara kulak verilim de biz de öğrenelim. Bakın bu konuya açıklık getiren amacam neler anlattı.

Besmele'de Cenab-ı Hakk'ın üç ism-i şerifleri var. "Allah" bütün kâinata, "Rahman" arza ve arzdaki canlıların rızıklarına "Rahim" ise bilhassa insana bakar. Arş-ı azamdan sarkıtılıp ucu insana dayanan nurani bir zincir gibi. Biz yapacağımız işlerin başında Bismillahirrahmanirrahim dediğimizde böyle kopmaz bir dayanma noktasından güç alıyoruz.

Kelime-i tevhid olan "La ilahe illallah"a gelince, zaman an içinde değişiyor. Mekân da öyle... Bunalardan daha mühimi, insan değişiyor. Biyolojiden öğrendiğimize göre, bir insanda ortalama altmış trilyon hücre var. Her saniyede her bir hücrede on iki tane bileşim oluyor. İnsan vücudunda ise (60x12=720 trilyon) bileşim yani değişim oluyor. Altı ayda vücut yenileniyor. Yani, bir saniye içinde

hiç farkında olmadan büyük bir değişim yaşıyoruz. Bunun için için her zaman La ilahe illallah demeye ihtiyacımız var. Yeni gelenlerin nurlanması ve içine girdiğimiz yeni zamanın aydınlanması ve hayatımızın feyizlenip bereketlenmesi için tevhid çekmeye mecburuz. Evet, hayat filmimizin her an değişip yenilenen karelerini temiz ve aydın olarak doldurmak için sık sık La ilahe illallah demek zorundayız. Onun için Efendimiz (s.a.s.): " İmanınızı la ilahe illallah diyerek tazelendiriniz." ve: " Ya Rabbi imanımı eskimiş bir elbise haline getirme." diye dua ederken herhalde bu gerçeklere de işaret ediyordu.

Ağzımızdan çıkan cahilce söylenmiş o kadar çok söz var ki -Allah muhafaza- insanı imansız eder. Onun için de hemen iman yenilemek gerekir. "Niçin namaz kılmıyorsun? Secdesiz alın olur mu?" diye kendisini ikaz eden bir kimseye insan şakadan bile olsa: "Yiğidin alnı yere gelmez" dese veya ramazandan sonra: "Niçin namaza devam etmiyorsun?" diyen birine: "Ben artık namazı câmiye bağladım, kılmayacağım" diyen insan, imandan çıkar. İşte bunun gibi çok yanlış ve tehlikeli sözler ve davranışlar olabiliyor. Onun için kurtuluşumuz kelime-i tevhiddedir. Yani o mübarek kelimeyi söylemekle imanımızı yenilemiş oluyoruz.

Elbette "La ilahe illallah" sözü "Muhammed'ür Resulullah"sız olmaz. Onu da söylemeliyiz. Hiç olmazsa yüz defa "La ilahe illallah" demişsek, yüz birinci de "Muhammed'ür Resulullah" demeliyiz.

Evet, her şey O'nu zikrediyor. Her canlı nefes alıyor. Aslında nefes alırken "Hû" diyor. "Hû" Allah demektir. Yani eğer nefes almasa, yani "Hû" demese bir inkarcı bile yaşayamaz. İşte bizler, nefeslerimizi kalp atışlarımızla aynı ahenge getirip her anımızı, Allah'a zikre çevirebiliriz!

Hz. Musa'nın Edebi

Musa aleyhisselam, Mısır'dan Firavunun sarayından ve şerrinden firar edip Medyen Suyu'nun başına gelince, orada kuyu başında hayvanlarını sulamak için birbirleriyle itişip kakışan insanlar gördü. Kendisi yorgun ve açtı... Fakat baktı ki iki kız bir kenarda suya doğru sabırsızlıkla yönelen hayvanları önleyip duruyorlar. Onların bu çekingen hâli dikkatini çekti ve yanlarına yaklaşıp hallerini sordu. "Babamız çok yaşlı olduğu için biz gelmek mecburiyetindeyiz. Ama bütün çobanlar sulayıp çekilmeden biz sokulup hayvanlarımızı sulayamayız." dediler. Her şeyi unutup bu hayâ timsali kızların hayvanlarını sulayıverdi. Güçlü kuvvetli bu yiğide kimse itiraz etmedi. İşini bitirince de bir gölgeye çekildi ve "Rabbim doğrusu bana indireceğin her hayra muhtacım." dedi.

Öbür taraftan kızları eve erken dönünce yaşlı babaları sebebini sordu. Onlar da olanları anlattılar. Babaları ücretini vermek üzere kızların birini ona gönderdi. Utana utana gelen kız, Hz. Musa'ya babasının çağırdığını söyledi. Hz. Musa, gidip ba-

şından geçenleri anlatınca: "Korkma artık! O zalim kavimden kurtuldun." dedi. Kızlardan birisi: "Babacığım, bunu (çoban) tut. Çünkü ücretle tuttuklarının en hayırlısı budur, hem güçlü ve hem de güvenilir." dedi.

Babası: "Bunu nereden biliyorsun?" deyince kız, şöyle cevap verdi: "Çağırmak için ona varıp seslendiğimde kafasını kaldırdı ve kadın olduğumu anlayınca, başını önüne eğdi, bir daha kaldırmadı. "Ücret için babam sizi çağırıyor." deyince de ayağa kalktı ve sonra bana: 'Arkamdan yürü! Yolu göster.' dedi. Bunu bana bakmamak için yapıyordu. Musa'nın güçlü birisi olduğu hususuna gelince; onu da koyunları sularken takındığı ciddi tavırdan, yabancı birisi olmasına rağmen kalabalıktan çekinmeden cesaretle işe girişmesinden, orada olanların ondan çekinerek müdahale edememelerinden ve kuyudan su çekişinden anladım. Yaşlı zat, kızının bu teklifini makul karşılar ve Hz. Musa'ya: "Şu iki kızımdan birini sana nikâhlamak istiyorum." der. Burada kayda değer husus, yaşlı adamın hiç çekinmeden ve hiçbir aracıya ihtiyaç duymadan, Musa alehisselama kızıyla evlenmesini teklif edebilmesidir. Bu örnek, bir aile reisinin, ahlâkından, dininden ve İslamî yaşayışından emin olduğu birisine kızını veya kız kardeşini teklif etmesinin yerinde bir hareket olduğu dersini vermektir.

Bu arada bazı amcalar: "Acaba bu akl-ı evvel Abdurrahman'ın, bu yaşta, aklına bir şeyler mi gelmeye başladı?" diye düşünebilirler. Öyle bir şey yok.

Hem daha önümde başkaları var. Ayrıca babamın kafasını kızdırıp kafamı kırdırmak da istemem.

Ben böyle güzel şeyler bulunca sizlere takdim ediyorum. Emin olun başka bir niyetim, tarizim, ima ve kinayem yoktur. Artık anlasanız ya "Kıssa, hisse içindir." Gerisini karıştırmaya hiç gerek yok...

Kur'an ve Tefe'ül

M. 1195'te, Muvahhid askerleri İslam'ı tehdit eden düşmana karşı savaşmak üzere Endülüs'e çıktığında Muhyiddin ibn-i Arabî Fas'taydı. Orada ehlullahtan birisiyle karşılaştı. Ona: "Bu ordu hakkında ne düşünmektesin, sence muzaffer olacak mı? diye sordu veli zat: "Sen ne düşünüyorsun?" diye mukabele etti ve: "Allah bu savştan söz etmiş ve Resûlüne zafer vadetmiştir. Kitabında: ‘Doğrusu Biz bir feth-i mübîn ihsan ettik' (Fetih suresi, 48,1) buyuruyor. Müjde, bu: 'Feth-i mübîn' kelimelerindedir. Harflere ebced hesabıyla bak." dedi. Bu kelimelerin sayı değerlerinin hesabı H. 591 (M. 1195) ediyor. Gerçekten de Cenab-ı Hak, o tarihte Müslümanlara zafer ihsan etmiştir. Muvahhidler ordusu, Kastilyalıların unutamayacağı bir muzafferiyetle VIII. Alfonso'nun ordusunu kesin bir bozguna uğratmışlardır.

Fatih Sultan Mehmed de Uzun Hasan'la Otlukbeli'nde savaşmadan önce bir rüya görmüştü. Önce Uzun Hasan, Fatih'i sarsıp diz üzeri çöktürüyor, sonra Fatih kalkıp onun göğsüne şiddetli bir pençe vurarak ciğerinin bir parçasını koparıyor ve

yere atıyordu. Bu rüyanın tesirinde kalan Fatih, verilen güzel tabirlere ve yapılan hoş yorumlarla ragmen ikna olmuyordu. Âlimlerden birisi: "Sultanım Kur'an'dan tefe'ül ettim: 'Ve yensurakellâhü nasran azîzâ.' (Fetih, 3) ayeti çıktı. Cifrî değeri H. 878 yapıyor yani bu senenin tarihi. Cenab-ı Hak burada Peygamberimiz Muhammed aleyhisselama şanlı bir zafer vaad ediyor." dedi. Fatih: "Bu zaferin karşı tarafa işaret etmesi mümkün değil mi?" diye sordu. Bu soru üzerine o bilge zat: "Hayır Sultanım! Tefe'ülü biz yaptığımıza ve kendi namımıza açtığımıza göre, yardım bizden yanadır. Ayrıca: 'Yensurake'nin sonundaki 'ke' zamiri 'Sana, ey Muhammed' demektir. İsminiz Mehmed yani Muhammed olduğu için yine size bakıyor." dedi.

Fatih ikna olmuştu. Gerçekten de zafer Fatih Sultan Mehmed'in oldu. Rüyanın teferruatı da savaşın realitesine uyuyordu. İlk anda Fatih tarafındaki Murat Beyin öldürülmesi ve öncü kuvvetin bozguna uğraması Fatih'in rüyada sarsılıp diz üstü çökmesini, Uzun Hasan'ın oğlu Zeynel'in öldürülmesi, onun ciğerinin koparılıp yere atılmasını, Fatih'in pençesiyle göğsünün parçalanması, yenilgiye uğramasını sembolize ediyordu... Kur'an-ı Kerimin bilhassa surelerinin başlarında bulunan ve İlahî birer şifre olan; Elif Lâm Mim, Hâ Mim Ayn Sin Kaf, Kef Hâ Yâ Ayn Sâd gibi harfler, İmam-ı Rabbani Hazretleri ve benzer zatlar için birer ilim ve haber hazinesidir...

Cenab-ı Hak bizlere de istifade imkânı bahşetsin.

Sözler Kirlenirse...

Ömrünü eğitime adamış bir amcamın bir hatırasını aktarmak istiyorum. Böylece temiz beyinlere ve temiz kalplere ekilen güzel nüvelerin, kısa zamanda nasıl meyve verdiğini hep birlikte görelim Öğretmenliğimin ikinci yılıydı. Öğrencilerimizle kısa zamanda kaynaşmıştık. Öğrenciler bizi, büyük bir ilgi ile takip ediyor, her söylediğimizi kural kabul edip yerine getiriyorlardı.

Bir akşam öğrencilerimizden Nurlan Bedelbayev'in babası bizi evine davet edip akşam yemeğini beraber yememizi teklif etti. Davetinde ısrar edince gitmek zorunda kaldık. O imkânsızlıklar içinde, özenle hazırlanmış bir sofra ile karşılaştık. Sofra kompozisyonunun bozulmaması için kimse sofradan bir şeye dokunmak istemiyordu. Öğrencimizin babası: "Madem başlamıyorsunuz size bir soru sorayım." dedi. Böyle durumlarda, eskiden kalma bir alışkanlık olduğu için ve biz, içmediğimizden, her halde içki ister misiniz, istemezseniz sebebi ne? diye soracak diye tahmin ettik. Ama soru bu değildi.

Adamın sorusu şuydu: "Sizin eğitim öğretim sisteminizde sihir mi var?" Biz, bir an şaşırdık. Şaşkınlığımızı farkedince devam etti. "O kadar ısrar etmeme rağmen oğluma ders çalıştıramazdım, öğretmenleri de bu durumdan şikâyetçi idi. Hele yaramazlığı ile kimse başedemezdi. Ancak durum şimdi tersine döndü. Size, soruma esas teşkil eden şeyi anlatayım. Bir gün evde bir şeylere kızmıştım. Kendi kendime söyleniyor, bir taraftan da küfredip duruyordum. Etrafımda kimse yoktu. Meğer oğlum beni dinliyormuş. Onun yaklaştığını, ancak konuştuğu zaman farkettim. 'Baba ne yapıyorsun böyle? Lütfen lavaboya gidip ağzını yıkayıp gelir misin?' dedi. Birden afalladım, ne olduğuna ve bu söylediklerine bir mana veremedim. Çünkü önceden de bu tür şeyler sık sık olurdu ve kimse bana karışmazdı, karışamazdı. "Ne demek istiyorsun açıkça söyle dedim." 'Babacığım bak, küfür edince, kötü söz söyleyince insanın ağzı kirleniyormuş, hemen gidip yıkamazsa iyi şeyler söylese de o sözler de o kirli ağızdan çıktığı için fayda vermiyormuş.' "Sana bunu kim söyledi?" dedim. 'Bir öğretmenimiz.' dedi. Meğer çocuğumuzdan alacağımız dersler varmış. Sakinleşmiştim: "Gel hele anlat bakalım bu neyin nesidir?" dedim. Oturduk, başladı anlatmaya.

Bir gün okulun koridorunda arkadaşlarla şakalaşıyor birbirimizle itiştiriyorduk. Başka bir arkadaş gelip beni hızlıca itti. Şaka, sınırını aşmıştı, o kızgınlıkla ağzıma ne geldiyse söylüyordum ki yanımızdan geçmekte olan öğretmenimiz beni yanına ça-

ğırdı, çok korkmuştum, hiç kızmadığını farkettim onu öyle görünce rahatladım. Bana dedi ki: "Bak Nurlan ağzınla yemek yiyorsun, ailene, kardeşlerine, sevdiklerine güzel sözler söylüyorsun ama böyle kötü sözler söyleyince ağzın kirlenmiş oluyor. Daha sonra insanlara iyi ve güzel sözler söylesen de kâr etmiyor. Lavaboya git ağzını bir güzel yıka, bir daha da böyle sözler söyleme." dedi. Ben de oğlumun anlattıklarından dersimi almış oldum.

Baba bunları naklettikten sonra, dönüp hayranlıkla bizleri seyretmeye başladı. Bu basit olayın hem öğrenci de hem de babasında bu kadar etki oluşturacağını hiç aklımızdan bile geçirmemiştik. Olanları izlerken, sofrada olduğumuzu bile unutmuştuk. Bu ziyaretten sonra aile fertlerinde bize ve okulumuza karşı olan, sevgi ve güvenin daha da arttığına şâhit olduk.

Ne diyeyim ufkunuz açık, aşk ve şevkiniz bol olsun...

Cennet ve Cehennem

Ebu Hureyre (r.a.) anlatıyor. Resulullah (s.a.s.) buyurdular ki: "Ölü kabre konulur. Salih kişi ise kabrinde korkusuz ve endişesiz oturtulur. Sonra kendisine: "Hangi dinde idin?" denilir. "İslam dinindeydim" der. "Şu adam nedir?" denilir. "O, Allah'ın Resulü Muhammed'dir, bize Allah katından açık delilller getirdi, biz de onu tasdik ettik." der. Ona: "Allah'ı gördün mü?" denilir. O: "Allah'ı görmek hiç kimseye mümkün ve muvafık değildir" der. Bu safhadan sonra Cehenneme doğru bir delik açılır. Oraya bakar ateş alevlerinin birbirini kırıp yok etmeye çalıştığını görür. Kendisine: "Allah'ın seni koruduğu ateşe bak!" denilir. Sonra ona Cennet cihetinden bir delik açılır ve onun güzelliklerine ve içinde bulunan nimetlere bakar. Kendisine: "İşte senin makamın!" denilir ve yine ona: "Sen bunlar hususunda yakîn (kesin iman) sâhibi idin. Bu iman üzere öldün; bu iman üzere yeniden diriltileceksin inşaallah!" denilir.

Kötü adam da kabrinde korku ve endişe ile oturtulur. Kendisine: "Hangi dinde idin?" diye sorulur. "Bilmiyorum" diye cevap verir. Kendisine:

"Bu adam kimdir?" denilir. O da: "Halkı dinledim, bir şeyler söylüyorlardı, onu ben de söyledim" der. Ona cennet cihetinden bir delik açılır. Cennetin güzelliklerine, içinde bulunan nimetlere bakar. Ona: "Allah'ın senden uzaklaştırdığı şu Cennete bak!" denilir. Sonra Cehenneme doğru bir delik açılır. Oraya bakar. Alevlerin birbirini yeyip yok etmek de olduğunu görür. Ona: "İşte makamın burasıdır. Sen Cehennemin varlığı hususunda şüphe ve inkâr içerisinde idin, bu şüphe üzerine öldün ve bu şüphe üzerine diriltileceksin inşaallah!" denilir.

Aslına bakarsanız Cehennemin ateşi buradan gidiyor. Eğer çocuklarımıza ve gençlerimize sahip çıkamazsak bu sorulara, Allah korusun, aynı cevapları vermek zorunda kalabilirler...

Bediüzzaman dedemin şu sözlerini şimdi daha iyi anlıyorum: "Karşımda müthiş bir yangın var. Alevleri göklere yükseliyor. İçinde evladım yanıyor, imanım tutuşmuş yanıyor. O yangını söndürmeye, imanımı kurtarmaya koşuyorum. Yolda biri beni kösteklemek iştemiş de ayağım ona çarpmış. Ne ehemmiyeti var? O müthiş yangın karşısında bu küçük hadise bir kıymet ifade eder mi? Dar düşünceler! Dar görüşler!"

Evet, hakikati ayan eden bu hadis-i şerifin ışığında bu sözlerin manasını daha iyi anliyorum!
Anneler, babalar! Elinizi çabuk tutun... Gençler nereye gidiyor? Kur'an toptan hepimize soruyor "Nereye gidiyorsunuz?" Ey vicdan ehli, kalp ve gönül sahibi insanlarımız, biz çocuklar ve gençlerin ellerinden tutunuz...

Adalet, Evlat Tanımaz

Bugün sizlere Servet Ergin amcamdan dinlediğim ibretli bir kıssayı aktarmak istiyorum. Amr ibni As, valiliği sırasında yaptığı bir düzenleme ile şehir plânını yeniden ele almaya karar vermişti, her inşaat üzerinde titizlikle duruyordu. Plan içindeki bölgelerden birinde Yahudi vatandaşlardan birine ait bir bina vardı. Amr ibni As, bina sahibini çağırarak durumu izah etti ve bu yeri satması için kendisine burasının değerinin iki katı ücret teklif etti. Adam kabul etmedi. "Hapse atarım." diye tehdit edince adam: "Seni Hz. Ömer'e şikâyet ederim." dedi. O'da: "Edersen et!" dedi. Bunun üzerine adam Hilâfet merkezi olan Medine'ye gitti. Halife Ömer'i arıyordu.

Adam, sora sora Hz. Ömer'i buldu. Hz. Ömer, yorulmuş olduğu için bir taşı başının altına koymuş dinleniyordu. Onun devlet başkanı olduğuna inanmakta güçlük çekiyordu. Biraz bekledi. Hz. Ömer uyanınca adam derdini anlattı. Hz. Ömer orada duran bir kemik parçasını alıp üzerine: "Biz, adalette Nûşerevan'dan geri mi kalacağız?" yazdı ve adama: "Bunu götür, kendisine ver." dedi.

Adam olanlara inanamadı. "Bununla, Halife ile görüştüğümü nasıl isbatlarım!" diye söylenerek memleketine döndü. Birkaç gün sonra Amr ibn-i As, adamı çağırarak sordu: "Gittin de ne oldu?" dedi. Adam: "Derdimi anlattım; ama hiçbir şey söylemedi. Sadece bir kemik parçasına bir cümlecik yazıp bana verdi." Sonra da: 'Bunu valiye ver.' dedi. "Ama" dedi adam: "Kimse buna inanmaz diye o kemiği buraya getirmedim." Vali: "Onu bana getir bakalım." dedi. Adam evine gidip kemiği getirdi ve valiye verdi. Vali yazıyı okuyunca, korkudan ürpermiş ve bembeyaz kesiliverdi. Adam şaşırdı. Vali: "Tamam, git işine... Senin binana dokunmayacağım." dedi. Bunun üzerine adam: "Ben arsası ile beraber binayı hiç bir karşılık beklemeden veriyorum. Ama ne olur, bana bu işin hakikatını anlat" dedi. Vali: "Hz. Ömer ile arkadaştık. Beraber İran'a gitmiştik. Ticaret yapacaktık. Bir hana vardık. Hancı bize: 'Çok hırsızlık oluyor. Bir miktar daha para verin, paranızı da bana teslim edin. Ben hem hayvanlarınızı, hem eşyalarınızı; hem de paranızı koruma altına alayım.' dedi. Biz kabul etmedik. Sabah uykudan uyandığımızda, yastığımızın altına koyduğumuz paralarımız dâhil her şeyimizin çalındığını gördük. Hemen şikâyete gittik.

Nûşeveran-ı Âdil bir hükümdardı. Ama huzuruna çıkmak için bir hafta sıra beklemek geliyordu. Fakat bu zaman içinde beklerken yatacak yer ve yiyecek veriyorlardı. Yani kimseyi darda bırakmıyorlardı. Zamanı geldi karşısına çıktık. Ben duru-

mu anlattım. Nûşerevan: "Ey Arap! Ben sizin mallarınızın bekçisi miyim? Uyumasaydınız da çaldırmasaydınız" dedi. Hz. Ömer: "Biz seni uyumuyor biliyorduk" diye gürledi. Hükümdar kafalarımızı kestirir diye korktum. Fakat o: "Bir hafta bekleyin, onları buldurayım." dedi. Orada bir hafta daha misafir edildik. Bir haftanın sonunda baktık ki her şeyimiz bulunup getirilmiş. Mallarımızı ve paramızı verdikten sonra bize: "Sen şehrin bir kapısından, sen de öbür kapısından çıkacaksın." diye tenbih etti. Kapıdan çıkarken baktım ki en yakın vezirini astırmış. Hz. Ömer de öbür kapıdan çıkarken hükümdarın oğlunun asılmış olduğunu görmüş. Meğer hırsızlığı bu ikisi organize ediyormuş. Nûşerevan araştırıp bunları ortaya çıkarmış ve cezalarını vermiş... Şimdi anladın mı meseleyi?" dedi.

El Emeği Alın Teri

Misal âlemindeki görüşmelerinde İmam-ı Şimâl, Ferdiyet Makamına nâil olmuş olan Muhyiddin ibn-i Arabî'ye şöyle der: "Sadece Allah'a bağlan, çünkü karşılaştıklarından hiç birinin, senin üzerinde otoritesi yoktur. Eğer istersen şeyhlerinin faziletlerini an." Bu makamda olan velilerin yaradılmış sıfatını taşıyanlar arasında bağlı oldukları ve olabilecekleri zat, sadece Hz. Muhammed Mustafa'dır (s.a.s.) Hz. Hızır Aleyhisselam ve Abdülkadir Geylanî Hazretleri de Ferdiyet makamındadırlar. Hz. Musa ve Hz. Hızır kıssasında da görüldüğü gibi Hz. Hızır hem de ulül-azm bir peygamber olan Hz. Musa aleyhisselamdan bağımsızdır.

Bu hususta Bediüzzaman dedem diyor ki: "Hatırıma gelmeyen bir sırrı, fâş etmeye mecbur oldum. Şöyle ki; Risale-i Nur'un şahs-ı manevîsi ve o şahs-ı manevîyi temsil eden has şakirtlerinin şahs-ı manevîsi 'Ferîd' makamına mazhar oldukları için değil hususî bir memleketin kutbu, belki ekseriyet-i mutlaka ile Hicaz'da bulunan kutb-u a'zamın tasarrufundan hariçtir ve onun hükmü altına girmeye

mecbur değil. Her zamanda bulunan iki imam gibi, onu tanımaya mecbur olmuyor. Ben, eskide, Risale-i Nur'un şahs-ı manevisini, o imamlardan birisini zannediyordum. Şimdi anlıyorum ki; Gavs-ı A'zam'da, kutbiyet ve gavsiyetle beraber, 'ferdiyet' dahi bulunduğundan, âhir zamanda, şakirtlerinin bağlandığı Risale-i Nur, o ferdiyet makamının mazharıdır. Gizlenmeye lâyık olan bu sırr-ı azîme binâen Mekke-i Mükerreme'de dahi farz-ı muhal olarak Risale-i Nur'un aleyhine bir itiraz kutb-u a'zamdan dahi gelse; Risale-i Nur şakirtleri sarsılmayıp, o mübarek kutb-u a'zamın itirazını, iltifat ve selâm suretinde telâkki edip, teveccühünü de kazanmak için, medar-ı itiraz noktaları o büyük üstadlarına karşı izah etmek, ellerini öpmektir." (Kastamonu Lâhikası)

Bazıları, yapıları itibarıyle zaten Ferdiyet kumaşından dokundukları için farklıdırlar: "İmam-ı Rabbânî, o mektuplarında tavsiye ettiği gibi çok mektuplarında da ısrarla şunu tavsiye ediyor: 'Tevhid-i Kıble et.' yani birini üstad tut, arkasıdan git, başkasıyla meşgul olma. Şu en mühim tavsiyesi, benim istidadıma ve ahvâl-i ruhiyeme muvâfık gelmedi. Ne kadar düşündüm: 'Bunun arkasından mı, yoksa ötekinin mi, yoksa daha ötekinin mi arkasından gideyim?' diye hayrette kaldım. Her birinde ayrı ayrı câzibedâr hâsiyetler var. Biriyle iktifâ edemiyordum. O tahayyürde iken Cenab-ı Hakk'ın rahmetiyle kalbime geldi ki: 'Bu muhtelif tarikat ve yolların başı ve bu cedvellerin menbaı

ve şu seyyârelerin güneşi, Kur'an-ı Hakîmdir. Hakikî tevhid-i kıble burda olur. Öyle ise en âlâ mürşid de ve en mukaddes üstad da O'dur.' ...Demek Kur'an'dan gelen o sözler ve o Nurlar, yalnız aklî ve ilmî meseleler değil belki; kalbî, ruhî, hâlî imanî meselelerdir ve pek yüksek ve kıymettar maârif-i İlâhiye hükmündedirler." (28. Mektup 3. Mesele)

Neme Lazım, Neme Gerek

Kanuni Sultan Süleyman, sütkardeşi Yahya Efendiye bir pusula göndermiş, ondan Osmanlı Devletinin yıkılmasına yol açacak sebeplerin ne olabileceğini sormuştu. Yahya Efendi, Padişahtan gelen bu tezkireyi okuduktan sonra, aynı kâğıdın arkasına: "Neme gerek kardeşim." sözünü yazıp göndermişti. Bu cevap, Kanunî'nin canını sıkmıştı. İlk fırsatta Yahya Efendinin Beşiktaş'taki dergâhına gitti ve: "Aşk olsun ağabey! Sana çok kritik bir konu sordum, cevap bile vermedin!" diye sitemde bulundu. Yahya Efendi; soruya cevap verdiğini söyleyince, Kanunî: "Tezkirenin arkasına 'Neme gerek' diye yazıp yollamışsın. Herhangi bir cevap yoktu." dedi. Yahya Efendi şu açıklamayı yaptı: "Aradığın cevap oydu işte Sultanım. Devletin yıkılışına sebep olacak şeyi soruyordun. Bir devlette: 'Neme lazım' 'Neme gerek' düşüncesi ortaya çıkmaya başlarsa, o devlet yıkılmaya başlar."

Bu fakir ve garip Abdurrahman şimdi bu tarihî meseleyi niçin yazdı? Evet, Yahya Efendinin bu görüşü her zaman geçerlidir. Bir toplumda bir

problem çıktığı zaman herkesin "Bu benim işim, benim meselem" diyerek, meseleye çözüm bulmak azmiyle ileri atılması, merhum Necip Fazıl dedemin tabiriyle: "Sağına ve soluna bakmadan" kendisini ileri sürmesi gerekmektedir.

Bu hususta Bediüzzaman pîrim 'Münazarat' isimli eserinin sonlarında güzel bir açıklama yapmaktadır. Bakınız ne diyor: "Hayat bir faaliyet ve harekettir, şevk ise onun bineğidir. Fakat ümitsizlik onun kuvve-i maneviyesini kırar. Onun için siz: "Allah'tan ümidinizi kesmeyiniz" ayetini ümitsizliğe karşı bir kılıç gibi kullanınız. Sonra, başkalarından üstünlük duygusu hücum eder, attan düşürür. Buna karşı: "Sırf Allah için olunuz" prensibini o düşmana gönderiniz. Sonra acelecilik belası çatar. Siz Cenab-ı Hakk'ın Sabır ismine dayanarak: "Sabredin, birbirinize sabır tavsiye edin, daima hazırlıklı ve uyanık bulunun!" gerçeğine sarılın. Sonra kendini düşünme fikri ve tek başına kendi bildiğine hareket etme arzusu ortaya çıkar. Ona karşı: "İnsanların en hayırlısı, onlara en çok faydalı olanıdır" hakikatını çıkarınız. Sonra kendine itimatsızlığından işi başkasına bırakmak hissi musallat olur. Ona karşı: "Siz hidayet üzere olduktan sonra başkasının dalâlette olması size zarar vermez." hakikatını çıkarınız. Sonra, Allah'ın işine müdahale etmek duygusu gelip toslar. Ona karşı: "Emrolunduğun gibi dosdoğru ol" ve: "Efendine karşı âmirlik taslama." prensiplerini gönder ta onun haddini bildirsinler. Sonra bütün meşakkatlerin anası ve

umum rezaletlerin yuvası olan rahatlık meyli gelir, insanı sefillik zindanına atar. Siz de: "İnsan için çalıştığından başka yoktur." mücahidini o sihirbaz cellâda gönderiniz. Evet, size meşakkatte büyük rahat var. Zira fıtratı heyecanlı olan insanın rahatı yalnız çalışma ve mücadelededir."

Evet, çok doğru, bunun için ey benim çok çok meşgul ve çok çok çalışkan arılarım eğer, rahat meyline düşmüş tenperverlere rastlarsanız, bu sözleri onlara hatırlatın da biraz gayrete gelsinler.

Yahya Efendi Hazretlerinin, âhiret kardeşi Padişah Kanunî Sultan Süleyman'a yaptığı tavsiye gerçekten çok mühimdir. Bizim de kulağımıza küpe olmalıdır.